

Zespół redakcji Wieści Światowe jest apolityczny, nie uprawia polityki i nie jest zależny w żaden sposób od jakiegokolwiek władzy, ale zobowiązany jest na podstawie ustawy prawo prasowe do służenia społeczeństwu i państwu, odpowiadając na listy i wyjaśniając sprawy dotyczące Czytelników

A2 wydłuży się o 32 km

Ciąg dalszy s.9

Minister Ziobro: Apelujemy o ...

Ciąg dalszy s.10

Zapraszamy na:

www.facebook.com/wiesciswiatowe.pl

Czytaj bezpłatnie na:

www.wiesciswiatowe.pl

WIEŚCI ŚWIATOWE

cena
11,00 zł

Nr 05 (105) 01 maja 2021 miesięcznik

ISSN 2299-5013

Webinarium:
„Bezpieczna komunikacja
w biznesie i edukacji
z wykorzystaniem
nowoczesnych narzędzi”

Ciąg dalszy s.77

Od naszej stałej korespondentki z Francji

LA TOUR EIFFEL

Ciąg dalszy s.3

**Pijesz dużo kawy,
twój mózg działa inaczej**

Ciąg dalszy s.59

**Panele fotowoltaiczne
mogą być podatne na cyberataki**

Ciąg dalszy s.70

Hapteny mogą zabijać

(cz.2)

Ciąg dalszy s.87

**Okna
dla skowronków**

Ciąg dalszy s.87

**Waterfront
nowym sercem Gdyni**

Ciąg dalszy s.45

**OZE zamiast
elektrowni jądrowej**

Ciąg dalszy s.32

**Wuhan miastem wolnym
od COVID-19**

Ciąg dalszy s.53

**ABM przekaze 300 mln
na wdrożenie technologii**

RNA w Polsce

Ciąg dalszy s.74

**Za siwienie włosów
odpowiadają nie tylko geny**

Ciąg dalszy s.71

Zmiany na kolejne odcinki A2
Siedlce - Biała Podlaska ...

Ciąg dalszy s.16

Zmiana regulaminu
aplikacji EPSU

Ciąg dalszy s.14

Szpital MSWiA w Złocięcu ...

Ciąg dalszy s.19

Sędzia Katarzyna Frydrych
powołana na stanowisko ...

Ciąg dalszy s.2

Sędzia Katarzyna Frydrych powołana na stanowisko wiceministra sprawiedliwości

Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro wręczył dziś sędzi Katarzynie Frydrych akt powołania przez premiera na stanowisko Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Katarzyna Frydrych zastąpi dr Annę Dalkowską, która podjęła decyzję o rezygnacji z funkcji wiceministra, by skoncentrować się na pracy naukowej i orzekaniu w Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

Minister Zbigniew Ziobro podczas specjalnej uroczystości podziękował dr Annie Dalkowskiej za wyjątkowe zaangażowanie w pracę resortu, podkreślając, że funkcję wiceministra odpowiedzialnego za nadzór administracyjny nad sądami pełniła również w szczególnie trudnym czasie pandemii. Dr Anna Dalkowska, przechodząc do nowych

obowiązków, nadal będzie kierować specjalistycznymi kwartalnikami naukowymi wydawanymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości: „Nieruchomości@” i „Probacja”. Pisma te, dzięki Annie Dalkowskiej, rozwinęły się i bardzo zyskały na naukowym prestiżu.

Nowa Podsekretarz Stanu, Katarzyna Frydrych, całe życie zawodowe związała z wymiarem sprawiedliwości. Po ukończeniu studiów prawniczych na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w 1995 roku była m.in. asesorem, sędzią Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej i sędzią Sądu Okręgowego w Katowicach. Orzekała w sprawach cywilnych.

W roku 2005 ukończyła studia podyplomowe na Uniwersytecie Wrocławskim w dziedzinie prawa i gospodarki Unii Europejskiej.

Od 15 lipca 2005 r. pełniła funkcję wiceprezes Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej, a od 1 maja 2012 r. – była jego prezesem.

We wrześniu 2012 r. została sędzią Sądu Okręgowego w Katowicach, a od 1 grudnia 2014 r. pełniła funkcję wiceprezes tego sądu. 23 kwietnia 2019 r. powierzono jej funkcję prezesa Sądu Okręgowego w Katowicach na sześć lat. Była także przewodniczącą XV Wydziału Wizytacyjnego tego sądu.

W Ministerstwie Sprawiedliwości nowa Podsekretarz Stanu będzie odpowiadać m.in. za nadzór administracyjny nad sądownictwem.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

WIEŚCI ŚWIATOWE I Ns.Rej.Pr 11/17

Redaktor naczelny : dr n. hum. Ryszard Milewski, z-ca red.nacz. mgr Agnieszka Sakra. Zespół redakcyjny: Elżbieta Wielgomas, inż. Cezary Sakra, mgr Edwige Pietruch (stała korespondentka z Paryża), Arthur Pietruch (Paryż). Adres redakcji: ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko. Kontakt : tel. 606559313, mail : milew@wp.pl Wydawca : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko, tel. 606559313. Postanowienie SO : sygn.akt I Ns. Rej. Pr. 146/12. Druk wykonano : Wydawnictwo STOKROTKA, mgr Agnieszka Sakra, ul. Świerkowa 1, 64-520 Obrzycko.

Redakcja nie zwraca otrzymanych materiałów, oraz zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów i listów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam, listów.

Ciąg dalszy ze s.1
Od naszej stałej korespondentki z Francji

LA TOUR EIFFEL

LA TOUR EIFFEL (WIEŻA EIFFLA), emblemat miasta Paryża, podobnie jak inne zabytki, została zamknięta dla zwiedzających w czasie kryzysu sanitarnego zapoczątkowanego wiosną 2020r. Przed kryzysem oglądało ją siedem milionów turystów rocznie, przybyłych nawet z najdalszych krajów, takich jak Stany Zjednoczone, Kanada, Japonia, a przede wszystkim

Chiny. Dawniej oblegana przez ożywiony tłum, dziś odgradzona od publiczności szklanymi barierami sprawia smutne wrażenie.

Wieża Eiffla ma bardzo interesującą historię przedstawiającą życie i rozwój kraju, postęp techniczny i technologiczny, kierunki nauki, które przyczyniły się do konstrukcji wieży, a później zadecydowały o jej przetrwaniu.

Projekt budowy wieży, zaproponowany przez przedsiębiorcę Gustawa Eiffla oraz inżynierów, Maurice'a Koechlin i Emila Nouguier (pierwotnych autorów projektu,) a także architekta Stephena Sauvestre, został wybrany w 1887 r. w finale konkursu spośród 107 innych projektów, jako eksponat Wystawy Światowej przewidzianej na rok 1889, a jednocześnie dla upa-

Ogrodzenie wokół Wieży Eiffla - zakaz wstępu.

Tablica z informacją o zamknięciu wieży Eiffla dla zwiedzających.

Wieża Eiffla w remoncie.

Widok na wieżę Eiffla od strony placu Trocadéro.

Markowe sklepy odzieżowe na Champs-Élysées oblegane przez klientów.

Muzea w pałacu Chaillot w remoncie, przy okazji restrykcji sanitarnych.

miętnienia 100. letniej rocznicy wybuchu Rewolucji Francuskiej.

Elementy trzypiętrowej metalowej konstrukcji wieży produkowano w pobliskiej miejscowości Levallois-Perret, a następnie transportowano na plac budowy na Champ-de-Mars w Paryżu, na którym to rozlokowano też inne pawilony Wystawy Światowej. Budowę wieży opracowano ze szczegółami na podstawie matematycznych obliczeń uwzględniających między innymi napór wiatru.

Celem zabezpieczenia części z kutego żelaza użyto farby koloru czerwonego, dlatego w tym kolorze oglądali wieżę zwiedzający światową wystawę w 1889r. Farbę należało według wskazówek Gustawa Eiffel odnawiać co siedem lat. I co ciekawe, że kolorem polecanym przy

następnych renowacjach był już kolor brązowo-zółty.

Przy budowie pracowało w różnych okresach od 150 – 300 robotników. I w tym miejscu szczególnie należy zaznaczyć, że nie odnotowano żadnego groźnego wypadku przy pracy, wydaje to się być ewenementem, gdyż robotnicy w sposób nonszalancki, z papierosem w ustach i kapeluszem na głowie, uwijali się pomiędzy belkami ażurowej konstrukcji wieży bez specjalnych zabezpieczeń, które dziś są wymagane na każdym placu budowy.

Budowa wieży Eiffla jest przykładem niezwykłej precyzji wykonania i wielkiej wiedzy inżynieryjnej, która zakończyła się w rekordowym czasie - dwóch lat. Była to w tym czasie najwyższa budowla na świecie

mierząca 300 metrów wysokości.

I co ciekawe, że jeszcze przed zakończeniem budowy rozpętały się burzliwe dyskusje nad słusnością wyboru tego rodzaju projektu. Wygląd wieży nie spodobał się wielu estetom. Wielcy twórcy z ówczesnego świata literatury i sztuki wystosowali nawet **Protestation contre la tour de M. Eiffel** (tłum. Protest przeciw wieży Pana Eiffla), w którym sprzeciwiali się budowie wieży, będącej ich zdaniem obrazem brzydoty. Protest podpisali między innymi: Charles Gounod (kompozytor), Guy de Maupassant (pisarz), Alexandre Dumas- syn (pisarz), Charles Garnier (architekt, twórca gma-

Ciąg dalszy s.61

A2 wydłuży się o 32 km

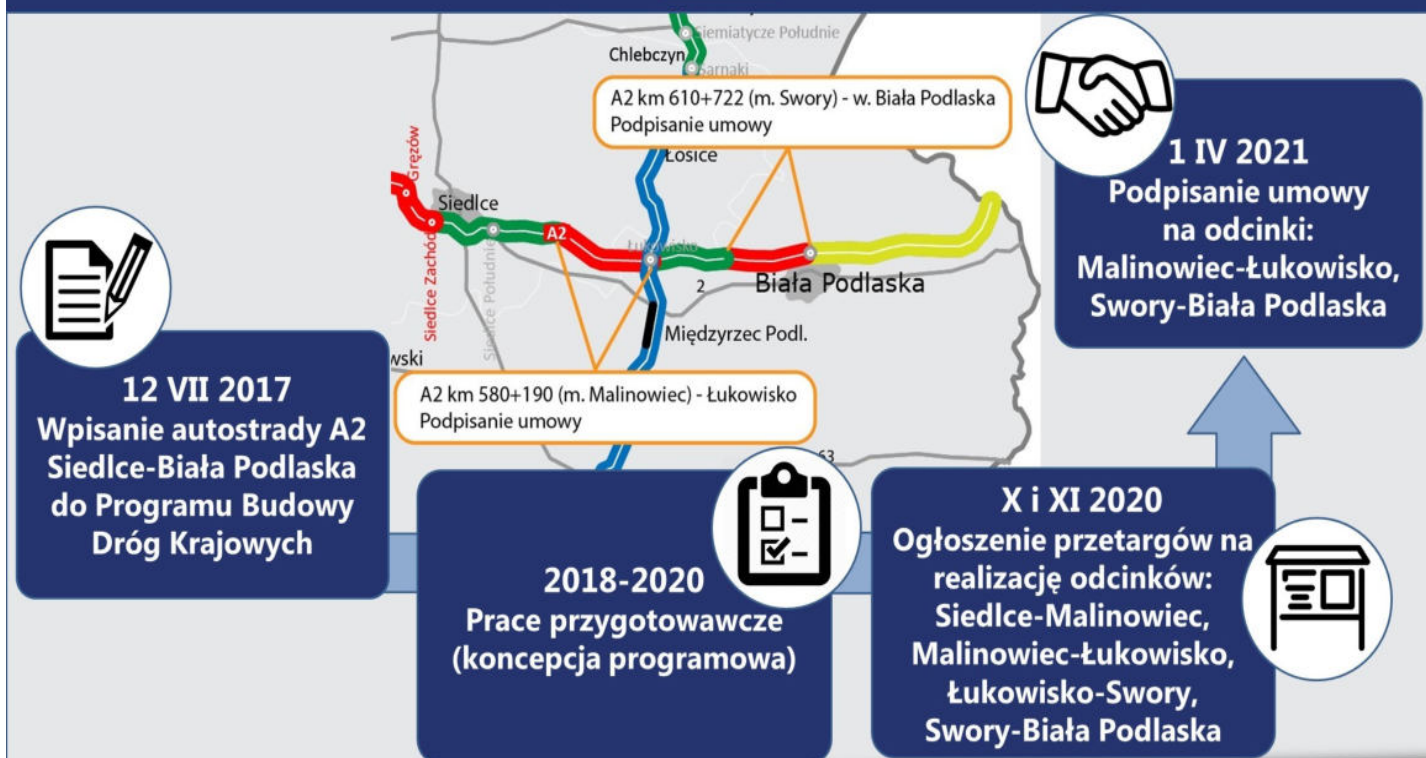
1 kwietnia 2021 r. zostały zwarte umowy na zaprojektowanie i budowę dwóch z czterech odcinków autostrady A2 pomiędzy Siedlcami a Białą Podlaską. Rozpoczyna się realizacja odcinków Malinowiec - Łukowisko o długości prawie 18 km oraz Swory - Biała Podlaska o długości 14 km. Kierowcy pojedą nową trasą pod koniec 2024 r.

Budowa autostrady A2 od Siedlec do Białej Podlaskiej nie była przewidziana w Programie Budowy Dróg Krajowych aż do jego nowelizacji w 2017 r. Wówczas zapewniliśmy finansowanie dla tej realizacji. Ma ona ogromne znaczenie dla polskiej gospodarki. Dzięki autostradzie poprawi się ponadto dostępność komunikacyjna Polski Wschodniej – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

A2 Malinowiec - Łukowisko

Wykonawcą tej inwestycji jest Przedsiębiorstwo Usług Technicznych Intercon. Umowa o wartości ok. 530 mln zł została zrealizowana w ciągu 33 miesięcy od daty jej zawarcia. Zakończenie prac związanych z przygotowaniem dokumentacji projektowej i złożeniem wniosku o decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) przewidziane zostało na grudzień 2021 r. Zakończenie

Etapy realizacji autostrady **A2** Siedlce – Biała Podlaska

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#ŁĄCZYMYPOLSKĘ

wszystkich prac zaplanowano na koniec 2024 r.

Zadaniem wykonawcy będzie przygotowanie projektu budowlanego, uzyskanie niezbędnych decyzji, a następnie budowa ok. 18 km autostrady A2 o przekroju dwujezdniowym z dwoma pasami ruchu i rezerwą pod budowę trzeciego pasa ruchu. Ponadto powstaną drogi równoległe do obsługi przyległego terenu, urządzenia ochrony środowiska i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Rodzaj nawierzchni, betonową lub bitumiczną, określi wykonawca na etapie przygotowania dokumentacji projektowej.

A2 Swory - węzeł Biała Podlaska (Cicibór)

Wykonawcą tego zadania jest POLAQUA. Umowa o wartości prawie 470 mln zł zostanie zrealizowana w ciągu 33 miesięcy od daty jej zawarcia. Zakończenie prac związanych z przygotowaniem dokumentacji projektowej i złożeniem wniosku o decyzję ZRID przewidziane

zostało na grudzień 2021 r. Zakończenie wszystkich prac przewidywane jest na koniec 2024 r.

Zadaniem wykonawcy będzie przygotowanie projektu budowlanego, uzyskanie niezbędnych decyzji, a następnie budowa około 14 km autostrady A2 o przekroju dwujezdniowym z dwoma pasami ruchu i rezerwą pod budowę trzeciego pasa ruchu. Ponadto powstaną drogi równoległe do obsługi przyległego terenu, urządzenia ochrony środowiska i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Rodzaj nawierzchni, betonową lub bitumiczną, określi wykonawca na etapie przygotowania dokumentacji projektowej.

A2 od węzła Lubelska do granicy państwa

W sierpniu 2020 r. do ruchu oddano ponad 15 km odcinek autostrady A2 pomiędzy węzłem Lubelska a obwodnicą Mińska Mazowieckiego.

Wiosną 2020 r. podpisane zostały umowy na realizację dwóch kolejnych odcinków tej

autostrady pomiędzy węzłami Kałuszyn i Groszki oraz Gręzów i Siedlce Zachód. Przewidywany termin ukończenia prac to jesień 2023 r.

Pod koniec stycznia 2021 roku podpisana została umowa na ostatni odcinek autostrady pomiędzy węzłami Groszki i Gręzów. Planowany termin zakończenia prac to lato 2024 r.

Na kolejne fragmenty A2 od Siedlec do Białej Podlaskiej toczą się dwa postępowania przetargowe.

Dla 32-kilometrowego odcinka autostrady A2 od Białej Podlaskiej do granicy z Białorusią trwa wybór wykonawcy, który opracuje projekt budowlany i uzyska niezbędne decyzje umożliwiające realizację robót w terenie. Kolejnym etapem będzie ogłoszenie przetargu na budowę tego odcinka autostrady.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s.1

Minister Ziobro: Apelujemy o wstrzymanie ratyfikacji decyzji o powiększeniu zasobów własnych UE

Apelujemy o wstrzymanie ratyfikacji decyzji o powiększeniu zasobów własnych UE i przeprowadzenie w Polsce debaty z udziałem ekspertów. Chcemy, żeby Polacy mogli się wypowiedzieć w tej sprawie. Nie możemy się zgodzić na

placenie cudzych długów w przyszłości – wezwał podczas dzisiejszej (27 marca br.) konferencji prasowej Minister Sprawiedliwości Zbigniew Ziobro.

Minister Ziobro ocenił, że mechanizm finansowy przyjęty

w grudniu 2020 r. przez przywódców UE prowadzi do stworzenia z Unii Europejskiej państwa federacyjnego. Przywódcy państw UE na szczycie w Brukseli zdecydowali o utworzeniu Funduszu Odbudowy gospodarek państw członkowskich po epidemii koronawirusa. Fun-

dusz ma składać się z dotacji i pożyczek. Uruchomienie funduszu dla państwa członkowskiego jest uzależnione od pozytywnej decyzji parlamentu narodowego. Każde państwo UE ma przygotować do końca kwietnia Krajowy Plan Odbudowy, który będzie podstawą do rozdysponowania środków.

Ratyfikacja umów przez poszczególne kraje budzi ogromne kontrowersje, ponieważ mechanizm finansowy zaproponowany przez przywódców UE wiąże się z zaciąganiem długów przez państwa członkowskie. Za zobowiązania finansowe będą odpowiadać solidarnie wszystkie państwa UE. W piątek (26 marca br.) Niemiecki Trybunał Konstytucyjny w Karlsruhe zdecydował o zawieszeniu umowy o powiększeniu zasobów własnych UE. Pojawiły się poważne wątpliwości, czy decyzja ratyfikacyjna jest zgodna z niemiecką Konstytucją.

Według ministra Ziobro ratyfikowanie umowy o powiększeniu zasobów własnych UE jest sprzeczne z Konstytucją i niezgodne z naszymi interesami. – Apelujemy o wstrzymanie prac nad dalszą ratyfikacją tego dokumentu i przeprowadzenie w Polsce poważnej, rzetelnej debaty z udziałem ekspertów na temat wszelkich konsekwencji dla państwa polskiego, dla gospodarki i sytuacji ekonomicznej naszych rodaków w dłuższej perspektywie – podkreślił minister sprawiedliwości.

UE jest umową międzynarodową, która formułuje relacje między państwami, ale nie może być krokiem w kierunku ograniczenia suwerenności państwa polskiego i tworzenia nowej państwowości. – Dla nas suwerenne państwo polskie jest wartością nadrzędną – wskazał Minister Sprawiedliwości.

Były wiceminister sprawiedliwości i europoseł Solidarnej Polski Patryk Jaki wskazał powody, które przemawiają przeciwko ratyfikacji decyzji o powiększeniu zasobów własnych UE.

Uwspólnotowanie długu prowadzi do federalizacji, w której dla Polski jest przewidziane miejsce państwa drugiej kategorii. Wyplata tych pieniędzy będzie zależała od decyzji unijnych urzędników, którzy nie są wybierani w żadnych wyborach. Ograniczy to podmiotowość Polaków. Sprzeciwiamy się nowym rozwiązaniom ustrojowym, które są gwałtem na traktatach podpisywanych przez Rzeczpospolitą Polską – stwierdził Jaki. Zwrócił uwagę, że Polsce należą się te środki na mocy traktatów unijnych.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Określanie taryf

Nowy wzór wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków

22 marca 2021 r. w Dzienniku Ustaw opublikowane zostało rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 17 marca 2021 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ście-

ków. Rozporządzenie wejdzie w życie 6 kwietnia 2021 r.

Rozporządzenie wprowadza zmianę załącznika do rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z 27 lutego 2018 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Zmieniono wzór wniosku, w którym zawarto wymóg podania informacji o wyznaczeniu na terenie gminy, której dotyczy wniosek,

aglomeracji w rozumieniu ustawy z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Na podstawie wyników analiz prowadzonych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, informacja o wchodzeniu w skład aglomeracji i wykonywania zadań związanych z planowanymi bądź realizowanymi inwestycjami w sektorze wodociągowo-kanalizacyjnym, w szczególności ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych i w jego aktuali-

zaczajach, może mieć wpływ na strukturę taryf za odprowadzanie ścieków. Uwzględnienie faktu o wyznaczeniu aglomeracji dla gminy skutkuje możliwością przeprowadzenia gruntownej, właściwej weryfikacji

wniosku taryfowego przez regulatora.

Tekst rozporządzenia znajduje się na stronie:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210000520>

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Program budowy 100 obwodnic z akceptacją rządu

Rada Ministrów przyjęła 13 kwietnia 2021 r. uchwałę w sprawie ustanowienia Programu budowy 100 obwodnic na lata 2020-2030. W ramach programu obwodnicowego w całej Polsce powstanie 100 zadań o łącznej długości ok. 820 km. Na realizację Programu rząd przeznaczy 28 mld zł.

Poprawa bezpieczeństwa na drogach, wyprowadzenie ruchu z zatłoczonych miast, czystsze powietrze, mniejszy hałas i poprawa przepustowości sieci drogowej – to główne założenia opracowanego w Ministerstwie Infrastruktury Programu. Jego realizacja przyczyni się również do powstania nowych miejsc pracy oraz rozwoju firm wykonujących inwestycje drogowe.

Program budowy 100 obwodnic to odpowiedź na oczekiwania mieszkańców wielu regionów Polski, którzy na nowe drogi czekali od lat. Dotrzymujemy słowa i zgodnie z zapowiedzią budujemy i przygotowujemy do realizacji kolejne inwestycje. Dzięki nowym trasom zwiększy się bezpieczeństwo na wielu obciążonych ru-

chem drogach – powiedział minister Infrastruktury Andrzej Adamczyk.

W ramach Programu powstaną trasy o najwyższych parametrach technicznych, dostosowane do przenoszenia obciążenia 11,5 t/oś. Inwestycjom tym będą towarzyszyły urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym oświetlenie spełniające [wytyczne prawidłowego oświetlenia przejść dla pieszych](#).

W programie zostały ujęte zadania na różnym etapie przygotowania. Wybór obwodnic do realizacji odbywał się przy uwzględnieniu stanu prac przygotowawczych, natężenia ruchu, w tym ruchu ciężkiego, stanu bezpieczeństwa ruchu w miejscowościach liczonego poziomem wypadkowości i ofiarami wypadków, poprawy dostępności połączeń z państwami sąsiednimi oraz koniecznością zachowania zrównoważonego rozwoju kraju.

Dla części obwodnic opracowano już dokumentację niezbędną do rozpoczęcia inwestycji, dla części jest prowadzony proces przygotowawczy. Są też takie zadania, dla których przygotowania właśnie się rozpoczynają.

Dla kilkunastu obwodnic ogłoszono już postępowania przetargowe, a dla trzech obwodnic zawarto już umowy z wykonawcami. Są to

obwodnice Wąchocka w ciągu DK42, Smolajń w ciągu DK51 oraz Lipska w ciągu DK79.

Przetargi trwają jeszcze dla obwodnic: Strzelec Krajeńskich w ciągu DK 22, Pułtуска w ciągu DK 61, Suchowoli w ciągu DK8, Sztabina w ciągu DK8, Brzezia w ciągu DK25, Gostynia w ciągu DK12, Grzymiszewa w ciągu DK72, Żodynia w ciągu DK32, Gryfina w ciągu DK31 oraz Szczecinka w ciągu DK20.

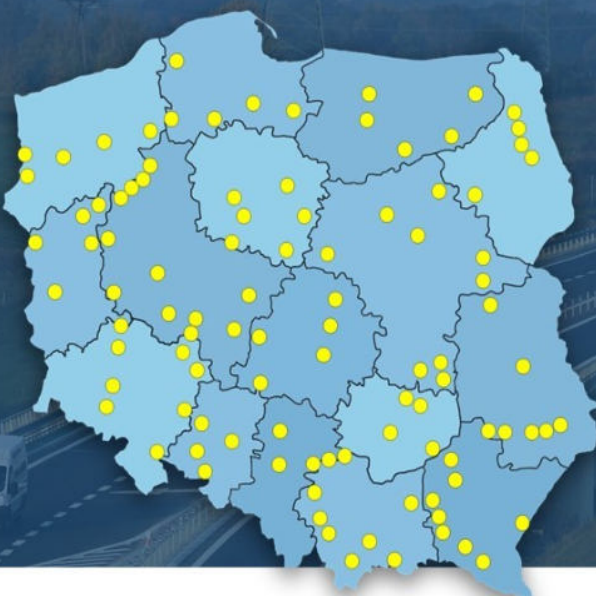
Finansowanie programu

Koszt realizacji 100 obwodnic został oszacowany na blisko 28 mld zł. Budowa będzie finansowana ze środków Krajowego Funduszu Drogowego prowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Do KFD wpływają środki z opłaty paliwowej, kredytów i pożyczek, głównie od międzynarodowych instytucji finansowych oraz z obligacji. Konto KFD zasilają ponadto wpływy z Elektronicznego Systemu Poboru Opłat. Istotnym źródłem wpływów do KFD będą również środki UE, pochodzące z programów operacyjnych w ramach perspektywy 2014-2020 oraz 2021-2027.

Poprawa bezpieczeństwa

Jednym z najważniejszych efektów realizacji Programu będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Program budowy 100 obwodnic

Rządowy program budowy 100 obwodnic do 2030 r. został zatwierdzony.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#100obwodnic

Pomimo sukcesywnej poprawy jakości dróg i działań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa na drogach, Polska zajmuje odległe miejsce w rankingu państw Unii Europejskiej. Do większości wypadków dochodzi na terenie zabudowanym (71,2% ogółu). W wielu wypadkach biorą udział niechronieni uczestnicy ruchu, czyli piesi i rowerzyści.

Na terenie miast zbiegają się wszystkie rodzaje ruchu: towarowego - samochodów ciężarowych i dostawczych, pasażerskiego - autobusów i samochodów osobowych, transportu miejskiego, rowerowego czy też pieszego. Dlatego tak ważne jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza tereny zurbanizowane.

Zwiększenie Przepustowości sieci drogowej

Przez tereny zabudowane miejscowości przebiegają drogi krajowe o dużym natężeniu ruchu, w tym samochodów ciężarowych. Często drogi krajowe przebiegają przez centra miast. Drogi te często stanowią jedyną przeprawę przez rzekę

w całej miejscowości czy też okolicy tych miast, co wynika z kształtowania się infrastruktury w czasach historycznych.

W efekcie budowy obejść miejscowości oraz rozdzielania ruchu nastąpi poprawa sytuacji na istniejącej sieci drogowej oraz w otoczeniu dróg krajowych. Poprawi się płynność ruchu, zwiększy przepustowość sieci dróg krajowych, nastąpi redukcja korków i zatłoczenia miast, szczególnie w miejscach newralgicznych (drogi śródmiejskie, główne skrzyżowania, mosty i wiadukty).

Czystsze powietrze, mniejszy hałas

Istotnym efektem budowy obwodnic jest również redukcja zanieczyszczeń w miastach, gdzie na relatywnie niewielkim obszarze, przy dużym zatłoczeniu, koncentruje się wiele pojazdów emitujących różnego rodzaju zanieczyszczenia. Transport samochodowy jest istotnym źródłem zanieczyszczenia na terenie miast. Ma to znaczący wpływ na zdrowie mieszkańców. Zanieczyszczenia z transportu

drogowego przyczyniają się do skrócenia średniej długości życia, a także chorób, szczególnie związanych z układem oddechowym czy krążenia.

Poprzez budowę obejść miejscowości następuje także redukcja hałasu na ich terenie. Narażenie na hałas może wywołać zaburzenia snu, a w efekcie pogorszenie się stanu zdrowia mieszkańców. Wpływa też w długiej perspektywie na pogorszenie samopoczucia, wzrost ciśnienia krwi, a także choroby układu krążenia.

Wpływ programu na rozwój kraju

Budowa obwodnic miast zapewni efektywne funkcjonowanie drogowego transportu osobowego i towarowego, a także poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i jakości życia mieszkańców. Poprawa przepustowości głównych arterii jest jednym z kluczowych elementów, które mogą zwiększyć dynamikę rozwoju zarówno regionów, jak i całego kraju, przez łatwiejszy, szybszy i tańszy przepływ towarów oraz usług. Realizacja planowanych

w Programie inwestycji pozwoli również zaspokoić oczekiwania mieszkańców związane z bezpieczną i szybką komunikacją.

Budowa obwodnic poprawi funkcjonowanie miast najbardziej dotkniętych niedogodnościami wynikającymi z ruchu tranzytowego.

Obwodnice w realizacji

Obecnie realizowany Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.) przewiduje budowę 43 obwodnic o łącznej długości 447,5 km i wartości 11,3 mld zł. Dotychczas, do końca 2020 r., oddano do ruchu w ramach PBDK 18 obwodnic, natomiast w ramach wcześniejszych działań inwestycyjnych wybudowano ich w sumie 64.

Ponadto budowa obwodnic dużych miast i aglomeracji jest realizowana w ramach rozbudowy sieci autostrad i dróg ekspresowych

(obwodnica Łodzi, Bydgoszczy, Częstochowy czy Rzeszowa). Zadania te są realizowane niezależnie od nowego Programu budowy 100 obwodnic.

Obwodnice jako element systemu transportowego kraju

Program obwodnicowy powstał w oparciu o długookresowe krajowe dokumenty strategiczne, takie jak:

- 1/. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
 - 2/. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu,
 - 3/. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego,
 - 4/. Narodowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego,
 - 5/. Krajowa Polityka Miejska 2023,
- oraz dokumenty Unii Europejskiej:**

1/. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „Europa 2020”,

2/. „Biała Księga” Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu,

3/. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE.

Szymon Hupłyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s.1

Umowy na kolejne odcinki A2 Siedlce - Biała Podlaska podpisane

Porozpoczyna się realizacja ostatnich dwóch odcinków autostrady A2 pomiędzy Siedlcami a Białą Podlaską. 14 kwietnia 2021 r. podpisane zostały umowy na zaprojektowanie i budowę 19 km odcinka Siedlce Zachód - Malinowiec oraz 12,5 km odcinka węzeł Łukowisko - Swory.

Zgodnie z wcześniejszą obietnicą sukcesywnie kierujemy do realizacji kolejne odcinki autostrady A2 w kierunku granicy z Białorusią. Dzięki budowie tej trasy powstanie bezpieczny i wygodny korytarz transportowy, co przeloży się na jeszcze szybsze tempo rozwoju polskiej go-

spodarki. Pierwsze efekty tego procesu będą widoczne już teraz, bo powstaną nowe miejsca pracy związane z realizacją drogi, a kolejne już po oddaniu tej trasy do użytkowania – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Realizujemy autostradę A2, która ma ogromne znaczenie dla polskiej gospodarki. Dzięki niej poprawi się m.in. dostępność komunikacyjna Polski Wschodniej – podkreślił wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

A2 węzeł Siedlce Zachód – Malinowiec

Wykonawcą inwestycji jest firma Strabag. Umowa o wartości ok. 700 mln zł zostanie zrealizowana w ciągu 33 miesięcy od daty jej zawarcia. Zakończenie prac związanych z przygotowaniem dokumentacji projektowej i złożenie wniosku o uzyskanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID) zaplanowano na grdzień 2021 r. Szacowany termin zakończenia wszystkich prac to koniec 2024 r.

Zadaniem wykonawcy będzie przygotowanie projektu budowlanego, uzyskanie niezbędnych decyzji, a następnie budowa prawie 19 km autostra-

A2

Nowe odcinki A2 w realizacji!

A2 Siedlce Zachód – Malinowiec
ok. 19 km.

A2 Łukowisko - Swory
ok. 12,5 km.

#ŁĄCZYMYPOLSKĘ

dy A2 o przekroju dwujezdniowym z dwoma pasami ruchu i rezerwą pod budowę trzeciego pasa ruchu. W ramach zadania wybudowany zostanie węzeł Borki. Ponadto powstaną drogi równoległe do obsługi przyległego terenu, urządzenia ochrony środowiska i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Na etapie przygotowania dokumentacji projektowej wykonawca określi, jaki zastosuje rodzaj nawierzchni - betonową czy bitumiczną.

A2 węzeł Łukowisko – Swory

Wykonawcą inwestycji jest Przedsiębiorstwo Usług Technicznych Intercor. Umowa o wartości prawie 370 mln zł zo-

stanie zrealizowana w ciągu 33 miesięcy od daty jej zawarcia. Zakończenie prac związanych z przygotowaniem dokumentacji projektowej i złożenie wniosku o uzyskanie decyzji ZRID przewidziane zostało na grudzień 2021 r. Szacowany termin zakończenia wszystkich prac to koniec 2024 r.

Zadaniem wykonawcy będzie przygotowanie projektu budowlanego, uzyskanie niezbędnych decyzji, a następnie budowa około 12,5 km autostrady A2 o przekroju dwujezdniowym z dwoma pasami ruchu i rezerwą pod budowę trzeciego pasa ruchu. Ponadto powstaną drogi równoległe do obsługi przyległego terenu, urządzenia

ochrony środowiska i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Na etapie przygotowania dokumentacji projektowej wykonawca określi, jaki zastosuje rodzaj nawierzchni - betonową czy bitumiczną.

A2 od węzła Lubelska do granicy państwa

W sierpniu 2020 r. do ruchu oddano ponad 15 km odcinek autostrady A2 pomiędzy węzłem Lubelska a obwodnicą Mińska Mazowieckiego.

Wiosną 2020 r. podpisane zostały umowy na realizację dwóch kolejnych odcinków tej autostrady pomiędzy węzłami Kałuszyn i Groszki oraz Gręzów i Siedlce Zachód. Przewidywany

termin ukończenia prac to jesień do Białej Podla- lejnym etapem będzie ogłosze- nie przetargu na realizację tej inwestycji.

2023 r. Pod koniec stycznia 2021 roku podpisana została umowa na ostatni odcinek autostrady pomiędzy węzłami Groszki i Gręzów. Planowany termin zakończenia prac to lato 2024 r.

Dla 32 km odcinka autostrady A2 od Białej Podlaskiej do granicy z Białorusią trwa wybór wykonawcy, który opracuje projekt budowlany i uzyska niezbędne decyzje umożliwiające realizację robót w terenie. Ko-

1 kwietnia 2021 r. podpisane zostały umowy na realizację dwóch odcinków A2 od Siedlec

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ciąg dalszy ze s.1

Zmiana regulaminu aplikacji EPSU

Z dniem 6 kwietnia 2021 r. zmianie uległ regulamin aplikacji internetowej Elektroniczna Platforma Świadczenia Usług (EPSU).

Regulamin znajduje się na stronie internetowej EPSU.

Link poniżej:

http://www.wodr.poznan.pl/ePSU/regulamin/regulamin_20aplikacji_20internetowej_20EPSU_2021.pdf

Informujemy, iż przysługuje Państwu prawo do wypowiedze-

nia Regulaminu w terminie 14 dni od otrzymania zawiadomienia o jego zmianie, za pośrednictwem następujących form kontaktu:

a) poprzez formularz kontaktowy dostępny na stronie internetowej aplikacji [http://www.wodr.poznan.pl/moje-konto/moje-dane](http://www.wodr.poznan.pl/ moje-konto/moje-dane);

b) poprzez kanał wsparcia użytkownika, pod numerem telefonu 61 862 04 99, który jest czynny w dni robocze w godzinach 7.00

-15.00;

c) u dowolnego doradcy WODR w Poznaniu.

W przypadku skorzystania przez Państwa z uprawnienia do wypowiedzenia Regulaminu, WODR zakończy świadczenie usług EPSU w terminie do 14 dni od otrzymania wypowiedzenia Regulaminu.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Ruszają prace przygotowawcze dla obwodnicy Trzebnicy

Rozpoczynają się prace projektowe dla obwodnicy Trzebnicy w ciągu drogi krajowej nr 15. Zamówienie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad zrealizuje firma Bamar z Wysokiej. Umowa obejmuje opracowanie studium technicz-

no-ekonomicznego środowiskowego z elementami koncepcji programowej (STESR) oraz opracowanie materiałów do wniosku o decyzję środowiskową. Zakończenie prac projektowych jest planowane w III kwartale 2024 roku.

Obwodnica Trzebnicy to ważny element układu komunikacyjnego Dolnego Śląska. Nowa obwodnica pozwoli skierować ruch tranzytowy i lokalny z drogi krajowej nr 15 na drogę ekspresową S5. Inwestycja wy-

prowdzi ruch tranzytowy z centrum miasta i poprawi bezpieczeństwo jego mieszkańców – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

W ramach zadania powstanie 1,5-kilometrowa obwodnica Trzebnicy, która będzie przebiegać na północ od miasta. Inwestycja obejmie również budowę ciągu pieszo-rowerowego, przebudowę skrzyżowania, wykonanie oświetlenia, ekranów akustycznych, a także przebudowę magistrali wodociągowej i linii energetycznych oraz budowę dróg serwisowych i dojazdowych.

Obwodnica będzie stanowić łącznik pomiędzy drogą krajową nr 15, a dawną drogą krajową nr 5, ułatwiając dojazd do węzła Trzebnica na drodze ekspresowej S5.

Szacowany koszt realizacji całej inwestycji to ok. 45 mln zł. Prace przygotowawcze będą prowadzone w latach 2021-2028, a realizacja robót została zaplanowana na lata 2027-2029.

Droga krajowa nr 15 przebiega przez województwa dolnośląskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, warmińsko-

mazurskie i ma długość ok. 374 km. Łączy Trzebnicę z Ostródą. Na odcinku Trzebnica - Gniezno trasa stanowi alternatywę dla drogi ekspresowej S5. We Wrześni bezkolizyjnie przecina autostradę A2. Jest to droga klasy G (główna) i GP (główna ruchu przyspieszonego). Na Dolnym Śląsku droga ma długość ok. 50 km i przebiega od Trzebnicy do granicy województwa wielkopolskiego i dolnośląskiego w Cieszkowie.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Ponowny apel do Komisji Europejskiej o rewizję szkodliwych przepisów Pakietu Mobilności I

Minister infrastruktury Andrzej Adamczyk wraz z ministrami transportu 8 innych państw UE ponownie zaapelowali o szeroką, konstruktywną dyskusję dotyczącą rewizji szkodliwych dla klimatu przepisów Pakietu Mobilności I.

Ministrowie z Polski, Bułgarii, Cypru, Estonii, Węgier, Łotwy, Litwy, Malty oraz Rumunii wystosowali wspólne pismo do Komisarz ds. transportu Adiny Vălean. W piśmie tym 9 ministrów transportu państw like-minded zaapelowało o podjęcie stosownych działań, mających na celu zapobieżenie negatywnym efektem przepisów Pakietu Mobilności I po ich wejściu w życie. Ministrowie zadeklarowali również wsparcie dla KE, w tym wolę spotkania w tej spr-

wie z Komisarz, oraz otwartość na konstruktywny dialog ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, mający na celu rewizję i naprawę przyjętego prawa.

Analizy przeprowadzone przez Komisję Europejską potwierdzają to, co Polska mówi od miesięcy. Pakiet Mobilności I generuje dodatkowe, zbędne emisje CO₂. Apelujemy do Pani Komisarz Adiny Vălean o debatę w sprawie zmiany niekorzystnych przepisów Pakietu Mobilności I – podkreślił minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

W piśmie podkreślono, że niektóre z przepisów nie tylko są sprzeczne z podstawową swobodą świadczenia usług w ramach jednolitego rynku, ale także podważają wiarygodność klu-

czowych polityk UE, takich jak polityka klimatyczna.

Po raz kolejny państwa grupy like-minded mówią jednym głosem w sprawie Pakietu Mobilności I. Przepisy te nie tylko dyskryminują różne państwa członkowskie, ale stoją także w sprzeczności z unijną polityką ochrony środowiska i Zielonym Ładem - powiedział wice-minister infrastruktury Rafał Weber.

Ministrowie państw like-minded z zadowoleniem przyjęli inicjatywę KE, aby ocenić wpływ niektórych przepisów Pakietu Mobilności I, dotyczących obowiązkowego powrotu pojazdu do państwa członkowskiego siedziby co osiem tygodni oraz ograniczeń w odniesieniu do odcinków drogowych w

międzynarodowym transporcie kombinowanym. Ocena skutków obowiązku regularnego powrotu pojazdu do państwa członkowskiego siedziby co osiem tygodni wyraźnie pokazuje, że przepis ten spowoduje do 2,9 mln ton dodatkowych emisji CO₂ w 2023 r., co będzie stanowiło wzrost o 4,6% w odniesieniu do emisji z międzynarodowego transportu drogowego towarów w 2023 r. Potwierdzają to wyniki analiz przeprowadzonych przez kraje członkowskie, które wyraźnie wskazywały, że przepis o „powrocie ciężarówki” spowoduje wzrost liczby pustych przebiegów ciężarówek na drogach UE.

**Ms. Adina Vălean,
Commissioner for Transport
6 April 2021
Dear Commissioner,**

We would like to thank you for your letter of 19 February 2021 and express our appreciation for your ongoing commitment to steer the European Union on the path towards sustainable, smart and resilient mobility system. A well-functioning transport system is the basis for achieving economic growth and seamless Single Market.

During the EU legislative process on the first Mobility Package we expressed deep concerns that some of the provisions not only contradict the basic freedom to provide services within the Single Market, but also undermine the credibility of crucial EU policies such as the climate policy.

In this context, we highly welcomed the Commission's initiative to assess the impact of some of the first Mobility Pack-

age provisions that were not part of the original Commission's proposals, namely the compulsory return of the vehicle to the Member State of establishment every eight weeks and the restrictions to road legs of international combined transport operations.

The assessment of the impact of the obligation of regular return of the vehicle to the Member state of establishment every eight weeks, clearly shows that this provision will result in up to 2,9 million tonnes of additional CO₂ emissions in 2023, under the simple market compliance scenario, representing an increase of 4,6% on the international road freight emissions in 2023.

As you rightfully pointed out in your letter and as the study shows, the negative impact of the two provisions in question, is clearly not compatible with ambitions of European Green Deal and ambitions of the Sustainable and Smart Mobility Strategy.

This confirms the results of several analyses conducted at a national level by some of us, which clearly indicated that the 'return of the truck' provision will result in an increase of empty runs of lorries on the EU roads. Moreover, the study showed that these negative impacts are not compensated by any additional benefit from trade. We emphasize that the scenario indicated in the expert opinions should be considered as the most realistic one and therefore needs to be addressed seriously.

It is crucial to find a way how to avert the outcomes

properly to avoid increase of emissions from road transport. Those emissions will not only go against the objectives of the European Green Deal, but will also result in a direct cost to EU citizens with increased noise and air pollution across Europe.

With this in mind and taking into account the objectives of the European Green Deal, proper solutions should be found to prevent the application of assessed provisions in February 2022. Constructive dialogue is needed among involved parties in order to fix the mistakes made.

As guardian of the Treaties, the Commission's efforts on this issue are highly appreciated so that the results of the Commission's study would be debated in the Council and in the European Parliament with the aim of revising and fixing the current EU provisions. Seizing this opportunity we would like to propose a meeting with you, Madame Commissioner, to discuss the situation and further actions.

We stand ready to support the Commission's efforts and we look forward to being engaged in a cooperative and constructive manner in any further discussion with the Commission, all Member States and other stakeholders to find sustainable solutions for the EU road transport sector and to avoid the application of provisions that go directly against the principles upheld by the European Union.

Yours sincerely,

**Szymon Huptryś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szpital MSWiA w Złocieńcu kolejną placówką z programem rehabilitacji pocovidowej

SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSWiA w Złocieńcu to kolejna – po Szpitalu Specjalistycznym MSWiA w Głuchołazach placówka – w której będzie prowadzona rehabilitacja osób po COVID-19. Już 1 maja br. do szpitala będą mogli trafić pierwsi pacjenci. O rehabilitacji pocovidowej mówili w sobotę (24 kwietnia br.) podczas konferencji prasowej wiceministrowie: Paweł Szefernaker i Błażej Poboży. W wydarzeniu wzięła też udział Ewa Giza, dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Specjalistycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Złocieńcu.

Wiceminister Błażej Poboży przypomniał, że od września ubiegłego roku rehabilitacja pocovidowa jest już prowadzona w szpitalu MSWiA w Głuchołazach. – Już od 1 września działał pierwszy w Polsce, ale tak naprawdę z dumą możemy powiedzieć, że pierwszy w Europie i jeden z pierwszych na świecie - ośrodek w Głuchołazach, w którym prowadzona jest w pięciu modelach rehabilitacja pocovidowa – podkreślił.

Zapotrzebowanie i zainteresowanie rehabilitacją pocovidową jest ogromne. Już ponad 700 osób było pacjentami pilotażowego programu w specjalistycznym ośrodku MSWiA w Głu-

chołazach – zauważył podsekretarz stanu w MSWiA.

Wiceminister Błażej Poboży poinformował, że ze względu na ogromne zapotrzebowanie i konieczność rozwijania programu rehabilitacji zostanie on rozszerzony. Powstaną procedury, w oparciu o które, będą mogły aplikować inne ośrodki zdrowia. Prowadzeniem programów rehabilitacji pocovidowej są zainteresowane kolejne szpitale. Są wśród nich m.in. trzy placówki służby zdrowia MSWiA: w Sopocie, Krynicy-Zdroju i Kudowie-Zdroju.

Kilka miesięcy temu jako służba zdrowia MSWiA byliśmy pionierami, którzy zaangażowali się w projekt rehabilitacji pocovidowej. I dziś także, w kolejnym z obszarów, będziemy jedynymi z pierwszych – podsumował podsekretarz stanu w MSWiA.

Wiceminister Paweł Szefernaker poinformował, że eksperci skupieni wokół dr Ewy Gizy, dyrektor Szpitala Specjalistycznego MSWiA w Złocieńcu, opracowali innowacyjny program rehabilitacji pocovidowej, skierowany do pacjentów potrzebujących wsparcia psychiatrycznego i psychologicznego.

Sekretarz stanu w MSWiA podkreślił, że u osób, które chorują lub przechorowały COVID-

19 pojawiają się schorzenia psychiatryczne i psychologiczne.

Chorobami cywilizacyjnymi XXI wieku są schorzenia psychiatryczne, psychologiczne. Jak wskazują eksperci, konsekwencje takiej natury, pojawiają się także u osób, które chorują lub przechorowały COVID19 – powiedział wiceminister Paweł Szefernaker.

Wiceszef MSWiA przekazał, że już 1 maja do placówki w Złocieńcu będą mogli trafić pierwsi pacjenci, którzy potrzebują wsparcia w rehabilitacji pocovidowej ukierunkowanej na kwestie psychiatryczne, psychologiczne i neurologiczne.

Na początku w ośrodku dostępnych będzie 50 miejsc. Ktoś by powiedział, że to kropla w morzu potrzeb - ale mam nadzieję, że ta innowacyjna propozycja programu będzie pierwszym krokiem w skali całego kraju – zaznaczył wiceminister Paweł Szefernaker.

Ewa Giza, dyrektor Szpitala Specjalistycznego MSWiA w Złocieńcu zapowiedziała, że każdy pacjent będzie mógł liczyć na kompleksową opiekę.

Pacjent, który trafi do placówki, będzie pod opieką psychologa, pielęgniarki koordynującej, lekarza rehabilitacji medycznej oraz całego zespołu fizjoterapeutów i pielęgniarek –

poinformowała dyrektor SP ZOZ Szpitala Specjalistycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Złocieniu.

Innowacyjny program rehabilitacji pocovidowej

Szpital MSWiA w Złocieniu przygotował dla pacjentów około 50 łóżek. Przed rozpoczęciem rehabilitacji lekarze indywidualnie ocenią stan zdrowia fizycznego i psychicznego każdego pacjenta. Kompleksowy program rehabilitacji będzie

oparty o doświadczenie personelu oraz dobrze wyposażoną bazę rehabilitacyjną.

Warto podkreślić, że program obejmie radzenie sobie z trudnymi emocjami, lękami, stanami depresyjnymi, aby pacjenci w krótkim czasie mogli powrócić do swoich bliskich jako osoby zdrowsze, silniejsze także psychicznie.

Program w Złocieniu będzie oparty o 21-dniowy pobyt rehabilitacyjny w zakresie szpitalnej rehabilitacji pulmonologicznej, psychologicznej, kar-

diologicznej, rehabilitacji fizycznej i neurologicznej z możliwością wydłużania pobytu w zależności od stanu zdrowia i potrzeb pacjenta.

Rehabilitacja pocovidowa obok Narodowego Programu Szczepień jest jednym z najważniejszych filarów w polityce zdrowotnej w drodze do pełnej normalności po pandemii.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej

Informatyzacja polskiego sądownictwa przyspiesza

Konsekwentnie przenosimy polskie sądownictwo z ery papierowej do cyfrowej – powiedział wiceminister sprawiedliwości Sebastian Kaleta. Sejm przyjął opracowaną w Ministerstwie Sprawiedliwości nowelizację ustawy - Kodeks postępowania cywilnego wprowadzającą rozwiązania informatyczne, które ułatwią pracę wymiaru sprawiedliwości.

Usprawnienie pracy sądownictwa, lepszy dostęp obywatela do wymiaru sprawiedliwości, szybsze dostosowanie sądów do potrzeb XXI wieku poprzez ich cyfryzację - to przewidywane efekty ustawy. Jej założenia przedstawił w Sejmie wiceminister Sebastian Kaleta.

E-licytacje komornicze

Wśród nowych rozwiązań są e-licytacje komornicze nieru-

chomości, które pozwolą na likwidację zmów między licytantami, zapewnią transparentność i bezpieczeństwo postępowania. Zyskają na tym wierzyciele i dłużnicy, ponieważ dzięki uproszczonej i zdalnej formie licytowania zwiększy się zainteresowanie licytacjami. Nowe przepisy są wzorowane na sprawdzonej już e-licytacji ruchomości.

Rozprawy zdalne

Ustawa przewiduje przyjęcie jako zasady prowadzenia rozpraw za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość, toteż strony postępowania, a także świadkowie i biegli, nie będą musieli osobiście stawić się w sądzie. Zmniejszy się przez to ryzyko epidemiczne, a utrzymana zostanie jawność rozprawy dla stron.

Nowa ustawa przewiduje, że

osobom nieposiadającym odpowiednich urządzeń technicznych zostanie zagwarantowany dostęp do nich w sądzie. Tradycyjna rozprawa będzie mogła odbyć się za zgodą prezesa sądu w przypadku braku możliwości technicznych przeprowadzenia rozprawy zdalnej, o ile nie spowoduje to zagrożenia epidemicznego. Wyjątkowo, gdy rodzaj sprawy na to pozwoli, sąd będzie mógł rozstrzygać sprawy na posiedzeniach niejawnych.

Transmisje w sprawach reprivatyzacji

Rozprawy sądów administracyjnych rozstrzygających w sprawach „dzikiej reprivatyzacji” nieruchomości warszawskich, mają być transmitowane publicznie, co przyczyni się do większej kontroli społecznej nad tym wrażliwym obszarem działalności sądów. Skończy się wydawanie wyroków o decyzjach

Komisji Weryfikacyjnej za zamkniętymi drzwiami i bez uzasadnienia. Na pozytywne strony tych zmian zwracał uwagę minister Sebastian Kaleta.

Niedopuszczalne jest, by w tak ważnych sprawach, gdy poszkodowani lokatorzy latami czekają na sprawiedliwość, nie mogli się, jak dotąd, dowiedzieć, dlaczego sąd wydał konkretne rozstrzygnięcie i jak je uzasadnia – podkreślał.

Jeden sędzia rozpozna sprawę

Ustawa zakłada przyjęcie jako zasady rozpoznawania spraw przez jednego sędziego (także w drugiej instancji), co wyeliminuje odwoływanie roz-

praw w razie choroby jednego z członków składu orzekającego. Takie rozwiązanie umożliwi też bardziej efektywne wykorzystanie kadry orzeczniczej.

Szybkie doręczenia

W ustawie są rozwiązania pozwalające na doręczenie profesjonalnym pełnomocnikom (adwokatom, radcom prawnym, Prokuraturii Generalnej) pism sądowych za pośrednictwem specjalnego systemu teleinformatycznego (Portalu Informatycznego Sądów Powszechnych). Pozwoli to ograniczyć ilość korespondencji papierowej i skróci czas obiegu korespondencji między sądem a pełnomocnikami.

Już dziś pisma te zamieszcza się na portalu, zatem nowe przepisy pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie sprawdzonych rozwiązań informatycznych. Uwolnią sądy od drukowania i wysyłania takiej korespondencji tradycyjną pocztą. Pismo będzie dostępne w systemie natychmiast po jego umieszczeniu, a skutek doręczenia nastąpi z dniem zapoznania się z nim przez pełnomocnika - nie później jednak niż 14 dni od umieszczenia na portalu. Obecnie okres między wysłaniem pisma a dołączeniem do akt zwrotnego potwierdzenia odbioru może zająć aż ponad miesiąc.

**Ministerstwo Sprawiedliwości
Rzeczypospolitej Polskiej**

Umowa podpisana

20 kwietnia 2021 r. została podpisana umowa na wykonanie robót budowlanych w ramach projektu pn. „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską – część II”. Umowa dotyczy wykonania drugiej części drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską.

Dzisiaj podpisujemy kolejną ważną umowę, która pozwoli nam na kontynuowanie prac przy drodze wodnej łączącej Zatokę Gdańską z Zalewem Wiślany i w Elblągu. Inwestycja ta jest niezwykle istotna dla przyszłości Polski - powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Przekop Mierzei stworzy szansę na rozwój gospodarczy dla wszystkich portów Zalewu Wiślano, a także znacząco skróci dotychczasową drogę przez Cieśninę Piławską o prawie sto kilometrów. Dzięki podpisanej dzisiaj umowie zostanie zmodernizowany tor wodny rzeki Elbląg oraz wybudowany zostanie most obrotowy w Nowakowie - powiedział wiceminister infrastruktury Marek Gróbarczyk.

Zakres prac obejmuje przebudowę istniejącego toru wodnego na rzece Elbląg [w zakresie obudowy brzegów](#), które docelowo przejmą funkcje przeciwpowodziowych wałów ziem-

nych, a także budowę przystani niskich, ułatwiających dostęp do rzeki oraz budowę mostu obrotowego nad rzeką Elbląg w miejscowości Nowakowo, wraz ze zmianami układu drogowego.

Podpisanie umowy na drugą część inwestycji to następny krok milowy w realizacji programu budowy nowej drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską. Dla Urzędu Morskiego w Gdyni jest to szczególnie radosna chwila, kiedy możemy inaugurować kolejną budowę infrastruktury zapewniającej dostęp do polskich portów – w tym przypadku do portu w Elblągu. W obecnej chwili rola transportu morskiego, portów jako centrów przeła-

dunkowych jest szczególnie istotna i kluczowa w zachowaniu ciągłości łańcucha dostaw. Każdy nowy szlak żeglugowy przyczynia się do wzrostu wydajności, konkurencyjności i budowania przewagi logistycznej polskiej gospodarki – powiedział Wiesław Piotrkowski, dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni.

Kontrakt zawarty między Urzędem Morskim w Gdyni a firmą Budimex SA obejmuje: 1/. Przebudowę istniejącego toru wodnego na rzece Elbląg na odcinku o długości około 10,4 km i szerokości toru mierzonego w dnie na rzece 60 m, a w rejonie

Nowakowa 40 m, w zakresie obudowy brzegów.

2/. Wykonanie kotew gruntowych o łącznej długości 202 000 mb,

3/. Wykonanie umocnienia brzegów za pomocą stalowej ścianki szczelnej na długości brzegu 13,3 km,

4/. Wykonanie umocnienia brzegów za pomocą żelbetowej ściany szczelinowej na długości brzegu 1,7 km,

5/. Budowę mostu obrotowego na rzeką Elbląg w miejscowości Nowakowo, w odległości około 650 m od istniejącego mostu pontonowego.

Z nowej drogi wodnej będą

mogły korzystać jednostki o następujących parametrach:

1/. 100 m długości,

2/. 20 m szerokości,

3/. 4,5 m zanurzenia dla jednostek jednokadłubowych oraz 180 m długości dla zastawu pchacz plus dwie barki przy tej samej maksymalnej szerokości i zanurzeniu.

Wartość umowy wynosi około 574 mln. zł, a czas przewidziany na jej realizację to 24 miesiące.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Rusza nabór wniosków o dofinansowanie obwodnic z RFRD

21 kwietnia 2021 r. Minister Infrastruktury ogłosił nabór wniosków o dofinansowanie zadań obwodnicowych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Na wsparcie samorządowych zarządców dróg przeznaczono 2 mld zł.

Bezpieczeństwo i komfort podróżowania po polskich drogach są priorytetem obecnego rządu. Dzisiaj, zgodnie z obietnicą, uruchamiamy wsparcie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg dla budowy obwodnic na drogach wojewódzkich. Inwestycje na drogach samorządowych, podobnie jak zadania na drogach krajowych, ekspresowych i autostradach, które obecnie realizujemy, wpisują się w założenia działań aktywizują-

cych gospodarke w ramach przeciwdziałania skutkom pandemii – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Ogłoszenie naboru jest możliwe dzięki grudniowej nowelizacji ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg. Ustawa wprowadziła rozszerzenie katalogu zadań mogących uzyskać dofinansowanie z RFRD o:

1/. zadania obwodnicowe w ciągu dróg wojewódzkich,

2/. zadania miejskie – polegające na budowie, przebudowie lub remoncie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu, będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa,

3/. zadania polegające na poprawie bezpieczeństwa pieszych na przejściach.

Rządowe dofinansowanie będzie przyznawane na realizację obwodnic na drogach wojewódzkich, na których odbywa się ruch tranzytowy. Inwestycje te przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa, zminimalizują korki, zmniejszą natężenie ruchu w godzinach szczytu oraz zniwelują hałas związany z komunikacją. Dzięki nowym trasom tranzyt zostanie odseparowany od ruchu lokalnego.

Limit środków przeznaczonych na budowę obwodnic wynosi 2 mld zł. Samorząd będzie mógł otrzymać dofinansowanie zadania obwodnicowego w wysokości do 80 proc. kosztów jego realizacji. Maksymalna wysokość wsparcia dla jednej

inwestycji to 100 mln zł. RFRD zakłada finansowanie tych zadań jako inwestycji wieloletnich do 2028 r.

Nabór wniosków o dofinansowanie jest realizowany przez ministra właściwego do spraw transportu. Listy zadań rekomendowanych do dofinansowania będą zatwierdzane przez Prezesa Rady Ministrów.

Dodatkowe wsparcie przyczyni się również do pobudzania aktywności gospodarczej przed-

siębiorców i skuteczniejszej walki ze skutkami spowolnienia gospodarczego wywołanego pandemią COVID-19.

Na początku marca 2021 r. ruszył już nabór wniosków o dofinansowanie inwestycji zwiększających bezpieczeństwo pieszych na drogach samorządowych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Zarządcy dróg powiatowych i gminnych będą mogli ubiegać się o dofinansowanie realizacji

zadań poprawiających bezpieczeństwo ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych. Na dofinansowanie tych zadań przeznaczaliśmy dodatkowo blisko 525 mln zł.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Rząd przyjął projekt ustawy regulującej status zwierząt w służbach mundurowych

Rada Ministrów przyjęła dziś (21 kwietnia br.) projekt ustawy całościowo regulującej status zwierząt w służbach. Projekt zmienia w tym zakresie m.in. ustawę o Policji oraz szereg innych aktów prawnych. Zmiany te zostały zapowiedziane przez ministra Mariusza Kamińskiego w lutym br. Proces legislacyjny ze strony MSWiA koordynuje wiceminister Błażej Poboży. – To wyczekiwana i niezwykle potrzebna regulacja. Zwierzęta w służbach mundurowych pełnią ważną rolę i po latach ciężkiej pracy, państwo musi im zagwarantować godną i bezpieczną „emeryturę” – podkreślił szef MSWiA.

Aktualnie we wszystkich formacjach podległych MSWiA służy łącznie około 1200 psów i ponad 60 koni, a rocznie około 10 proc. zwierząt jest wycofy-

wanych ze służby i przechodzi na „emeryturę”. Ustawowe zmiany mają na celu m.in. uregulować sytuację tych zwierząt po wycofaniu z użycia w danej formacji. - Przyjęty przez Radę Ministrów projekt jednoznacznie określa sposób postępowania. Zwierzę w dalszym ciągu będzie pozostawać na stanie formacji, a pierwszeństwo w przejmowaniu opieki będzie miał dotychczasowy opiekun, o ile wyrazi taką wolę – poinformował minister Mariusz Kamiński. W przypadku, gdy żadna uprawniona osoba (tj. inny funkcjonariusz, pracownik cywilny formacji, emerytowany funkcjonariusz bądź funkcjonariusz reńcista) nie wyrazi woli przejęcia opieki nad zwierzęciem, będzie ona sprawowana w ramach określonej jednostki lub komórki organizacyjnej danej formacji. - Istnieje także możliwość powierzenia przez kierownika jednostki organizacyjnej danej

formacji opieki nad zwierzęciem wycofanym z użycia organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt – zaznaczył wiceminister Błażej Poboży.

W przypadku śmierci opiekuna psa lub konia wycofanego z użycia, pierwszeństwo w powierzeniu opieki nad tym zwierzęciem będzie miał członek rodziny zmarłego opiekuna, który prowadził z tym opiekunem wspólne gospodarstwo domowe, jeżeli złoży pisemną deklarację woli sprawowania opieki.

Zgodnie z projektem, opiekun zwierzęcia używanego do celów służbowych będzie otrzymywał wyżywienie w naturze dla psa lub konia albo równoważnik w formie ryczałtu z tytułu kosztów wyżywienia zwierzęcia. Co istotne, ryczałt taki otrzyma również opiekun zwierzęcia wycofanego z użycia w

danej formacji oraz organizacja społeczna, której powierzono zwierzę wycofane z użycia (szczegółowe ilości i kwoty zostaną uregulowane w rozporządzeniu).

Zapewnione zostaną także środki na zabiegi profilaktyczne i leczenie zwierząt – nie tylko tych używanych w danej formacji, lecz również wycofanych z użycia. Do najważniejszych zmian, zawartych w projekcie ustawy, można zaliczyć również m.in. określenie w pełni obowiązków opiekunów psów i koni oraz wprowadzenie mechanizmów nadzoru ze strony poszczególnych formacji nad sposobem realizacji opieki nad powierzonym zwierzęciem.

Zmiany również w Siłach Zbrojnych RP oraz w Służbie Więziennej

Pierwotna wersja projektu ustawy, przygotowana przez MSWiA, dotyczyła zwierząt używanych w Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Służbie Ochrony Państwa. W trakcie prac legislacyjnych wzięto pod uwagę również zwierzęta używane w Siłach Zbrojnych RP oraz w Służbie Więziennej i uwzględniono wprowadzenie analogicznych rozwiązań także w tych formacjach – poinformował wiceminister Błażej Poboży.

Projekt ustawy, uzgodniony dziś przez Radę Ministrów, będzie procedowany przez Sejm RP. Proponowane zmiany wejdą w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, jednakże wprowadzono możliwość przyznawania przez komendantów służb nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Dyrektora Generalnego Służby Więziennej

wsparcia dla opiekunów zwierząt wycofanych z użycia w poszczególnych formacjach jeszcze przed dniem wejścia w życie ustawy – w przypadkach uzasadnionych dobrem zwierząt.

Projekt określa, że wsparcie takie może zostać przyznane na wniosek osoby albo organizacji społecznej, której przekazano zwierzę po wycofaniu z użycia w danej formacji. Przyjęcie takiego rozwiązania ma umożliwić poprawę sytuacji zwierząt wycofanych z użycia w służbach mundurowych nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w Służbie Więziennej jeszcze przed dniem wejścia w życie ustawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej

Wyniki naboru wniosków do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg 2021

Prezes Rady Ministrów zatwierdził listy zadań do dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w ramach naboru wniosków na 2021 rok. Wsparcie rządowe uzyska 2 189 zadań, w tym 622 powiatowe i 1 567 gminnych. Dzięki temu planowana jest budowa, przebudowa lub remont 3,9 tys. km dróg: 2,1 tys. km powiatowych i 1,8 tys. km gminnych. Łączna wartość środków RFRD przeznaczonych na dofinanso-

wanie realizacji inwestycji w 2021 roku to 3 258 mln zł. Na dofinansowanie zadań gminnych trafi 1 463 mln zł, na zadania powiatowe przeznaczonych zostało 1 295 mln zł, wartość dofinansowania zadań na drogach obronnych to 500 mln zł.

Do budowy, modernizacji oraz remontów dróg obecny rząd podchodzi kompleksowo. Oprócz inwestycji na sieci dróg krajowych, czyli budowy autostrad, dróg ekspresowych i obwodnic, wspieramy finansowo

samorządy w realizacji ich zadań. Dodatkowo na początku marca uruchomiliśmy nabór wniosków na inwestycje zwiększające bezpieczeństwo pieszych, na ten cel trafi 525 mln zł, a dziś rozpoczął się nabór wniosków, w ramach którego przeznaczymy 2 mld zł na dofinansowanie obwodnic na drogach wojewódzkich – powiedział minister infrastruktury Andrzej Adamczyk.

Dofinansowanie z RFRD dla zadań powiatowych i gminnych

jest uzależnione od dochodów jednostek samorządu terytorialnego: im niższy dochód własny, tym większa wartość dofinansowania, przy czym maksymalne dofinansowanie może wynieść do 80 proc. kosztów realizacji zadania.

Podział środków w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w 2021 r.:

Województwo dolnośląskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa dolnośląskiego wyniesie 134,2 mln zł:

- 1/. 52 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 82,2 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 121 zadań: 34 powiatowe i 87 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 136 kilometrów dróg: 66 km powiatowych i 70 km gminnych.

Województwo kujawsko-pomorskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa kujawsko-pomorskiego wyniesie 157,2 mln zł:

- 1/. 45,6 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 111,6 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyskają 132 zadania: 18 powiatowych i 114 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 216 kilometrów dróg: 69 km powiatowych i 147 km gminnych.

Województwo lubelskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa lubelskiego wyniesie 289,7 mln zł:

- 1/. 190,9 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 98,7 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 167 zadań: 49 powiatowe i 118 gminne, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 526 kilometrów dróg: 364 km powiatowych i 161 km gminnych.

Województwo lubuskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa lubuskiego wyniesie 83,2 mln zł:

- 1/. 41,6 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 41,6 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 67 zadań: 22 powiatowych i 45 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 99 kilometrów dróg: 55 km powiatowych i 44 km gminnych.

Województwo łódzkie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa łódzkiego wyniesie 152,4 mln zł:

- 1/. 64,1 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 88,3 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 157 zadań: 39 powiatowe i 118 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 280 kilometrów dróg: 104 km powiatowych i 175 km gminnych.

Województwo małopolskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa małopolskiego wyniesie 226,5 mln zł:

- 1/. 101 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 125,5 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 186 zadań: 41 powiatowe i 145 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 259 kilometrów dróg: 129 km powiatowych i 131 km gminnych.

Województwo mazowieckie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa mazowieckiego wyniesie 317,1 mln zł:

- 1/. 173 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 144,1 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 147 zadań: 48 powiatowych i 99 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 290 kilome-

trów dróg: 178 km powiatowych i 112 km gminnych.

Województwo opolskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa opolskiego wyniesie 58 mln zł:

- 1/. 17,8 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 40,2 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 67 zadań: 15 powiatowych i 52 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 60 kilometrów dróg: 24 km powiatowych i 35 km gminnych.

Województwo podkarpackie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa podkarpackiego wyniesie 174,8 mln zł:

- 1/. 77,3 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 97,5 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyskają 123 zadania: 31 powiatowych i 92 gminne, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 217 kilometrów dróg: 101 km powiatowych i 116 km gminnych.

Województwo podlaskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa podlaskiego wyniesie 205,5 mln zł:

- 1/. 103 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 102,5 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyskają 244 zadania: 92 powiatowe i 152 gminne, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 435 kilometrów dróg: 265 km powiatowych i 170 km gminnych.

Województwo pomorskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa pomorskiego wyniesie 136,1 mln zł:

- 1/. 53,9 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 82,2 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 141 zadań: 30 powiatowe i 111 gminnych, co pozwoli na budowę, przebu-

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg 2021

Łączna wartość dofinansowania

3,26

mld zł

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#ŁączymyPolskę

nową lub remont 328 kilometrów dróg: 172 km powiatowych i 157 km gminnych.

Województwo śląskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa śląskiego wyniesie 149,3 mln zł:

- 1/. 84,1 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 65,2 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 95 zadań: 35 powiatowych i 60 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 144 kilometrów dróg: 80 km powiatowych i 64 km gminnych.

Województwo świętokrzyskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez sa-

morządy województwa świętokrzyskiego wyniesie 145 mln zł:

- 1/. 62,9 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 82,1 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyskają 142 zadania: 48 powiatowych i 94 gminne, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 189 kilometrów dróg: 102 km powiatowych i 87 km gminnych.

Województwo warmińsko-mazurskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa warmińsko-mazurskiego wyniesie 183,3 mln zł:

- 1/. 81,8 mln zł na zadania powiatowe,

- 2/. 101,5 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 169 zadań: 48 powiatowych i 121 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 339 kilometrów dróg: 195 km powiatowych i 144 km gminnych.

Województwo wielkopolskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa wielkopolskiego wyniesie 240,3 mln zł:

- 1/. 95,9 mln zł na zadania powiatowe,
- 2/. 144,4 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyskają 142 zadania: 41 powiatowych i 101 gminnych, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 245

kilometrów dróg: 118 km powiatowych i 127 km gminnych.

Województwo zachodniopomorskie

Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa zachodniopomorskiego wyniesie 105,4mln zł:

1/. 50,1 mln zł na zadania powiatowe,
2/. 55,3 mln zł na zadania gminne.

Wsparcie uzyska 89 zadań: 31 powiatowych i 58 gminne, co pozwoli na budowę, przebudowę lub remont 139 kilometrów dróg: 86 km powiatowych i 53 km gminnych.

Inwestycje dofinansowane w 2020 r.

W 2020 r. dofinansowanie z Funduszu otrzymało łącznie 3 212 zadań, z czego 2 393 na drogach gminnych i 819 na dro-

gach powiatowych. Łączna kwota dofinansowania tych zadań to 2,74 mld zł. Pozwoliło to na realizację 4 383 km dróg: 2 295 km gminnych i 2 088 km powiatowych.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Strategiczne Studium Lokalizacyjne CPK zostało przyjęte!

Strategiczne Studium Lokalizacyjne Centralnego Portu Komunikacyjnego (SSL), po przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zostało przyjęte przez pełnomocnika rządu ds. CPK, wiceministra infrastruktury Marcina Horałę.

SSL obejmuje łącznie prawie 2 tysiące stron opracowań i załączników, których podstawą są korytarze dla nowych linii kolejowych, których długość sięgać będzie prawie 1800 km, a także dróg ekspresowych na terenie 630 gmin w różnych częściach Polski. W ramach dwóch etapów ogólnopolskich konsultacji mieszkańcy zgłosili prawie 160 tys. uwag i wniosków.

To były dotychczas największe konsultacje społeczne przeprowadzone w Polsce. Liczba 160 tys. głosów oznacza taką skalę, jakby w sprawie inwestycji kolejowych i drogowych CPK wypowiedzieli się wszyscy mieszkańcy np. Bytomia albo Rybnika, a więcej niż Opola albo Płocka. Konsultacje SSL są

dowodem na to, że działamy w sposób transparentny – powiedział wiceminister infrastruktury Marcin Horała.

Publikacja SSL to kolejny istotny kamień milowy naszego projektu. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko pozwala spojrzeć na program inwestycyjny jako na pewną całość. Dziękujemy za wszystkie przesłane do nas uwagi. Dzięki nim nasze inwestycje będą lepiej dostosowane do oczekiwań społecznych i wymogów środowiskowych. Przy okazji już teraz zapraszamy do aktywnego włączenia się w konsultacje, które będą dotyczyć konkretnych lokalizacji przygotowywanych przez nas inwestycji. Głos mieszkańców i organizacji społecznych pozwala nam lepiej wypełnić postawione przed nami zadania – stwierdził Mikołaj Wild, prezes spółki CPK.

W lutym ubiegłego roku spółka CPK przedstawiła do konsultacji społecznych pierwszą wersję dokumentu, która zawierała plany korytarzy stano-

wiących ramy przestrzenne dla tzw. trasowań, czyli wyznaczenia proponowanych przebiegów dla nowych linii kolejowych, które zostaną ustalone na kolejnych etapach inwestycji, w szczególności w ramach przygotowywanych umów na studia techniczno-ekonomiczno-środowiskowe.

Podczas pierwszej tury uzgodnień SSL, które odbyły się między 10 lutego a 10 marca 2020 r., mieszkańcy i samorządowcy zgłosili ponad 146 tys. uwag. Na tej podstawie spółka CPK opublikowała w sierpniu ubiegłego roku raport, w którym odniosła się do zgłoszeń dotyczących korytarzy dla inwestycji CPK. Następnie projekt SSL poddany został strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której odbył się drugi etap konsultacji społecznych, który miał miejsce od 30 listopada do 31 grudnia 2020 roku. W trakcie tych działań mieszkańcy mogli zapoznać się ze zmodyfikowanym projektem SSL, uwzględniającym część uwag z pierwszego etapu kon-

sultacji, a także ze sporządzoną do tego projektu prognozą oddziaływania na środowisko. W efekcie do spółki CPK wpłynęło prawie 13 tys. kolejnych uwag i wniosków.

Inwestycje objęte w Strategicznym Studium Lokalizacyjnym:

- 1/. port lotniczy wraz ze zintegrowanym węzłem komunikacyjnym,
- 2/. kolejowe inwestycje towarzyszące, na które składają się nowe odcinki linii kolejowych i infrastruktura badawcza,
- 3/. inwestycje drogowe, których budowa związana jest z powsta-

niem CPK,

- 4/. pozostałe inwestycje towarzyszące, takie jak linie i stacje elektroenergetyczne, instalacje do przesyłu i magazynowania paliw czy węzły przesiadkowe integrujące nowe stacje i przystanki kolejowe z transportem publicznym.

Przyjęcie Strategicznego Studium Lokalizacyjnego znacząco przybliży spółkę CPK do etapu określenia lokalizacyjnych wariantów inwestycji, wystąpienia o decyzję środowiskową, a docelowo do projektowania. Podczas przygotowań do budo-

wy kolejowych szprych CPK priorytetem jest zminimalizowanie wpływu inwestycji na ludzi i środowisko.

Kolejnym etapem będą konsultacje w ramach studiów techniczno-ekonomiczno-środowiskowych, których finalnym efektem będzie jeden wybrany wariant inwestorski jako kluczowy wkład do uzyskania decyzji środowiskowej.

Szymon Huptyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Powstaną obwodnice: Jasła, Pilzna oraz Brzostka i Kołaczyc

Wiceminister infrastruktury Rafał Weber zatwierdził Programy inwestycji dla obwodnic w ciągu drogi krajowej nr 73: Jasła, Pilzna oraz Brzostka i Kołaczyc. Kolejnym etapem będzie ogłoszenie przetargu na opracowanie Koncepcji programowej dla każdej z obwodnic, co jest planowane jeszcze w tym miesiącu. Nowe obwodnice, o łącznej długości ponad 25 km, powstaną w ramach rządowego Programu budowy 100 obwodnic na lata 2020-2030.

Zatwierdzenie Programów inwestycji dla trzech obwodnic na Podkarpaciu umożliwi rozpoczęcie kolejnego etapu prac przygotowawczych, a następnie realizację tych zadań w systemie projektuj i buduj. Wszystkie obwodnice zaplanowane do budowy na terenie województwa

podkarpackiego w ramach Programu budowy 100 obwodnic są już na etapie prac przygotowawczych – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

Obecnie dla obwodnic Jasła, Pilzna, Brzostka i Kołaczyc prowadzone są prace przygotowawcze mające na celu wybór potencjalnych wariantów ich przebiegu. Trwa także procedura użytkowania decyzji środowiskowej (DUŚ).

Obwodnica Pilzna

Obwodnica Pilzna będzie drogą klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) o długości ok. 2,6 km. W ramach inwestycji powstaną skrzyżowania jedno- i dwuprzemianowe (ronda), odcinki dodatkowych jezdni zapewniających obsługę przyległego terenu, obiekty inżynierskie (1 most, 1 wiadukt), urządzenia ochrony

środowiska, oświetlenie drogowe, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Obwodnica Brzostka i Kołaczyc

Nowa trasa będzie drogą klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) o długości ok. 13,4 km. W ramach inwestycji powstaną skrzyżowania jedno- i dwuprzemianowe (ronda), odcinki dodatkowych jezdni zapewniających obsługę przyległego terenu, obiekty inżynierskie (8 mostów i 1 wiadukt), urządzenia ochrony środowiska, oświetlenie drogowe, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Obwodnica Jasła

Obwodnica Jasła będzie drogą klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) o długości ok. 9,1 km, w tym 6,6 km drogi po nowym śladzie oraz 2,5 km rozbu-

dowy istniejącej DK73. W ramach inwestycji powstaną skrzyżowania jednopoziomowe (ronda), odcinki dodatkowych jezdni zapewniających obsługę przyległego terenu, obiekty inżynierskie (1 most, 2 wiadukty), urządzenia ochrony środowiska, oświetlenie drogowe, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Cel realizacji inwestycji

Podstawowym celem budowy obwodnic: Jasła, Pilzna, Brzostka i Kołaczyc jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miejscowości. Inwestycje poprawią również warunki i bezpieczeństwo jazdy dla ruchu dalekobieżnego i regionalnego. DK73 łączy korytarz transportowy DK94/A4 z drogą krajową nr 28, stanowiącą główny kręgosłup komunikacyjny południowej części województwa podkarpackiego i małopolskiego. Dzięki realizacji obwodnic nastąpi poprawa bezpieczeństwa

mieszkańców, ograniczona zostanie emisja spalin i hałas. Jednocześnie zachowane zostaną najwyższe wymogi ochrony środowiska, zdrowia i życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju.

Program budowy 100 obwodnic w województwie podkarpackim

W ramach rządowego Programu na Podkarpaciu powstanie łącznie osiem obwodnic:

- 1/. Kolbuszowej w ciągu DK9,
- 2/. Nowej Dęby w ciągu DK9,
- 3/. Miejsca Piastowego w ciągu DK28,
- 4/. Pilzna w ciągu DK73,
- 5/. Brzostka i Kołaczyc w ciągu DK73,
- 6/. Jasła w ciągu DK73,
- 7/. Przemyśla w ciągu DK28/77,
- 8/. Sanoka w ciągu DK84 - II etap.

W ramach rządowego Programu do 2030 r. powstanie 100 obwodnic na sieci dróg krajowych o łącznej długości ok. 830 km. Będą to trasy o najwyż-

szych parametrach technicznych, dostosowane do przeniesienia obciążenia 11,5 t/oś. Inwestycjom tym będą towarzyszyły urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym oświetlenie spełniające wytyczne prawidłowego oświetlenia przejść dla pieszych.

Jednym z najważniejszych efektów realizacji programu będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, wyprowadzenie ruchu z zatłoczonych miast, czystsze powietrze, mniejszy hałas i poprawa przepustowości sieci drogowej. Więcej o Programie budowy 100 obwodnic na [stronie Ministerstwa Infrastruktury](#).

Szymon Hupłyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

Wypalanie traw = wysokie sankcje karne i utrata dopłat

Wiosną rośnie zagrożenie pożarowe związane z wypalaniem traw. Proceder ten jest niezgodny z prawem i grożą za niego surowe sankcje karne oraz obniżenie lub cofnięcie dopłat wypłacanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wypalanie nie powoduje bujniejszego odrostu traw, nie poprawia jakości gleby i w znacznym stopniu obniża wartość plonów.

Zakaz wypalania traw został

określony w Ustawie o ochronie przyrody oraz w Ustawie o lasach, a Kodeks wykroczeń przewiduje za to karę nagany, aresztu lub grzywny, której wysokość może wynieść od 5 tysięcy do 20 tysięcy złotych, a w skrajnych przypadkach nawet do 10 lat pozbawienia wolności.

Do nałożenia kary ma prawo także Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ponieważ zakaz wypalania gruntów rolnych jest jednym

z warunków, który rolnicy są zobligowani przestrzegać, aby móc ubiegać się o płatności bezpośrednie i płatności obszarowe. Nieprzestrzeganie tego może skutkować obniżeniem płatności bezpośrednich o 25 procent lub nawet pozbawieniem rolnika całej kwoty tych płatności.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Obwodnice Przemyśla i Miejsca Piastowego

26 kwietnia 2021 r. zostały zawarte umowy na wykonanie dokumentacji projektowej dla obwodnicy Przemyśla w ciągu dróg krajowych nr 28 i 77 oraz obwodnicy Miejsca Piastowego w ciągu drogi krajowej nr 28. Obie inwestycje, o łącznej długości ponad 44 km, powstaną w ramach rządowego Programu budowy 100 obwodnic.

Podkarpacie zyska osiem nowych obwodnic w ramach Programu budowy 100 obwodnic. W ubiegłym tygodniu do realizacji zostały skierowane obwodnice Jasła, Pilzna oraz Brzostka i Kołaczyc, a dziś podpisujemy umowy na opracowanie dokumentacji dla dwóch kolejnych zadań. Obwodnice Przemyśla i Miejsca Piastowego będą nowoczesnymi i bezpiecznymi trasami o dużym znaczeniu dla sieci drogowej w województwie podkarpackim – powiedział wiceminister infrastruktury Rafał Weber.

W obu przypadkach dokumentację przygotowuje konsorcjum firm projektowych MPRB, Mosty Kraków i MP Infra. Termin realizacji prac to 33 miesiące od zawarcia kontraktu. Wartość umowy dla obwodnicy Przemyśla wynosi 12,6 mln zł, zaś dla obwodnicy Miejsca Piastowego 10,7 mln zł. W ramach umów wykonawca opracuje dla każdej inwestycji studium korytarzowe, studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe z elementami koncepcji progra-

mowej oraz materiały do wniosku o wydanie decyzji środowiskowej. Przez okres 6 miesięcy prowadzony będzie także monitoring osuwisk.

Zarówno obwodnica Przemyśla, jak i Miejsca Piastowego, to nowe zadania, dla których proces inwestycyjny dopiero się rozpoczyna. Obie inwestycje obejmą swoim zakresem nowe odcinki dróg krajowych klasy GP (główne ruchu przyspieszonego) wraz ze skrzyżowaniami jednopoziomowymi, odcinkami dodatkowych jezdni zapewniających obsługę przyległego terenu, obiektami inżynierskimi i ochrony środowiska, a także urządzeniami bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Obwodnica Przemyśla

Planowana trasa o długości ok. 22 km powstanie w nowym śladzie dróg krajowych nr 28 i 77. Jej budowa pozwoli na usprawnienie ruchu tranzytowego, którego część z autostrady A4 przejmie droga krajowa nr 77, prowadząca przez Przemyśl w kierunku przejścia granicznego z Ukrainą w Medyce. Realizacja obwodnicy pozwoli także na skierowanie ruchu tranzytowego poza zabudowę Przemyśla, a to zapewni odciążenie miasta od ruchu pojazdów ciężarowych. Dzięki inwestycji nastąpi poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta.

Obwodnica Miejsca Piastowego

Jej planowana długość to ponad 22 km. Budowa obwodnicy pozwoli na usprawnienie ruchu tranzytowego, ponieważ DK28 to jeden z najważniejszych korytarzy prowadzących transport z kierunku zachodniego (od Katowic i Krakowa poprzez Nowy Sącz, Krosno, Sanok) na wschód, tj. do przejścia granicznego w Medyce.

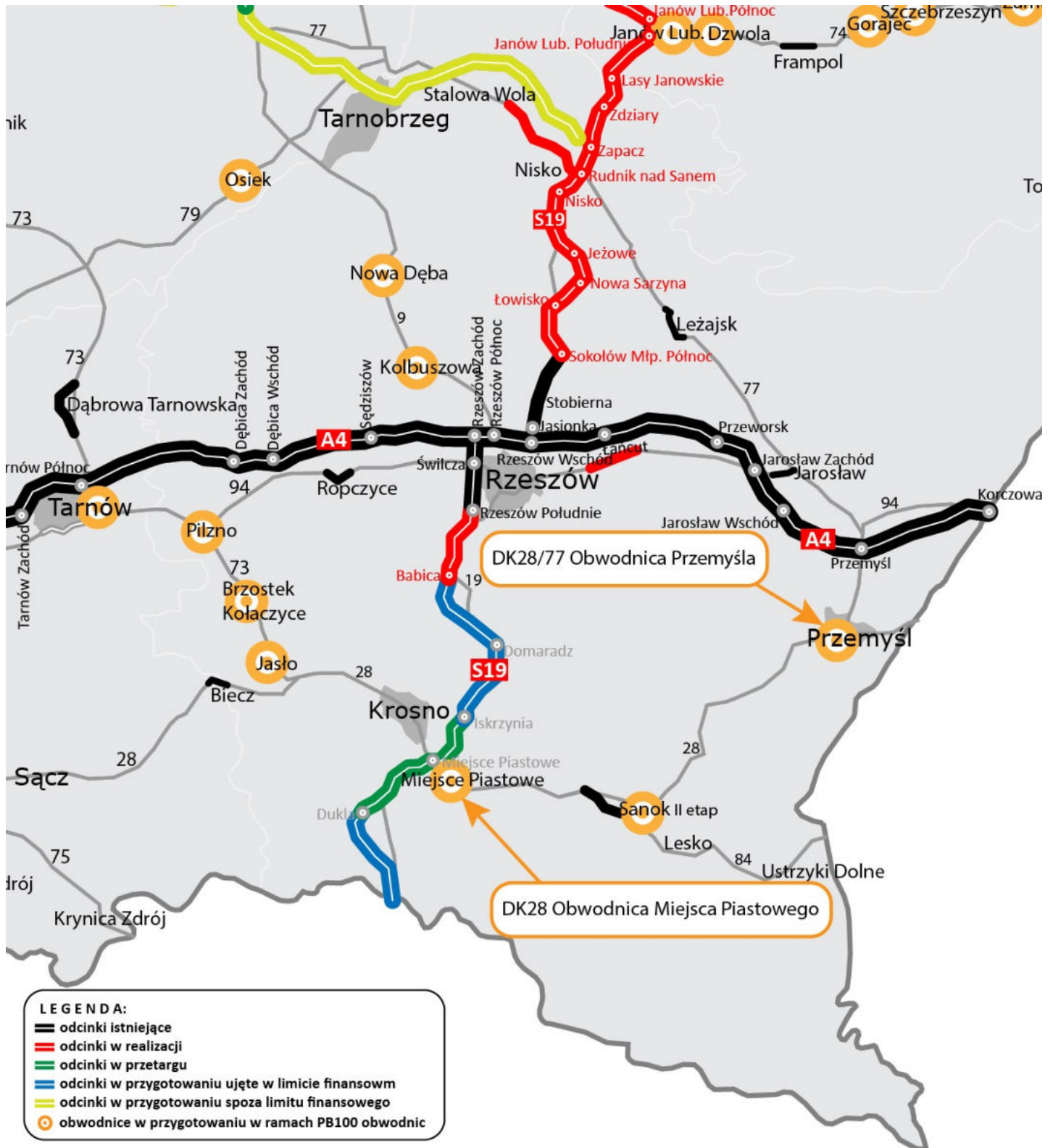
Realizacja obwodnicy pozwoli na wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza gęstą zabudowę Miejsca Piastowego, Rymanowa, Beska oraz Zarszyna, co zapewni odciążenie tych miejscowości od ruchu pojazdów ciężarowych. Dodatkowo, nowa droga usprawni przejazd pomiędzy Jasłem i Sanokiem.

Program budowy 100 obwodnic w województwie podkarpackim

W ramach rządowego Programu na Podkarpaciu powstanie łącznie osiem obwodnic:

- 1/. Kolbuszowej w ciągu DK9,
- 2/. Nowej Dęby w ciągu DK9,
- 3/. Miejsca Piastowego w ciągu DK28,
- 4/. Pilzna w ciągu DK73,
- 5/. Brzostka i Kołaczyc w ciągu DK73,
- 6/. Jasła w ciągu DK73,
- 7/. Przemyśla w ciągu DK28/77,
- 8/. Sanoka w ciągu DK84 - II etap.

W ramach Programu do 2030 r. powstanie 100 obwodnic na sieci dróg krajowych o łącznej długości ok. 830 km. Będą to trasy o najwyższych

parametrach technicznych, dostosowane do przenoszenia obciążenia 11,5 t/oś. Inwestycjom tym będą towarzyszyły urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym oświetlenie spełniające wytyczne prawidłowego oświetlenia przejść dla pieszych.

Jednym z najważniejszych efektów realizacji programu będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, wyprowadzenie ruchu z zatłoczonych miast, czystsze powietrze, mniejszy hałas i poprawa przepustowości sieci drogowej. Więcej o Pro-

gramie budowy 100 obwodnic na stronie Ministerstwa Infrastruktury.

Szymon Hupłyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej

OZE zamiast elektrowni jądrowej

Polityka energetyczna Polski do 2040 roku nie pozwoli zrealizować europejskich celów klimatycznych – twierdzą eksperci Koalicji Klimatycznej. Ich zdaniem priorytetami powinny być przyspieszenie decentralizacji i cyfryzacji umów na dostarczanie energii oraz poprawa efektywności energetycznej polskiej gospodarki. Tymczasem w polityce energetycznej rządu eksperci zauważają niechęć do odejścia od węgla i gazu na rzecz OZE.

Błędem ma być również dążenie do uruchomienia elektrowni jądrowej, ponieważ wpłynie to na wzrost cen energii elektrycznej.

Jestem ogromnym sceptykiem w kwestii energetyki jądrowej. W Polsce budowa tego typu instalacji spowoduje ogromny wzrost cen energii elektrycznej. Wszystkie doświadczenia europejskie pokazują, że te instalacje buduje się znacznie dłużej i są znacznie bardziej kosztowne, niż pierwotnie zakładano – podkreśla w

rozmowie z agencją informacyjną Newseria Innowacje ekspert Koalicji Klimatycznej, **prof. Zbigniew Karaczun** z SGGW w Warszawie. – Powinniśmy zrobić wszystko, żeby rozbudować energetykę odnawialną i zwiększyć efektywność energetyczną. Dopiero wówczas, kiedy rzeczywiście wyczerpiemy zasoby w tych obszarach i okaże się, że brakuje nam energii, to wtedy powinniśmy szukać innych źródeł zaopatrzenia.

Zgodnie z PEP2040 za 19 lat ponad połowę mocy zainstalo-

wanych będą stanowić źródła zeroemisyjne. Szczególną rolę odegrać ma w tym procesie wdrożenie do polskiego systemu elektroenergetycznego morskiej energetyki wiatrowej i uruchomienie właśnie elektrowni jądrowej. Autorzy dokumentu wskazują, że równolegle do wielkoskalowej energetyki będzie się rozwijać energetyka rozproszona i obywatelska, oparta na lokalnym kapitale. Podstawą rozwoju energetyki rozproszonej jest jednak cyfryzacja transakcji i obsługa kontraktów między dostawcami a odbiorcami.

– Budujemy energetykę obywatelską, rozproszoną. Potrzebna do tego jest rzeczywistość wirtualna, rozwiązania cyfrowe, które będą realizowały potrzeby energetyczne i zapewniały zarządzanie usługami energetycznymi oraz zarządzanie odbiorcami energii. Dążymy do zmniejszania potrzeb energetycznych i dostarczania takiej ilości energii elektrycznej, jakie są potrzebne odbiorcom końcowym. Potrzebujemy zupełnie innego podejścia do energetyki i zupełnie innej wizji tego, w jaki sposób potrzeby energetyczne Polak i Polaków powinny być realizowane. Propozycje dotyczące cy-

fryzacji nie są wystarczające – mówi prof. Zbigniew M. Karaczun.

Polityka energetyczna Polski zakłada, że do 2030 roku nastąpi około pięciokrotny wzrost liczby prosumentów. Obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym ma być natomiast 300. Przyłączanie niestabilnego źródła energii ma być połączone z obowiązkiem zapewnienia bilansowania w okresach, gdy OZE nie dostarcza energii elektrycznej do sieci. Promowane mają też być rozwiązania hybrydowe, łączące na przykład samobilansowanie z wykorzystaniem magazynów energii.

Pomimo pięknych deklaracji, które są w tym dokumencie zawarte, nie ma woli politycznej, żeby dokonać głębokiej transformacji i odejścia przede wszystkim od spalania paliw kopalnych, czyli węgla i gazu ziemnego. My musimy dokonać przede wszystkim tego skoku, żeby oprzeć polską energetykę na źródłach zeroemisyjnych, czyli głównie na odnawialnych źródłach energii – wskazuje ekspert.

Odejście od energetyki opartej na paliwach kopalnych na

rzecz OZE jest zdaniem specjalistów tylko częścią transformacji energetycznej. Równie istotne, co zapewnienie czystych źródeł energii, powinno być dążenie do maksymalizacji efektywności energetycznej. Tymczasem energochłonność pierwotna PKB z korektą klimatyczną, choć z roku na rok w Polsce spada, to wciąż pozostaje na wysokim poziomie względem reszty Europy. W 2017 roku wskaźnik ten wyniósł według Głównego Urzędu Statystycznego 0,137 kg/euro i było to o 16,6 proc. więcej niż średnia europejska. W praktyce oznacza to, że nasza produkcja jest nieefektywna energetycznie.

Dzisiaj moglibyśmy zużyć trzykrotnie mniej energii, a zachować ten poziom rozwoju, jaki mamy obecnie, i budować szybki rozwój społeczny i gospodarczy w naszym kraju właśnie w oparciu o efektywność energetyczną – komentuje prof. Zbigniew M. Karaczun. (newseria.pl)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

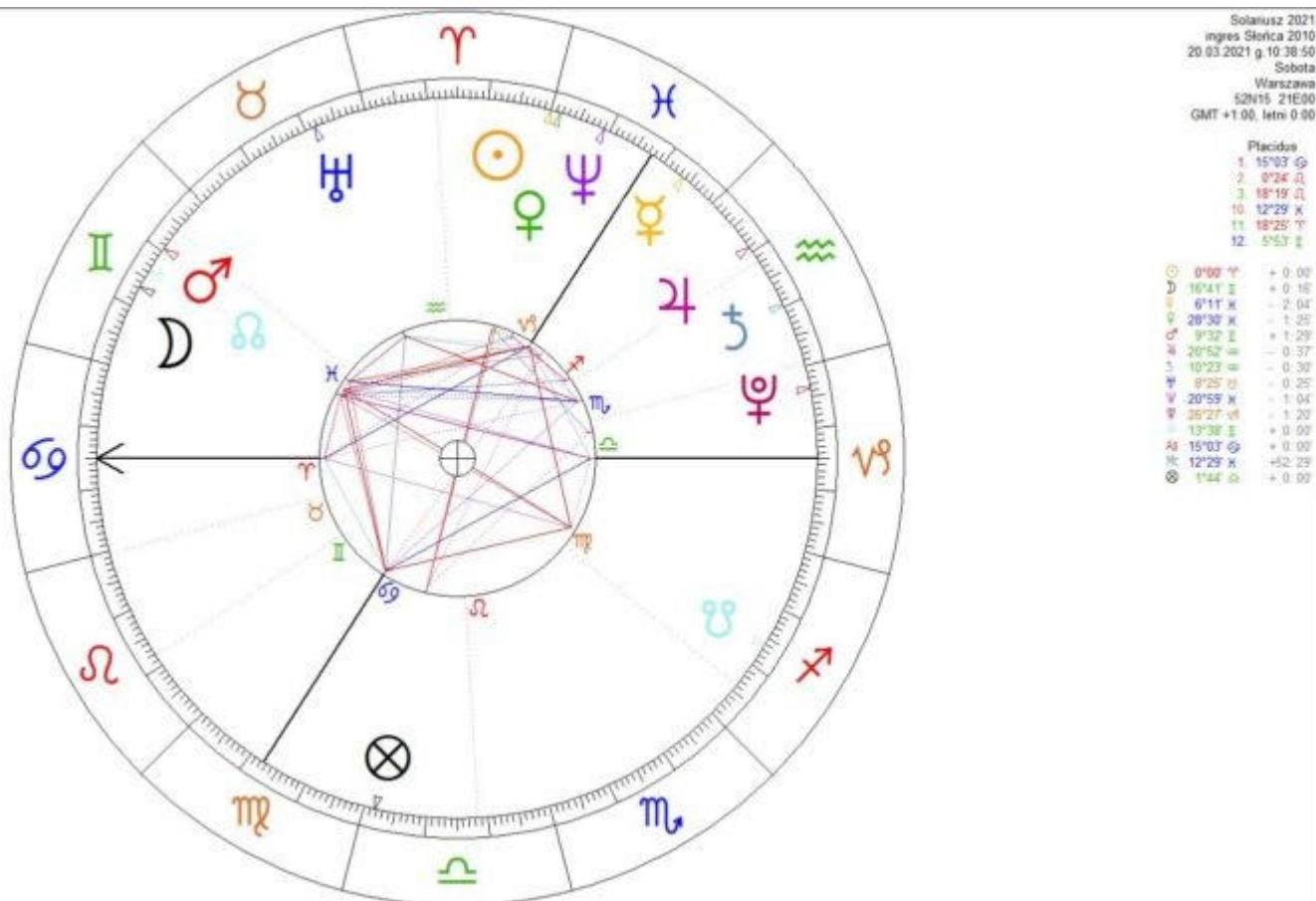
Przełom 2021 i 2022 roku zapowiada gwałtowne zmiany w horoskopie

W tym roku astronomicznym Księżyc nadal pozostaje w 12 domu, któremu podlegają uwięzienia, kwarantanny, wygnania i wykluczenia oraz strach przed powszechnym

zagrożeniem. 6 domem rządzi beneficzny Jowisz, który wspiera Księżyc trygonem. W tym wypadku mógłby być poczciwym lekarzem, naukowcem, komisją o światowym zasięgu stwierdzającą ustępo-

wanie niebezpieczeństwa, zapewne z podkreśleniem roli szczypten ochronnych.

Znak ognisty w 6 domu wskazuje na choroby związane z gorączką i zapalenia. Strzelec przynosi również dolegliwości

egzotyczne. Jowiszowi oprócz urazów bioder i ud (nasilają się też zapalenia pęcherza i prostaty) przypisuje się przypadłości wątrobowe i „choroby boku”, oraz febry czwartaczki (tak dawniej nazywano coś podobnego do dzisiejszej grypy z nawrotami gorączki co cztery dni). Znak Wodnika skierowuje uwagę także na golenie, oraz jako podległy Saturnowi – skórę. Mogą one wystąpić gdzieś zagranicą, wśród powołanych do wojska i w armii, co trzeba brać pod uwagę, ponieważ Mars jest w rewirach Jowisza, władcy chorób tegorocznych. Mogą rozprzestrzeniać się poprzez podróże zagraniczne i dlatego wszelkie porty, lotniska, dworce i stacje będą strzeżone. Niewykluczone jest również, z powodu Merkurego w 9 domu, wprowadzenie specjalnych dokumentów uprawniających do podróżowania.

Ponieważ Jowisz przez część roku znajduje się w znaku stałym i podlega władzy silniejszego Saturna nie zapowiada to cudownego uzdrowienia, a raczej przewlekłość, wejście dolegliwości w fazę utajoną i chroniczną. Cudowne lekarstwo, masowe testy i respiratory, które są związane ze znakiem Wodnika, jedynie odwołują skutki „niezdrowego powietrza”.

Wielki strach

Jeśli zadać sobie pytanie jaki może być powód wielkiego strachu w społeczeństwie, który przeżywamy, podczas gdy planety i ich układy nie są ogólnie w aż tak złej kondycji, to najpierw zwracam uwagę na krytyczne położenie Saturna, najsilniejszej planety horoskopu w domu 8, związanym z przerażeniem, śmiercią, ruiną i katastrofami. Znak Wodnika rozlewa kryzys na dalekie obszary i doty-

ka sieci powiązań finansowych, handlowych, transportowych, gospodarczych i politycznych z innymi krajami i gospodarkami. Ponieważ jest stały, nie próbuje niczego zmieniać, tworzyć nowego czy niszczyć starego, ale jego zasadą jest trwanie i przetrwanie.

Uran w 11 domu jest na swoim miejscu i jego wpływy kierują ludzkość ku postępowi i wolności, ale i wynalazkom, które niekoniecznie okażą się ludzkie w ostateczności, gdy już tradycyjne struktury saturniczne pójdą w ruinę. Byk wiąże się z cięlesnością, biologią oraz żywnością, sposobami odżywiania się. Takie rzeczy jak manipulacja genetyczna, hybrydyzacja, robotyzacja, wprowadzanie wirtualnych światów i superszybkich łączy, ingerencje w ludzki kod genetyczny, a nawet cyborgizacja pewnych grup ludzi chcą-

cych utrzymać władzę i komfort życiowy, dążą do wyjścia z ukrycia, aczkolwiek Saturn w tym jeszcze roku przebywać będzie w domu tajemnicy. A Uran będzie musiał wejść do Bliźniąt, aby pewne informacje dotarły do świadomości każdego.

Jedenasty dom jest po stronie większości obywatelskiej, zatem radykalne i wolnościowe nastroje nas nie opuszczają, a nabiorą wymiaru ideologicznego, powołując przy pomocy łączy nowe ugrupowania i hasła.

Ponadto Medium Coeli wypada w znaku Ryb, co zazwyczaj wskazuje na zmiany u sterów, społeczne przygnębienie, nieszczęścia i klęski w danym roku. W znaku zmiennym trzeba się liczyć z upadkiem lub głęboką transformacją w rządzie.

Blisko niego stoi medialny Neptun, bardzo silny w swoim znaku, połączony kłopotliwą kwadraturą z Księżycem (ludnością) i Węzłami. Przypomnę, że w kryzysowym 2008 roku był w koniunkcji z Głową Smoka, co zaowocowało dodrukiem pieniądza i trwaniem masowej iluzji dobrobytu mimo wszystko. Obecna kwadratura napina ową bańkę, prąc do jej pęknięcia. Nie wróży ona dobrego rozeznania w tym, co się dzieje, a raczej fałsz i wielkie zmylenie, które nagle odkryje swoje drugie, nie mniej straszne dno. Neptun jest także naturalnym sygnifikatorem masowych epidemii.

Być może trzeba będzie się liczyć z wejściem w stan roztopnego przyzwolenia na bieg wydarzeń lub ukrycia się w jakiś sposób, z wiarą, że sytuacja jednak się zmieni na spokojniejszą, bo strona mocarstwowa jest silniejsza, bardziej rozgarnięta, ma plan i wiedzę. Acz działa standardowo, uporem, bezwol-

nie, powoli, niezgrabnie, jak słoń w składzie porcelany.

Kryzys

Horoskop jest dzienny i wszystkie planety znajdują się po stronie dnia. To wyraźna polaryzacja energii społecznej na tę jawną, oficjalną, urzędową, zbiorową i na nocną, prywatną, indywidualną, skrytą.

Słońce, sygnifikator głowy państwa, reprezentantów świecznika państwowego i ogólnie przedsiębiorców i szefów, jest w domu 10, w znaku wywyższenia, w trygonie do wierzchołka 2 domu, finansów, którym rządzi, bo tam wypada znak Lwa. Zapowiada to przedsięwzięcia z jednej strony kreatywnie zaradcze, sterowanie odgórne gospodarką, a z drugiej podwyższające wymogi, ceny i podatki, zwłaszcza w branżach związanych ze sztuką, rozrywką, rekreacją, sportem, nauczaniem, turystyką, mediami, wystawiennictwem i jarmarkami, towarami luksusowymi i markowymi. Wzrastać będą ceny złota i innych kruszców. Do tego Słońce zaczyna mocno się nie lubić z Saturnem, i to wzajemnie.

Słońcu towarzyszy Wenus, wywyższona w Rybach, ale pod promieniami, na progu wejścia do nowego znaku Barana, gdzie niedługo będzie poniżona. Już tylko 1 stopień (który może się przełożyć na okres roku) dzieli ją od pechowej gwiazdy Scheat, kojarzonej z ruiną i utopieniem całego mienia w katastrofie żywiołu wodnego. Przypomina to obraz człowieka majątnego i na stanowisku, który swoje pieniądze ukrył poprzez osoby bliskie, acz niezwiązane formalnie ze sobą, w jakichś przedsięwzięciach mętnych i charytatywnych, prawdopodobnie piorących brudne pieniądze. Owe szlachetne czyny i piękne im-

prezy mają ocieplić jego wizerunek i zrodzić wdzięczność i podziw. Te osoby w niedługim czasie mogą znaleźć się w kłopotach. Podobnie niepewnie poczują się beneficjenci systemu, odbierający zasiłki na dzieci, ruchy kobiece i LGBT, jak również ucierpią domy i miejsca kultury korzystające z dotacji na działalność oraz branże cieszące się jakimiś przywilejami i dodatkami do pensji, w tym nauczycielska. Saturniczny pajak skupia na nich oko ze swej pułapki w ciemności.

Ostre tąpnięcia i mediacje stron

W domu 7 otwartych wrogów i przyjaciół, w którym wywyższony jest Saturn, znajduje się Pluton, patron wszystkiego co podziemne, ciężkie, przerażające i top secret. W ubiegłym roku sygnifikował straszego wirusa o tajemniczym pochodzeniu. Który teraz może stanąć na przysłowiowej wokandzie sądowej, jak wróg publiczny.

Podlega Saturnowi przebywającemu w domu Skorpiona. Można by to zaliczyć do recepcji, czyli wzajemnego obdarzania się siłą. Pluton w 7 wywiera jawne naciski przemocowe i prokuratorskie czy to poprzez zaostrzony system nakazów i kontroli, totalitarne posunięcia, śledztwa, szantaże, wymuszenia, czy agenturalne spiski, przejęcia majątków i likwidacje, albo równie straszne dla zbiorowości drzenie skorupy ziemskiej, wybuchy wulkaniczne, awarie energetyki, użycie broni biochemicznej – jednak wciąż służy Saturnowi, który mimo wszystko kładzie na pustym skarbcu swoją biurokratyczną łapę, obiecując mu utrzymanie wpływów w zamian. Będą sypały się dotychczasowe układy, pakt, sojusze, uzgodnienia, kontrakty i padały wyroki w

majestacie prawa, ucierpi także wiele związków małżeńskich. Choć niektóre się umocnią.

Mimo wszystko istnieje powód do nadziei na zachowanie porządku. Władca Ascendentu Księżyc jest w trygonie z władcą Descendentu Saturnem, a to wróży porozumienie między opozycyjnymi siłami, ludem a dotychczasową oligarchią, usiłującą podstępem wprowadzać wygodne dla siebie reformy. Choć czekają nas w ciągu roku ostre tąpnięcia, a może właśnie dlatego.

Uzgodnienia powiodą się, bowiem władcą roku jest beneficzny Jowisz, w pozytywnym aspekcie z Księżycem. I to on będzie mediatorem stron, niczym przyjazny prawnik, sędzia i mecenas. Reprezentują go sądy, posłowie, instytuty naukowe, wysocy hierarchowie kościołów i duchowieństwo oraz dyplomaci, elity jednym słowem. Ogólnie wzrosnie też religijność, choć niektórym wydaje się to niemożliwe, wzmagana przez Neptuna w Rybach, niosącego zbożne lęki i fanatyzm.

Saturna w aspekcie z Księżycem łączy potrzeba zachowania bezpieczeństwa w sytuacji nie niosącej dużej nadziei. To przewidywania najgorszego, lęk przed chorobą, biedą i głodem, o los dzieci, kobiet i starców, bez-

radność, system w starciu z ludem i zwykłymi potrzebami, przy czym trygon może tu przestraszonych niebezpieczeństwem obywateli wciągać do narzuconej współpracy, bowiem aktywne są domy upadku i ściągania oraz tajemnicy i ruiny. Niemniej owa zbiorowa (egregorialna) struktura stoi nad przepaścią i widać, że długo się nie utrzyma, nawet jeśli zyska przez jakiś czas posłuch. Jej oczyszczanie się będzie jeszcze trwało, ale w tym roku może zacząć się bronić w sposób bez-

pardonowy. Szykują się posunięcia władzy idące w kierunku innego dysponowania ogólnym budżetem. Wręcz kontrolowana zmiana ustroju pod presją wielkiej klęski i biedy. Tylko, czy owa kontrola jest w stanie się utrzymać na dłuższą metę? Neptun zdaje się w tym horoskopie pełnić kluczową rolę otumaniającą każdą stronę, rozgrywającą i rozgrywaną.

Horoskopowe wizje

U korzeni horoskopu polskiego zawisła stała gwiazda Zosma z gwiazdozbioru Lwa, której nazwa znaczy „szarfa”. Przynosi ona korzyści z nieszczęścia i ponure usposobienie. Wskazuje na wysiłek w odzyskaniu utraconego powodzenia i daje zdolność reagowania w

nagłym kryzysie. Jest związana z wyroczniami i przepowiedniami. Wisiała nad Polską w roku katastrofy smoleńskiej dokładnie na szczycie nieba. Teraz jest w odwróconej pozycji. Zapewne uruchomi w narodzie szczególny nastrój i przypomni dawne przepowiednie. Nagłe klęski każą wrócić do podstaw bytu. Znak Panny na IC to palące kwestie zdrowotne starszego pokolenia, odkopywanie starego parku maszynowego, przejmowanie upadających zakładów wytwórczych, usługowych i wydobywczych, także uprawa ziemi, przetwórstwo żywności w domach, powrót do porzuconego dziedzictwa oraz jakieś działy związane z ziemią, sprzętem, zasobami, itp. W okresie jesieni, po półroczu zaczną zapadać decyzje na ten istotny i kontrowersyjny temat. Nie bez sprzeciwu i gniewu bezsilnych ludzi.

Oczywiście – dodaję – „być może”, bowiem teraz jedynie puszczam luzem fantazję astrologa, patrząc na kółko horoskopu...

Źródło: Astrolog Ewa Sey, marzec 2021 roku (wybrane fragmenty horoskopu astrologicznego na przełom 2021/2022)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Saule Technologies na prestiżowej mapie PFR

Saule Technologies, działając we współpracy z Columbus Energy, znalazło się w prestiżowym zestawieniu polskich firm technologicznych współpracujących z samorządami, opublikowanym przez Polski Fundusz Rozwoju. Saule i Columbus od 2020 r. współpracują z samorządami na rzecz transformacji energetycznej w oparciu o najnowsze technologie wykorzystujące OZE. Co ważne, udział w projekcie nie wymaga od samorządów wkładu własnego.

*Naszą wielką misją jest wytwarzanie energii słonecznej i udostępnianie jej każdemu – mówi **Piotr Krych**, CEO Saule Technologies. – Mamy świadomość, że tańsza energia oraz niezależność i bezpieczeństwo energetyczne to dziś jedne z ważniejszych potrzeb polskich miast i gmin. Wychodzimy im naprzeciw. To dla nas ogromna satysfakcja, że samorzady widzą w nas wiarygodnego partnera, a zestawienie Polskiego Funduszu Rozwoju jest tego potwierdzeniem.*

Ambitnym celem Saule jest m.in. ekologiczna transformacja energetyczna polskich miast i gmin, we współpracy z liderem rynku instalacji fotowoltaicznych w Polsce i największym akcjonariuszem, czyli spółką giełdową Columbus Energy S.A.

Columbus od pewnego czasu wprowadza nowoczesne rozwiązania energetyczne, m.in. związane z przepływem energii pomiędzy uczestnikami projektów oraz prowadzeniem rozliczeń energetycznych pomiędzy zainte-

resowanymi – wyjaśnia **Michał Gondek**, dyrektor Pionu Techniczno-Inwestycyjnego Columbus Energy S.A. – *Równoczesne obniżenie kosztów energii, połączone z możliwością bezkosztowych rozwiązań inwestycyjnych w źródła energii, cieszy się dużym zainteresowaniem wśród samorządów, które niejednokrotnie pozbawione są budżetu na tego rodzaju inwestycje. Nasze projekty zostały bardzo dobrze odebrane przez rynek, co pozwala na obejmowanie „bezpiecznym parasolem ener-*

getycznym” coraz szerszej grupy odbiorców.

Do projektu zgłosiło zainteresowanie dotąd kilkadziesiąt samorządów z całej Polski. Nabór dla kolejnych miast jest nadal otwarty.

Każda gmina w Polsce potrzebuje transformacji energetycznej – tłumaczy Piotr Krych. – Jednak w sytuacji, kiedy infrastruktura administracji publicznej nie pozwala na zastosowanie tradycyjnych modułów krzemowych, odpowiedź na ten problem mogą być lekkie, cienkie ogniwa fotowoltaiczne na bazie perowskitów. Ich dużym atutem jest fakt, że można je instalować nie tylko na dachach, ale także na fasadach, czyniąc budynki w pełni niezależnymi energetycznie. Co więcej, ogniwa te mogą być dopasowane kolorystycznie do powierzchni, czyniąc je niemal niewidocznymi.

Jak podkreśla PFR, bliska współpraca samorządów z przedsiębiorstwami technologicznymi stanowi klucz do cyfrowej i zielonej transformacji gospodarki. Bez niej rozdźwięk pomiędzy poziomem świadczonych usług przez sektor publiczny i prywatny będzie się stale powiększał.

Mapa ekosystemu polskich firm technologicznych współpracujących z samorządami powstała w ramach analizy „PFR dla Miast”, zawierającej przegląd rodzimego rynku smart city, wyniki badania ankietowego 68 polskich miast i 32 przedsiębiorstw, podsumowanie barier we współpracy z perspektywy samorządów i firm, a także rekomendacje dla efektywniejszych działań innowatorów z miastami.

Saule Technologies to polska firma, stworzona w 2014 r. przez fizyczkę Olę Malinkie-

wicz oraz biznesmenów Piotra Krycha i Artura Kupczunasa. Obecnie firma zatrudnia zespół kilkudziesięciu naukowców i inżynierów, pracowników administracyjnych z blisko 20 krajów, którzy skonstruowali pierwszą na świecie linię produkcyjną drukowanych ogni perowskitowych. To innowacyjne rozwiązanie fotowoltaiczne pozwala generować energię zarówno ze słońca, jak i ze sztucznego światła, dlatego znajduje zastosowanie dosłownie wszędzie – od etykiet cenowych, przez fasady budynków i carporty, tj. wiaty do ładowania samochodów elektrycznych, po satelity w przestrzeni kosmicznej. (MS)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Naukowcy stworzyli rewolucyjny edytor genów

Dzięki technologii CRISPRoff można wyłączyć poszczególne geny w odwracalny sposób, bez trwałej ingerencji w strukturę DNA. Dotychczas stosowany edytor CRISPR-Cas9 przyniósł wprawdzie rewolucyjny postęp w dziedzinie edycji genów, jednak jego użycie wiązało się z trwałą ingerencją w DNA i ryzykiem wystąpienia niepożądanych mutacji. – Możemy teraz wyciszyć dowolną część genomu, dzięki czemu jest to świetne narzędzie do badania jego funkcji – przekonuje Jonathan Weissman, profesor biologii na MIT. Nowa technologia może stanowić klucz do

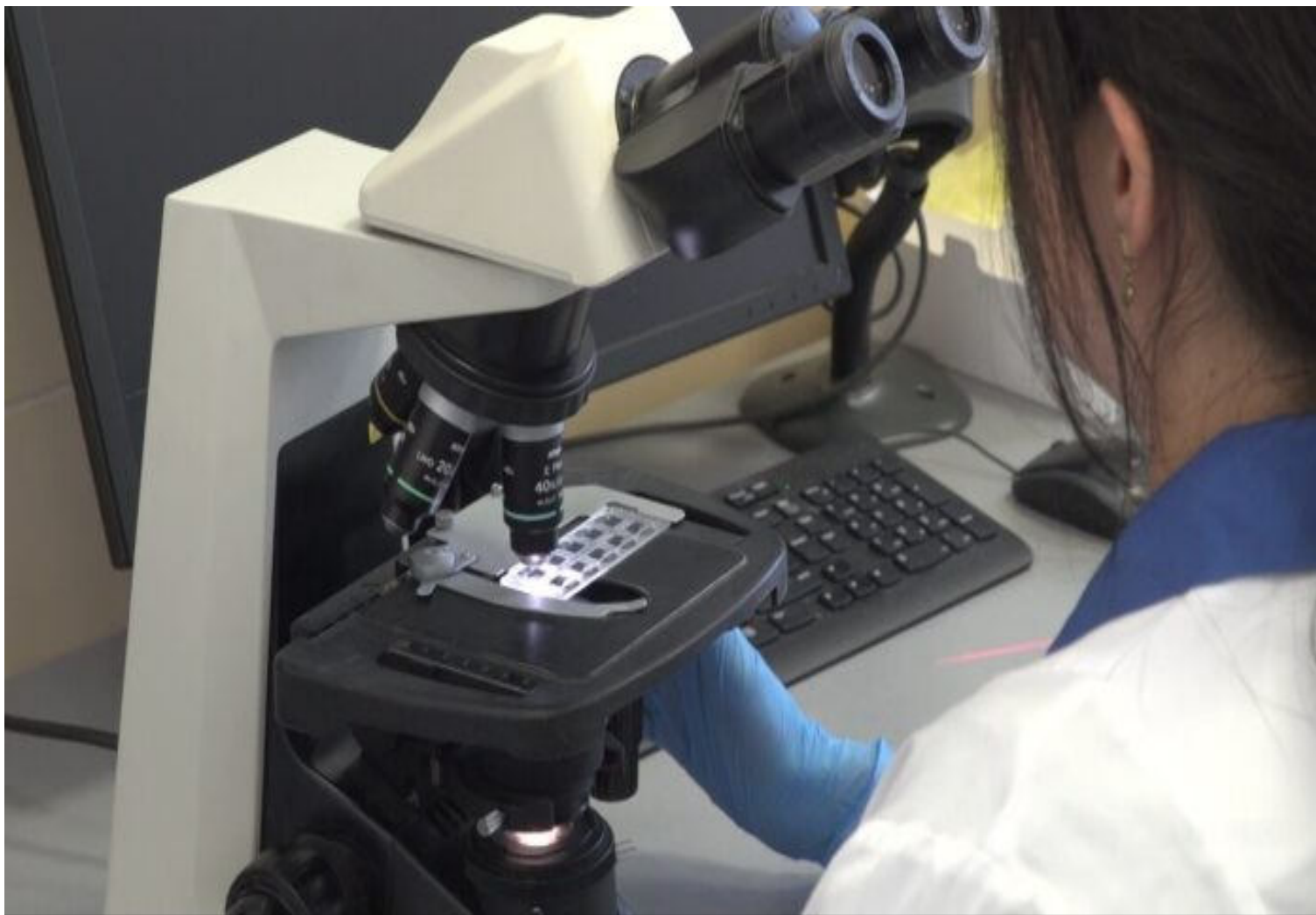
rozwiązania problemu leczenia wielu dziś nieuleczalnych chorób, np. Alzheimer.

Mamy teraz proste narzędzie, które może wyłączyć ogromną większość genów – podkreśla Jonathan Weissman, profesor biologii na MIT, badacz w Howard Hughes Medical Institute oraz Whitehead Institute. – Możemy wyciszyć wiele genów w tym samym czasie bez jakiegokolwiek uszkodzenia DNA, z dużą dozą jednorodności i w sposób, który można odwrócić. To świetne narzędzie do kontrolowania ekspresji genów.

W przeciwieństwie do CRISPR-Cas9 edytor ten nie wykorzystuje białka tnącego DNA, tworzącego

przerwy w niciach DNA, w które na trwałe wkleja się pożądane sekwencje. W zamian stosuje modyfikacje epigenetyczne, polegające na wyciszeniu lub aktywowaniu poszczególnych genów z użyciem bodźca chemicznego. Projekt opracowania takiego edytora został częściowo sfinansowany z grantu przyznanego w 2017 roku przez Defense Advanced Research Projects Agency.

Zaledwie po czterech latach od pozyskania grantu technologia CRISPRoff w końcu działa zgodnie z naszymi wyobrażeniami, które pojawiały się do tej pory w filmach science fiction – mówi Luke Gilbert, adiunkt na Uniwersytecie Ka-

lifornijskim w San Francisco. – To ekscytujące, jak ta technologia działa w praktyce.

Wyciszanie genów odbywa się poprzez metylację, czyli dodawanie znaczników chemicznych do określonych miejsc w nici DNA. Dzięki temu staje się ono niedostępne dla polimerazy RNA – enzymu odczytującego informację genetyczną w sekwencji DNA.

Dzięki nowej technologii CRISPRoff można dokonać szybkiej ekspresji białek i napisać program, który zostanie zapamiętany i przenoszony przez komórkę w nieskończoność – wskazuje Luke Gilbert.

To zmienia zasady gry, ponieważ teraz możemy zapisać zmianę, która jest przekazywana przez podziały komórek – w pewnym sensie możemy nauczyć się tworzyć wersję 2.0 technologii CRISPR-Cas9.

Naukowcy stworzyli maszynę białkową, która, kierowana przez RNA, może przyczepiać grupy

metylowe do określonych miejsc na nici DNA. Zmetylowane geny są następnie wyciszane lub wyłączane. Z uwagi na to, że metoda nie zmienia sekwencji nici DNA, naukowcy mogą odwrócić ten efekt za pomocą enzymów, które usuwają grupy metylowe. Taka możliwość jest przełomowa w porównaniu z edytorem CRISPR-Cas9. Naukowcy z Uniwersytetu Kalifornii dowiedli, że choć ta technologia przynosiła rewolucyjne zmiany w kontekście możliwości łatwej edycji genów, to jej stosowanie wiązało się z dużym ryzykiem wystąpienia poważnych niepożądanych konsekwencji. Z przeprowadzonego przez nich badania wynika, że w około 16 proc. badanych próbek komórek poddanych modyfikacji CRISPR-Cas9 wystąpiły duże, niezamierzone zmiany.

Metoda CRISPRoff została przetestowana na genie kodującym białko tau, związane z chorobą

Alzheimera. Okazało się, że technologia może być użyta do obniżenia ekspresji tau, ale nie do jego całkowitego wyłączenia. – Udoświadczaliśmy, że mamy już realną strategię wyciszania białka tau i zapobiegania jego ekspresji – podkreśla Jonathan Weissman. – Pytanie brzmi zatem, jak zastosować to na osobie dorosłej? I czy to naprawdę wystarczyłoby, aby wpłynąć na chorobę Alzheimera? To wciąż otwarte pytania, zwłaszcza to ostatnie. Tymczasem metoda CRISPR-Cas9 badana jest już pod kątem wykorzystania w leczeniu zakażenia wirusem HIV, zespołu Ushera czy chłoniaka. MIT,

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Miliardy na inwestycje w offshore

Drugie Forum 590, dotyczące morskiej energetyki wiatrowej za nami. 100 miliardów złotych na inwestycje w offshore, 11 GW mocy zainstalowanej z energii wiatrowej do 2040 roku, 79 tysięcy nowych miejsc pracy w sektorze offshore. To zapowiedź przedstawicieli administracji publicznej dotycząca polskiego sektora energetyki wiatrowej. Czy polskim firmom uda się wykorzystać tę szansę i wygrać wyścig o zyski z energii wiatrowej na Bałtyku? O tym podczas kolejnej edycji Forum 590 dyskutowali przedstawiciele administracji publicznej, największych polskich spółek energetycznych, firm prywatnych, agencji rządowych i eksperci.

Podczas pierwszej debaty eksperci rozmawiali o tym, jak ważne jest stworzenie dobrych uwarunkowań prawnych oraz odpowiednich założeń do rozpoczęcia inwestycji offshore. **Artur Soboń**, sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych, zwrócił uwagę, że kluczowe jest, to, aby przy tak dużym procesie inwestycyjnym, w którym Polska będzie wydawać około 100 mld zł i wygenerować 11 GW mocy zainstalowanej z offshore do 2040 r., wykorzystać potencjał rodzimych firm i przedsiębiorców oraz tworzyć nowe miejsca pracy w kraju. Wskazywał, że olbrzymi postęp w tej dziedzinie to szansa dla krajowych firm na co najmniej 50 proc. udział w tym

projekcie. To również miejsca pracy dla prawie 80 tysięcy osób.

Ireneusz Zyska, sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska podkreślił, że Polska jest dobrze przygotowana do procesu transformacji energetycznej. „Podjęliśmy działania w zakresie procesów inwestycyjnych – skupiliśmy się na przygotowaniu dobrego prawa, które zostało dobrze odebrane przez wszystkich interesariuszy – mówił minister Zyska. – Przygotowaliśmy partnerstwo dla rozwoju energetyki wiatrowej, które skupia ponad 150 interesariuszy. Ponad 100 polskich firm pracuje na rzecz światowego łańcucha dostaw dla energetyki wiatrowej” – dodał minister.

Zwrócił też uwagę, że według ekspertów do 2050 potencjał mocy zainstalowanej na farmach wiatrowych może wzrosnąć prawie trzykrotnie, osiągając 28 gigawatów i stanowić nawet 50 proc. produkowanej energii. **Wojciech Dąbrowski**, prezes zarządu PGE Polskiej Grupy Energetycznej, zwrócił uwagę na ogromne wyzwania dla polskiej gospodarki, jakie niesie ze sobą transformacja energetyczna. Dla administracji rządowej tym wyzwaniem będzie przygotowanie legislacji i systemu wsparcia.

„Planując inwestycje w morskie farmy wiatrowe stawiamy za główny cel, aby z tej wielkiej szansy skorzystało jak najwięcej polskich firm. PGE Polska Grupa Energetyczna będzie organizowała w najbliższym czasie

kolejne spotkanie z potencjalnymi wykonawcami. Przedstawimy plan i harmonogram naszych postępowań, które będziemy realizowali w ramach inwestycji w morskie farmy wiatrowe. Zachęcam polskich przedsiębiorców, aby startowali w tych przetargach. My jako PGE zrobimy wszystko co w naszej mocy, aby umożliwić im pozyskanie niezbędnej wiedzy, tak aby polskie firmy mogły złożyć najatrakcyjniejsze oferty”.

Paweł Szczeszek, prezes zarządu Enei zapowiedział, że Grupa Enea jest na drodze transformacji aktywów wytwórczych w kierunku zeroemisyjnym, a swoją przyszłość i rozwój wiąże przede wszystkim z odnawialnymi źródłami energii. Podkreślił ambitne plany w zakresie rozwoju morskiej energetyki wiatrowej, a także prace nad nową Strategią Grupy Enea, która w jeszcze większym stopniu będzie podkreślała rosnące znaczenie OZE dla przyszłości sektora energetycznego.

Wszyscy uczestnicy panelu podkreślili, że przygotowanie dobrego prawodawstwa jest szansą na rozwój sektora offshore. Zmiana sposobu produkcji energii na tzw. zieloną stanowi ogromną szansę rozwoju dla polskich przedsiębiorców. Pytania o jej wykorzystanie, ale również o narzędzia, jakie agencje rządowe mają do dyspozycji, aby wspierać rozwój polskich przedsiębiorców, były tematem drugiego panelu podczas Forum 590.

Przemysław Kurczewski,

zastępca dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju mówił, że to co jest potrzebne polskim przedsiębiorcom, to posiadanie własnych technologii i know-how, które mogłyby zostać wykorzystane do konkurencji z zagranicznymi podmiotami. Podkreślał, że NCBiR uruchamia programy, dające możliwość finansowania badań i rozwoju nowych technologii m.in. w obszarze offshore.

Przedstawiciele firm prywat-

nych, **Łukasz Porzuczek** – prezes Grupy GeoFusion oraz **Henryk Spierewka** – prezes zarządu Elbud Katowice zwrócili uwagę na to, że polskie firmy potrzebują nie tylko przyjaznego otoczenia prawnego, biznesowego, finansowego, ale przede zabezpieczenia swoich interesów poprzez najważniejsze instytucje rządowe, bo kompetencje już mają. Wyścig o zyski z offshore na polskim Bałtyku już się rozpoczął. Czy będziemy

potrafili wykorzystać tę szansę dla rozwoju polskiej gospodarki? Czy skorzystają na tym polskie firmy? Na te odpowiedzi będziemy musieli jeszcze trochę poczekać.

Źródło informacji: Biuro prasowe Kongres 590

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowaeyjnosci.com

5. edycja Kongresu 590 w formule hybrydowej

Tegoroczny Kongres 590 skupi się na pięciu kluczowych obszarach. Bezpieczeństwo zdrowotne i ekologia, społeczeństwo, gospodarka, eksport i ekspansja gospodarcza oraz infrastruktura są głównymi obszarami omawianymi w ramach 5. edycji Kongresu 590, który będzie transmitowany na żywo w dniach 5-6 maja br. Hasłem tegorocznej edycji jest „Polska/Świat – startujemy”.

Doświadczenie ubiegłego roku związane z ogólnością pandemią, m.in. zatrzymaniem gospodarki, pracą zdalną, zmianą stylu życia i edukacji staną się punktem wyjścia do rozmowy o przyszłości Polski i świata.

„Kongres 590 stawia sobie za cel wyciągnąć wnioski z tego doświadczenia i pokazać, jak Polska i świat mogą dalej rozwijać się w kluczowych obszarach, aby niwelować efekty pandemii” – mówi **Remigiusz Kopoczek**, prezes spółki Kongres 590. „Kryzys wywołany przez Covid-19 powinien dać impuls do nowego startu, a Kongres 590 jest idealnym miejscem do rozmowy o nim. W naszej przestrzeni spotkają się wybitni eksperci, kluczowi liderzy ze wszystkich obszarów, aby zmierzyć się z wyzwaniami w najważniejszych obszarach współczesności, wytyczyć szlak wspólnych działań i określić przyszłość Polski na najbliższą dekadę” – dodaje prezes.

W ciągu dwóch dni Kongresu 590 – 5 i 6 maja 2021 r. –

jednocześnie w trzech studiach zostanie przeprowadzonych ponad 50 paneli dyskusyjnych. Wezmą w nich udział przedstawiciele administracji publicznej, spółek skarbu państwa, agencji rządowych, prywatnych przedsiębiorców i międzynarodowego biznesu, eksperci branżowi oraz naukowcy. Zajmą się pięcioma newralgicznymi obszarami, w których rozegra się przyszłość naszego kraju.

Pięć kluczowych obszarów

Dwa pierwsze obszary, którym będą podporządkowane tematy i debaty na Kongresie 590 to bezpieczeństwo zdrowotne i ekologia oraz gospodarka. Trzeci obszar dotyczy kwestii związanych ze społeczeństwem. System zdrowotny i gospodarka są warunkami koniecznymi dla rozwoju społecznego, który nie ogranicza się tylko do zwiększenia dobrobytu materialnego, ale obejmuje również dobrostan psychiczny społeczeństwa. Zdrowe środowisko naturalne i więzy zaufania są niezbędne, aby wyjść z pandemii i rozwiązać czekające nas kolejne wyzwania: rewolucję cyfrową, imigrację i starzenie się społeczeństw. Tylko solidarne, znajdujące się w dobrej kondycji społeczeństwo może podejmować wyzwania w zakresie dwóch ostatnich obecnych na Kongresie tematów, czyli infrastruktury i ekspansji polskiej gospodarki.

Bezpieczeństwo zdrowotne i ekologia

Czas pandemii w znacznym stopniu wstrzymał i ograniczył

działania części sektorów, jednak w obliczu postpandemicznych zmian polska gospodarka, jako całość, wykazuje dużą zdolność do adaptacji i dalszego rozwoju. „Tematy związane z odbudową klasy średniej, polskich małych i średnich przedsiębiorstw, wzmocnienia roli i znaczenia B+R, a także stałego podnoszenia konkurencyjności polskich przedsiębiorstw będą w tym obszarze istotnymi elementami debat poruszanych podczas Kongresu 590” – mówi Remigiusz Kopoczek, prezes spółki Kongres 590.

Spoleczeństwo

Najbliższe lata będą dla Polski dużym wyzwaniem związanym ze zmianami społecznymi. Procesy demograficzne, zmieniający się rynek pracy, a także emigracja do Polski w znaczący sposób wpłyną na sposób funkcjonowania Polaków. Budowanie tożsamości, integracja, wspieranie inicjatyw lokalnych wymagać będzie działań zarówno w obszarze edukacji, jak również w szeroko rozumianej kulturze. „Polska i cały świat mierzy się naraz z kryzysem gospodarczym, klimatycznym i społecznym. Odpowiedzią Kongresu 590 jest powrót do solidarności i odpowiedzialności, odkrywanie wagi rodziny i kultury, ale również wartość przestrzeni wirtualnej” – wyjaśnia prezes Remigiusz Kopoczek.

Eksport i ekspansja gospodarcza

Polscy przedsiębiorcy wykazują dużą zdolność do funkcjonowania na rynkach UE. Do-

świadczenia związane z przestawieniem gospodarki na współpracę europejską są dobrym przykładem mogącym rozwijać eksport na rynki azjatyckie i afrykańskie. Stale rosnąca populacja krajów z tych regionów wskazuje, że istnieje konieczność rozwijania współpracy w tych regionach, dając polskim przedsiębiorcom narzędzia do rozwoju i ekspansji gospodarczej.

Infrastruktura

Ostatnim z zakresu tematów Kongresu będzie infrastruktura.

Polska doświadcza jej dynamicznego rozwoju w wielu obszarach gospodarki. Dynamizacja infrastruktury komunikacyjnej, telekomunikacyjnej, a także szeroko rozumianego zaplecza wsparcia dla przedsiębiorców to istotny element wspomagający polską gospodarkę w najbliższych latach. „Sposób, w jaki te inwestycje zostaną wykorzystane do wzmocnienia potencjału polskich przedsiębiorców, zarówno w obszarze budowlano-inwestycyjnym, jak również aspekt maksymalnego wykorzy-

stania ich w dalszej ekspansji i rozwoju, będzie ważnym zagadnieniem poruszonym podczas majowej edycji Kongresu” – zaznacza Remigiusz Kopoczek.

Panele dyskusyjne będą transmitowane na żywo, bez ograniczeń na stronie www.kongres590.pl.

Źródło informacji: Biuro prasowe Kongres 590

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

KGHM działania na rzecz klimatu

Miedź to metal podstawowy dla prowadzenia procesów związanych z Green Deal. A sam proces wydobycia surow-

ca staje się coraz bardziej ekologiczny. 22 miliony ton miedzi potrzeba, by rozwijać technologie, które pozwolą na zmniejszenie emisji gazów cie-

plarnianych w Unii Europejskiej o 75 proc. Miedź ma szerokie zastosowanie w działaniach kluczowych dla tworzenia niskoemisyjnej gospodar-

ki. Turbiny w elektrowniach wiatrowych, elektrownie fotowoltaiczne, silniki w samochodach elektrycznych i hybrydowych – to tylko nieliczne przykłady.

KGHM Polska Miedź S.A. mówi jasno – nie ma europejskiego Green Deal bez metali nieżelaznych. „Zasadniczym wkładem Polskiej Miedzi w walkę ze zmianami klimatu są nasze wyroby, bez których nie możliwe byłoby upowszechnienie zielonych technologii w energetyce i transporcie. Nie ustajemy również w wysiłkach na rzecz minimalizacji śladu środowiskowego samej spółki” – podkreśla **Marcin Chludziński**, prezes Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.

Zobowiązanie w polityce klimatycznej

Te wysiłki realizują się w konkretnych przedsięwzięciach.

Już teraz ekologia stanowi jeden z czterech filarów strategii rozwojowej spółki (obok efektywności, elastyczności i e-przemysłu). Ale to nie koniec. Obecnie trwają prace nad oddzielnym dokumentem dotyczącym polityki klimatycznej spółki. Ma on potwierdzić systemowy charakter podejścia miedziolego giganta do zarządzania emisjami.

„Jesteśmy firmą odpowiedzialną społecznie i uważnie wsłuchującą się w potrzeby naszego otoczenia. Przygotowywana polityka klimatyczna nie tylko wyjdzie naprzeciw oczekiwaniom naszych interesariuszy, ale przede wszystkim pomoże w zaangażowaniu i wysiłkach podejmowanych dla dbania o stan naszej planety. Nasza strategia tylko to potwierdza” – tłumaczy Marcin Chludziński, prezes miedziolego spółki.

KGHM zalesia Dolny Śląsk

Strategia to jedno. A praktyczne działania? Tych nie brakuje. KGHM aktywnie wspomaga zalesianie terenów, na których funkcjonuje. Sama Huta Miedzi Głogów w 2020 roku posadziła blisko 107 tysięcy sadzonek drzew i krzewów na łącznej powierzchni obsadzenia około 15 hektarów.

Łącznie w ubiegłym roku KGHM przyczynił się do zalesienia ponad 30 hektarów terenu. Przyczynił się tym samym wydatnie do poprawy stanu powietrza w regionie. Badania naukowe wskazują, że jeden hektar lasu sosnowego pochłania do 30 ton dwutlenku węgla rocznie.

Energia ze źródeł własnych oraz OZE

Kolejny aspekt, w którym widać proekologiczne podejście KGHM, to energetyka. Firma do 2030 roku chce pozyskiwać po-

łową potrzebnej energii ze źródeł własnych, w tym z Odnawialnych Źródeł Energii.

W minionym roku ponad 22 proc. ogólnego zużycia energii w KGHM pokryto właśnie ze źródeł własnych, w tym z bloków gazowo-parowych, w których w 2020 r. w osiągnięto rekordową produkcję energii elektrycznej. Wyprodukowano w nich w sumie ponad 0,5 TWh energii, co stanowi blisko 16 proc. całego zapotrzebowania spółki. W ramach własnej transformacji koncern prowadzi także projekty budowy swoich instalacji fotowoltaicznych, których działanie pozwoli w skali roku uniknąć ponad 8 tys. ton emisji, CO₂ i innych związków azotów i siarki oraz pyłów.

W trosce o środowisko

Inwestycje w źródła własne, w tym OZE będą korzystne tak dla środowiska, jak i dla efektywności kosztowej spółki. Mogą przynieść oszczędności rzędu nawet kilkudziesięciu milionów złotych rocznie.

Ograniczenie szkodliwego wpływu na środowisko dotyczy także hut KGHM. Od dawna sukcesywnie ograniczana jest emisja arsenu. Ma to związek z realizacją konkluzji BAT dla przemysłu metali nieżelaznych. Dzięki szeregowi inwestycji,

osiągane parametry utrzymują się na znacznie lepszych poziomach, niż te wymagane prawem.

KGHM wdraża także rozwiązania związane z Gospodarką Obiegu Zamkniętego. Jednym z nich jest produkcja kruszyw drogowych z żużli pomiedziowych. Żużel stanowi odpad procesu produkcyjnego w hutach. Dzięki posiadanej wiedzy i technologii materiał ten nie trafia na składowisko, lecz jest ponownie wykorzystywany. Dzięki rozwiązaniom, którymi dysponują spółki z grupy kapitałowej KGHM odpad przetwarzany jest na pełnowartościowy produkt, stosowany w budownictwie drogowym, jako wysokiej jakości kruszywa.

Co więcej, proces produkcji kruszyw na bazie materiału dostarczonego przez hut pozwala też ograniczyć emisje, które powstałyby wokół procesu tradycyjnego pozyskiwania kruszywa. W ciągu ostatniej dekady należąca do grupy kapitałowej spółka KGHM Metraco, zagospodarowała około 10 mln ton żużli. Można sobie wyobrazić, jak wiele odpadów powstałoby z pozyskiwania tego surowca w sposób naturalny.

Rozsądną gospodarkę widać także w zakresie gospodarowa-

nia złomami. Obecnie ponad 20 proc. miedzi elektrolitycznej wytwarzanej na Dolnym Śląsku pochodzi ze wsadów obcych. Zgodnie ze strategią koncernu ma to być docelowo aż jedna trzecia produkcji. To realizacja globalnych mega trendów i wpisanie się w tendencje realizowane w UE.

Na zielonym szlaku

Wszystkie przykłady pokazują, jakie znaczenie dla KGHM ma realizacja założeń strategicznych związanych z ekologią. Łączy się to z przekonaniem wypływającym z idei Zrównoważonego Rozwoju mówiących, że odpowiedzialny biznes, musi brać pod uwagę nie tylko efektywność działań, ale także ich wpływ na otoczenie.

Dlatego też zielony szlak, na który wkroczyła spółka, nie jest jedynie tymczasowym przystankiem. Jest rozmyślnie obraną drogą, którą firma będzie sukcesywnie podążać.

Źródło informacji:
KGHM

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Ciąg dalszy ze s.1

Waterfront nowym sercem Gdyni

Stworzenie przestrzeni pretendującej do miana nowego serca Gdyni, które będzie otwarte nie tylko dla osób tu pracujących i mieszkających, ale także dla wszystkich

mieszkańców i turystów – to cel firmy Vastint Poland w realizacji inwestycji Waterfront. Kolejny etap przedsięwzięcia obejmuje budowę biurowców i mieszkań.

Przypomnijmy, Vastint Po-

land podpisał umowę na generalne wykonawstwo pierwszej części drugiego etapu kompleksu Waterfront w Gdyni z firmą Budimex. Planowana inwestycja powstanie bezpośrednio przy ul. Hryniewickiego, w są-

siedztwie Skweru Kościuszki, a jej zakres obejmie realizację czterech budynków z garażami podziemnymi o łącznej powierzchni całkowitej 45 tys. mkw. Generalny wykonawca planuje rozpoczęcie zasadniczych prac budowlanych w maju bieżącego roku. Zakończenie inwestycji przewidziano w 2023 r.

Planowana inwestycja jest kontynuacją oddanego do użytku w 2015 roku pierwszego etapu Waterfront – dwóch budynków o funkcjach biurowo-hotelowych usytuowanych bezpośrednio przy Nadbrzeżu Prezydenta. Istniejąca zabudowa zostanie uzupełniona o dodatkowe 80 000 m² powierzchni

mieszkalno-biurowo-usługowej. Ze względu na skalę planowanego projektu, jego realizacja będzie etapowana. Prace rozpoczną się od zabudowy fragmentu działki od strony ulicy Hryniewickiego, przy zachowaniu przejazdu do hotelu Marriott od strony ulicy Jana Pawła II, a w dalszej kolejności, terenu bezpośrednio sąsiadującego ze Skwrem Kościuszki, gdzie w przeszłości funkcjonowało centrum Gemini.

W ramach rozpoczynającego się procesu budowlanego, wzdłuż pierzei ulicy Waszyngtona, powstaną dwa biurowce o powierzchni najmu 14,5 tys. mkw. oraz usytuowane tuż za nimi dwa budynki mieszkalne,

które pomieszczą 126 lokali mieszkalno-usługowych. Sprzedaż mieszkań zostanie uruchomiona po zakończeniu budowy, a wszystkie lokale zostaną oddane w standardzie „gotowe do zamieszkania”.

Najprawdopodobniej z rocznym opóźnieniem, rozpocznie się realizacja ostatniej części projektu, w ramach której powstanie kolejny budynek biurowy, lokale usługowe, dwa hotele z powierzchnią konferencyjną oraz obiekty użyteczności publiczno-kulturowej, w tym kino z ośmioma salami projekcyjnymi. Ważnym elementem zabudowy jest graniczący ze Skwrem Kościuszki ogólnodostępny skwer, wokół którego będzie

toczyło się życie publiczne. Całość uzupełni zieleń miejska, która nada nadmorski charakter i podkreśli różnorodność stref funkcjonalnych planowanego projektu. Projektowanie tej części kompleksu zostanie zakończone w ciągu najbliższych miesięcy.

Projekt architektoniczny Waterfront powstał w pracowni JEMS. Głównym celem architektów było stworzenie przestrzeni pretendującej do nowego serca Gdyni, które będzie otwarte nie tylko dla osób tu pracujących i mieszkających, ale także dla wszystkich miesz-

kańców i turystów. Atrakcyjna zabudowa kompleksu ma być wizytówką miasta oraz ulubionym miejscem spotkań, pracy i życia. (propertynews.pl)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

BIM to połączenie technologii ze zmianą sposobu myślenia

Cyfryzacja zmienia rynek budowlany w Polsce i optymalizuje działalność przedsiębiorstw we wszystkich sektorach gospodarki. Wymianą doświadczeń i dobrych praktyk w tej dziedzinie dzielą się członkowie Stowarzyszenia BIM, integrującego ekspertów, naukowców i przedsiębiorców z różnych obszarów. W ocenie Przemysława Janiszewskiego, prezesa słowackiej spółki koncernu Colas, jednej z największych grup budownictwa drogowego na świecie, Stowarzyszenie BIM odgrywa bardzo ważną rolę nie tylko w łączeniu partnerów i upowszechnianiu digitalizacji, ale także w zmianie sposobu myślenia.

BIM jest kojarzony z systemami informatycznymi w branży budowlanej. Można je rozszerzyć również na inne obszary?

Oczywiście, ponieważ BIM (Building Information

Management) jest strategiczną zmianą w zarządzaniu informacją i komunikacją w całym cyklu życia od projektu poprzez realizację, ale nie tylko przedsięwzięcia budowlanego. Wywodzi z tej branży, natomiast dotyczy również innych sektorów. Wiąże się bowiem z koniecznością stworzenia nowoczesnej infrastruktury IT oraz środowiska cyfrowego, które przyspiesza i optymalizuje wszystkie działania w firmach. Prowadzi do przejrzystości informacji pomiędzy każdą ze stron zaangażowaną w dany proces inwestycyjny lub produkcyjny. Co więcej, to jest nie tylko technologia, ale zmiana sposobu myślenia, mentalności i kompleksowego podejścia do tego procesu przez wszystkich jej uczestników. Managerowie zarządzający dużymi organizacjami mają świadomość, jak jest to ważne ze względu na korzyści w prowadzeniu działalności biznesowej.

Stowarzyszenie BIM za-

mierza koordynować współpracę między partnerami biznesowymi?

Jak najbardziej. Inicjatywie powołania Stowarzyszenia BIM, przyświecał wspólny cel zbudowania cyfrowej sieci wzajemnych powiązań, integrujących ludzi, technologie i biznes. Siłą tej organizacji jest otwarty charakter, dzięki któremu gracze konkurujący na co dzień na rynku, mogą razem usiąść do stołu, wymienić się wiedzą, doświadczeniami i wypracować rozwiązania najlepsze dla wszystkich partnerów z zachowaniem zasad synergii. To jest działanie fundamentalne nie tylko dla rozwoju sektora budowlanego. Zmiana mentalności, podejścia i takiego współdziałanie jest konieczna w każdej dziedzinie. Stowarzyszenie BIM staje się w tym zakresie liderem zmiany, dlatego bardzo wspieram te działania również jako członek tej organizacji. Największe doświadczenie w wykorzystywaniu

systemów BIM miała dotychczas branża budowlana, dlatego pierwotnie było to Stowarzyszenie BIM dla polskiego budownictwa. Jego nazwa i charakter działania zmieniły się od tego roku. W nowej rzeczywistości biznesowej i w obliczu zdarzeń wywołanych pandemią transformacja

cyfrowa stała się koniecznością we wszystkich obszarach, dlatego Stowarzyszenie dostosowało się do tych nowych wyzwań.

Jakie są pana doświadczenia ze stosowania metodyki BIM w branży budowlanej?

W mojej działalności od

dawna korzystam z technologii BIM, ponieważ z branżą budowlaną jestem związany od 20 lat. Przez 15 lat pracowałem w międzynarodowym przedsiębiorstwie budowlanym Skanska. Później w Siemensie, potem kilka lat byłem w jednej z największych polskich firm inżynieryjno-

budowlanych Polimex- Mostostal S.A. a dzisiaj zarządzam słowacką spółką koncernu Colas. Jest to jedna z największych grup budowlanych na świecie. Przez te 20 lat byłem odpowiedzialny za wiele różnych przedsięwzięć realizowanych w systemie BIM. Zajmowałem się wieloma projektami z różnych branż. Budowałem największe autostrady i drogi ekspresowe w Polsce, wielkie projekty energetyczne, ale wykonywałem też obiekty kubaturowe, budynki mieszkalne, projekty przemysłowe, a nawet odpowiadałem w Siemensie za obszar automatyki kolejowej oraz inteligentne systemy transportowe.

Jeśli chodzi o moje międzynarodowe doświadczenia z BIM w branży budowlanej, to kiedy pracowałem w firmie Skanska, miałem okazję współpracować z moimi kolegami z Anglii. Tam projektowanie i wykonywanie inwestycji w tej metodologii było obowiązkowe. Wszyscy beneficjenci i uczestnicy procesu budowlanego widzieli jak te inwestycje powstają i mogli się wymieniać informacjami. Dotyczyło to każdego etapu: od koncepcji poprzez projektowanie, realizację, utrzymanie i eksploatację wybudowanego obiektu aż po jego rozbiórkę.

Nie wszyscy jednak chcą projektować i budować w ten sposób. Dlaczego?

Myszę, że z czasem większość projektantów i inwestorów się do tej metody przekona. Znacznie łatwiej jest reali-

zować inwestycje w technologii BIM, bo unika się wielu problemów i błędów np. konieczności przeprojektowania obiektów wskutek niezgodności w dokumentacji projektowej. Dzięki zintegrowanym systemom informacyjnym wszystko jest precyzyjnie uzgadniane pomiędzy uczestnikami procesu budowlanego. Szybciej realizuje się inwestycje w stosunku do tradycyjnego procesu budowlanego. Rozwiązania cyfrowe przekładają się też na konkretne oszczędności finansowe, efektywniejsze zarządzanie, a także na poprawę komunikacji i kolaboracji pomiędzy uczestnikami procesu. Korzyści z cyfrowej transformacji w budownictwie będą szeroko upowszechniać Stowarzyszenie BIM również poprzez system szkoleń. Mam nadzieję, że wiele osób z tego skorzysta. Dla zachowania konkurencyjności trzeba wykorzystywać rozwiązania, które z punktu widzenia procesu i biznesu są najbardziej optymalne.

To jest sposób na sukcesy, jakie odnosi zarządzana przez pana spółka Colas Slovakia?

W naszych działaniach bardzo intensywnie wykorzystujemy rozwiązania cyfrowe w projektowaniu, przygotowaniu i realizacji inwestycji liniowych. Powszechnie stosujemy w tym procesie zintegrowane systemy informacyjnych. Nasza praca wymaga tego na wszystkich etapach. Wykorzystujemy też drony do analizowania efek-

tów prowadzonych inwestycji w terenie. Colas to duża firma, która specjalizuje się przede wszystkim w budownictwie drogowym. Realizujemy wiele inwestycji. Niedawno Colas kupił 11 wytwórni masy bitumicznej od firmy Skanska, w której tyle lat pracowałem. Roczne przychody mojej spółki na Słowacji w ostatnich latach wynoszą średnio 70-80 mln euro ale co ważne podkreślenia bardzo mocno rozwijamy się w wielu krajach. Jednym z regionów działania naszej firmy jest Europa Centralna. Jesteśmy tutaj obecni w 7 krajach w Polsce, Czechach, Słowacji, na Węgrzech, w Rumunii, Słowenii i Chorwacji. Potrzeby dotyczące budowy dróg wciąż są bardzo duże, gdyż sieć autostrad i dróg ekspresowych pomiędzy największymi miastami nadal nie została ukończona. Do tego dochodzą też drogi niższych klas na poziomie poszczególnych regionów. Do realizacji większości z tych inwestycji również w Polsce przystąpimy po uruchomieniu środków z nowego budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Mam nadzieję, że w wielu inwestycjach w tej części Europy uda Nam się wykorzystać BIM.

Z Przemysławem Janiszewskim, prezesem słowackiej spółki Colas rozmawia Jolanta Czudak

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

GDDKiA wybrała wykonawcę inwestycji za prawie 273 mln zł

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad rozstrzygnęła przetarg na zaprojektowanie, wdrożenie i uruchomienie systemu zarządzania ruchem na drogach A1, A4, S1 i DK1 oraz Centrum Zarządzania Ruchem w Zabrzu Kończycach. Najkorzystniejszą okazała się oferta firmy Alumbros Viarios. Kryteria oceny ofert stanowiły: cena (60 proc.), nieinwazyjne rozwiązania techniczne (20 proc.) oraz koszty utrzymania

(20 proc.). Wartość zamówienia podstawowego wynosi 272,8 mln zł.

Wyższy komfort i bezpieczeństwo

Rezultatem projektu będzie wsparcie przede wszystkim użytkowników dróg. Gotowy system poinformuje o warunkach ruchu i utrudnieniach, wyznaczy dynamicznie objazd, ostrzeże przed pojazdem poruszającym się „pod prąd”, wyznaczy optymalną prędkość, czy poinformuje o zajętości miejsc parkingowych na MOP-ach –

podkreśliła dyrekcja.

System wesprze również GDDKiA w egzekwowaniu odpowiedniego standardu utrzymania drogi, zapewni narzędzia do koordynacji prac wykonawców remontów, czy innych prac utrzymaniowych. Wyposaży również GDDKiA w odpowiednie narzędzia do lepszego ewidencjonowania i zarządzania majątkiem. To wszystko przełoży się na podniesienie poziomu bezpieczeństwa i komfortu podróży – dodała.

Jak wyjaśniono, na inwesty-

cję będzie składać się budowa Centrum Zarządzania Ruchem zlokalizowanego w zabrzańskiej dzielnicy Kończyce oraz rozmieszczone w pasie drogowym urzędzenia służące m.in. zarządzaniu ruchem oraz przekazywaniu aktualnych informacji kierowcom.

Krajowy System Zarządzania Ruchem Drogowym

Zamówienie na Regionalne Projekty Wdrożeniowe stanowi komplementarny element (obok zamówienia na Centralny Projekt Wdrożeniowy) realizacji projektu Krajowy System Zarzą-

dzania Ruchem Drogowym na sieci TEN-T – etap I.

Jego efektem będzie wdrożenie zintegrowanego systemu teleinformatycznego umożliwiającego dynamiczne zarządzanie ruchem na sieci dróg krajowych. Realizacja tej inwestycji jest niezbędna dla utworzenia spójnego systemu zarządzania ruchem na drogach krajowych w Polsce – zapowiedziała GDDKiA.

Zakres terytorialny projektu związany jest głównie z przebiegiem korytarza sieci bazowej TEN-T Morze Adriatyckie –

Morze Bałtyckie i obejmuje w przybliżeniu 1100 km dróg, co stanowi ok. 28 proc. długości sieci bazowej TEN-T na obszarze Polski. Przedsięwzięcie uzyskało dofinansowanie w kwocie ponad 123 mln euro ze środków unijnych w ramach Instrumentu „Łącząc Europę”. (wnp.pl)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnovacyjnosci.com

„Stop Smog” 2.0 nowe, lepsze zasady od 31 marca

31 marca br. startuje druga odsłona programu „Stop Smog”, który dotyczy przedsięwzięć niskoemisyjnych, realizowanych przez gminy na obszarach, gdzie obowiązują tzw. uchwały antysmogowe. O dotacje na likwidację lub wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne oraz termomodernizację w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych osób najmniej zamożnych mogą starać się: gminy, związki międzygminne, powiaty, a także związek metropolitalny w województwie śląskim.

„Pod koniec stycznia br. podpisaliśmy porozumienie o współpracy Ministra Klimatu i Środowiska, NFOŚiGW oraz Banku Gospodarstwa Krajowego w zakresie współfinansowania przedsięwzięć niskoemisyjnych ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów. A

ogłoszony dziś nabór w programie „Stop Smog” to spełnienie kolejnej obietnicy, obok trwającego naboru w drugim rządowym programie antysmogowym „Czyste Powietrze”, o realnym wsparciu działań na rzecz poprawy jakości powietrza i przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu” – mówi szef resortu klimatu i środowiska **Michał Kurtyka**.

„Z naszego rozeznania wynika, że już około 30 samorządów jest zainteresowanych złożeniem wniosku na nowych zasadach” – dodaje wiceprezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej **Paweł Mirowski**.

Wnioskodawcy w programie „Stop Smog” (gmina, związek międzygminny, powiat, związek metropolitalny w województwie śląskim) mogą uzyskać do 70 proc. dofinansowania kosztów inwestycji. Pozostałe 30 proc.

stanowi ich wkład własny. Dzięki temu mieszkańcy gmin (położonych na obszarze, gdzie obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa) mogą otrzymać w formie bezzwrotnej dotacji do 100 proc. kosztów przedsięwzięcia. Średni koszt realizacji niskoemisyjnych inwestycji w jednym budynku, a w przypadku budynku o dwóch lokalach – w jednym lokalu, nie może przekroczyć 53 tys. zł.

„Ostatecznym beneficjentem „Stop Smogu” są osoby, których nie stać na wymianę pieca i ocieplenie domu. Program określa, że to ci, których przeciętny miesięczny dochód, na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekracza 175 proc. kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125 proc. tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym” – wyjaśnia wiceprezes NFOŚiGW **Paweł Mirowski**.

Efektom pierwszego naboru wniosków przez poszczególne jednostki).
w programie „Stop Smog” jest siedem porozumień, które podpisały: Niepołomice, Pszczyna, Rybnik, Skawina, Sosnowiec, Sucha Beskidzka i Tuchów. To w sumie ponad 54 mln zł – w tym 37,4 mln zł z budżetu państwa i ok. 17 mln zł wkładu własnego gmin – na inwestycje w ok. 1,1 tys. budynków. W obecnie uruchamianym naborze wniosków, patrząc na dostępną alokację środków finansowych, z programu może skorzystać kolejnych 70 gmin (liczba gmin zależy od wartości składnych

dowiska wraz z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przejęło od 1 stycznia 2021 r. z Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii prowadzenie działań w zakresie rządowego programu „Stop Smog”.

Z początkiem 2021 r. weszła w życie ustawa z 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw, która wprowadza wiele zmian i ułatwień w dostępie do programu „Stop Smog”. Są to przede wszystkim:

- 1/. umożliwienie związkom międzygminnym i powiatom aplikowania do programu w roli koordynatora kilku gmin;
- 2/. wydłużenie z 3 do 4 lat okresu realizacji porozumienia;
- 3/. dopuszczenie możliwości realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych również w budynkach będących w zasobach mieszkaniowych gminy;
- 4/. wyposażenie gmin w narzędzia umożliwiające weryfikację danych osób ubiegających się o udział w programie;
- 5/. poprawę niektórych warunków udziału mieszkańców w programie;
- 6/. rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych m.in. o instalacje OZE;
- 7/. zniesienie obowiązku sporządzania przez samorządy gminne programów niskoemisyjnych;
- 8/. zmniejszenie minimalnej liczby budynków jednorodzinnych umożliwiającej aplikowanie do programu (z 2 proc. do 1 proc. lub 20 budynków);
- 9/. zmniejszenie z 50 proc. na 30 proc. wymaganej redukcji zapotrzebowania na ciepło grzewcze;
- 10/. skrócenie z 10 do 5 lat okresu po zakończeniu porozumienia dla działań i zobowiązań gminy oraz beneficjenta.

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Ciąg dalszy ze s.1

Wuhan miastem wolnym od COVID-19

W pierwszym na świecie chińskim mieście dotkniętym pandemią, nie odnotowano miejscowych przypadków zachorowań na COVID-19 od prawie 11 miesięcy. W maju 2020 r. przeprowadzono tam testy w oparciu o kwasy nukleinowe, które trwały 10 dni i objęły dziesiątki milionów osób, co uczyniło Wuhan bardzo bezpiecznym miastem. Pierwsza partia szczepionki przeciwko COVID-19 powstała w Wuhanie zawierająca

inaktywowanego wirusa zesłała z linii produkcyjnej w marcu 2021 r. Roczna produkcja szczepionki to 100 milionów dawek, które przyczyniają się do walki z epidemią na świecie.

Wuhan jest miastem pełnym heroizmu i nadziei, jednym z trzech obszarów w kraju o kluczowym znaczeniu pod względem dostępu do edukacji i wykwalifikowanych pracowników. Jest także ważną bazą przemysłową i głównym węzłem transportowym w Chinach.

W ciągu ostatniego roku ponad 300 spółek sklasyfikowanych w rankingach Fortune 500 przybyło do Wuhanu na rozmowy biznesowe. Po ożywieniu gospodarczym Wuhan stał się celem podróży i inwestycji dla renomowanych globalnych spółek, takich jak japońskie Mitsubishi i amerykańskie Honeywell.

Do końca 2020 r. całkowita liczba firm z kapitałem zagranicznym w Wuhanie sięgnęła 7200, zaś liczba przedsiębiorstw z tego miasta znajdujących się

w rankingu 500 najlepszych firm przekroczyła 300, co oznacza pierwsze miejsce w regionie centralnym Chin. Ponad 360 przedsiębiorstw z Wuhanu ma siedziby za granicą, w ponad 50 krajach i regionach. Pociąg towarowy relacji Chiny-Europa z Wuhanu przejeżdża przez 34 kraje i 76 miast w Eurazji, a wskaźnik ilości przewożonych ładunków masowych jest najwyższy w Chinach.

Ponadto Wuhan tworzy rozwijającą się sieć relacji międzynarodowych. Od 1979 r., kiedy Wuhan i japońskie miasto Oita stało się pierwszą parą międzynarodowych miast partnerskich, Wuhan pomyślnie nawiązał relacje partnerskie i oparte na wymianie ze 113 miastami z 58 krajów. Francja, Stany Zjednoczone, Republika Korei i Wielka Brytania ustanowiły w Chinach konsulaty generalne. Rosja zdecydowała się utworzyć w Wuhanie nowy konsulat generalny. Oprócz tego Wuhan jest siedzibą ponad 20 instytucji zagranicznych działających w Chinach.

Szereg strategii otwartości dla pracowników zagranicznych pomogło wielu z nich odnaleźć w Wuhanie swoje miejsce. Obecnie w Wuhanie jest prawie 10000 obcokrajowców zamieszkujących tu na stałe i szacuje się, że do 2025 r. liczba ta sięgnie 20000. Starając się sprawić, aby ten region śródlądowy stał się otwarty na świat, Wuhan podejmuje intensywne działania w celu stworzenia międzynarodowego centrum komunikacyjnego.

Władze miasta zapraszają do Wuhan, aby cieszyć się pięknem krajobrazu przez cały rok, spróbować popularnego makaronu reganmian, odwiedzić Wieżę Żółtego Żurawia, skorzystać z możliwości rozwoju oferowanych przez miasto i wspólnie tworzyć lepszą przyszłość.

Źródło informacji: PR Newswire

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

„Innowacyjny Samorząd 2021” kreatywność w czasach pandemii

Lublin, Dąbrowa Górnicza, gmina Międzychód, gmina Bieliny oraz powiat przysuski – to laureaci głównych nagród konkursu „Innowacyjny Samorząd 2021” organizowanego przez Serwis Samorządowy Polskiej Agencji Prasowej. W czwartek podczas uroczystej gali prowadzonej zdalnie wręczono nagrody 17 laureatom i 48 wyróżnionym sa-

morządom.

Tegoroczna edycja konkursu była szczególna, ponieważ w całości odbywała się już podczas pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Od kilkunastu miesięcy ciężar walki z COVID-19 spoczywa nie tylko na administracji rządowej – to wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast i starostowie rozwiązują na bieżąco codzienne problemy szpitali, szkół i przedsiębior-

ców, a przede wszystkim mieszkańców zarządzanych przez siebie gmin i powiatów.

Dla samorządów to był czas ciężkiej próby. Ale również okazja do wykazania się kreatywnością i wykorzystania dramatycznych okoliczności zewnętrznych do wprowadzenia różnego rodzaju innowacyjnych usprawnień technologicznych, procesowych, społecznych, komunalnych, edukacyjnych, do-

tyczących instrumentów i usług wsparcia oraz w wielu innych obszarach.

W tym roku 226 samorządów z całego kraju zgłosiło do konkursu 396 projektów, czyli o ponad 30 proc. więcej niż w ubiegłorocznej edycji. Przyznaliśmy 17 nagród i 48 wyróżnień w pięciu kategoriach konkursowych – miasta powyżej 200 tys. mieszkańców, gminy miejskie, gminy miejsko-wiejskie, gminy wiejskie oraz powiaty.

Najważniejszymi kryteriami oceny były nowatorstwo w skali kraju i rezultaty zastosowanych rozwiązań oraz potencjał do zainspirowania innych jednostek samorządu terytorialnego do podejmowania podobnych kreatywnych działań.

„Serdecznie gratuluję wszystkim laureatom. Innowacyjny samorząd, to samorząd

otwarty na różnego rodzaju pomysły i na dialog. To samorząd, który potrafi na nieoczywiste sprawy spojrzeć w taki sposób, by stworzyć dodatkową wartość. To wreszcie samorząd, z którym warto rozmawiać, który inspiruje mieszkańców, by się rozwijali i zachęca firmy do rozwijania działalności właśnie tam. To jest również taki samorząd, z którym Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo najbardziej lubi współpracować” – powiedział **Robert Perkowski**, wiceprezes zarządu PGNiG ds. operacyjnych podczas gali wręczenia nagród.

Perkowski podkreślił również wagę, jaką PGNiG przywiązuje do współpracy z samorządami. „PGNiG jest bardzo blisko samorządów. Samorządy są dla nas niezwykle ważne, ponieważ zaspokajają podsta-

wowe potrzeby swoich mieszkańców, a przecież ci mieszkańcy są naszymi klientami. Na terenie blisko 200 gmin prowadzimy działalność górniczą i tylko z tego tytułu w 2020 roku zostawiliśmy w samorządach 208 mln zł w opłacie eksploatacyjnej i podatku od nieruchomości. Zauważamy przy tym, że np. wydatki na inwestycje w gminach do 5 tys. mieszkańców, w których PGNiG prowadzi działalność, są średnio o 20 proc. większe niż w tych, gdzie nas nie ma” – dodał wiceprezes PGNiG.

Lista nagrodzonych na stronie serwisu samorządowego PAP

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Skazenie azbestem to nadal problem w UE

Wiele osób w Unii Europejskiej nadal pracuje i mieszka w budynkach skażonych azbestem – alarmuje Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego. Zdaniem ekspertów praktycznie każdy mógł być narażony na oddziaływanie tej substancji, która powoduje w UE co najmniej 14 tys. zgonów rocznie. Poziom zanieczyszczenia azbestem w budynkach publicznych i prywatnych często jest nieznaną. Szacuje się, że we wszystkich krajach europejskich około 70-80 proc. masy surowego azbestu zużyto do produkcji wyrobów cementowych.

Reszta została wykorzystana

do produkcji wyrobów budowlanych, wykładzin podłogowych, okładzin hamulcowych, tekstyliów azbestowych, płyt izolacyjnych, izolacji natryskowej, materiałów filtrujących itp. Biuro Analiz PE (EPRS) przygotowało raport dla Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (EMPL) europarlamentu, która pracuje nad sprawozdaniem z inicjatywy ustawodawczej w sprawie ochrony pracowników przed azbestem.

Eksperti EPRS zauważyli, że azbest był powszechnie używany do celów handlowych i przemysłowych przed odkryciem, że stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia. Znany ze swojej wytrzymałości i odpor-

ności na ciepło i korozję, materiał ten był szeroko stosowany na statkach, w wagonach kolejowych, samolotach i pojazdach wojskowych, a także w budynkach przemysłowych i prywatnych domach.

„Narażenie na działanie azbestu może być przyczyną ponad połowy zgonów z powodu raka pochodzenia zawodowego na świecie. Obciążenie chorobami związanymi z azbestem jest skoncentrowane w Europie z powodu intensywnego stosowania azbestu we wcześniejszych dziesięcioleciach” – podkreślono w analizie EPRS.

Według ekspertów „epidemia azbestu” rozwinęła się w czterech falach. Pierwsza

wynikała z obróbki surowego azbestu przez górników i doke-rów oraz produkcji wyrobów azbestowych. Druga fala poja-wiła się wraz z instalowaniem wyrobów azbestowych przez robotników izolacyjnych. Trze-cia wynikała z napraw, renowa-cji i usuwania azbestu przez pra-cowników budowlanych. Nato-miast czwarta fala objęła ludzi pracujących i mieszkających w budynkach zawierających azbest, co oznacza, że praktycz-nie każdy mógł być narażony na oddziaływanie tej substancji.

„Trzecia i czwarta fala są nadal aktualne, ponieważ prace związane z konserwacją, de-montażem lub modernizacją starszych budynków skutkują znacznym narażeniem na azbest, a wiele osób nadal pracuje i mieszka w budynkach zawiera-jących tę substancję” – zazna-czyło Biuro Analiz PE. Eksperci wskazali, że narażenie na dzia-łanie azbestu prowadzi do zwiększonego ryzyka wystąpie-

nia niektórych chorób, z których najlepiej udokumentowane są: międzybłoniak opłucnej (nowotwór wyściółki opłucnej i otrzewnej spowodowany prawie wyłącznie ekspozycją na azbest) oraz nowotwór płuc.

„Liczba przypadków raka płuc związanego z azbestem jest mniej więcej taka sama jak przypadków międzybłoniaka. Koszty społeczne azbestu są ogromne. Obejmują one utratę życia – co najmniej 14 tys. zgonów rocznie we wszystkich 27 krajach UE – oraz utracone lata życia z powodu choroby i niepełnosprawności” – podkreślono w analizie. Choć eksperci przyznali, że działania UE, złasz-cza unijny zakaz produktów azbestowych z 2005 r., oraz ochrona pracowników mają pozytywny wpływ na bezpieczeń-stwo i higienę pracy, to ich zda-niem konieczne są dalsze dzia-łania Unii.

Ocenili, że przy planowanej przez z UE fali renowacji – ini-

cjatywie poprawy charakterysty-ki energetycznej budynków – należy bardziej skoncentrować się na pracownikach sektora budowlanego. W analizie EPRS podkreślono ponadto rolę środ-ków unijnych przy przetwarzaniu i usuwaniu azbestu.

Opierając się na działaniach podjętych przez UE i biorąc pod uwagę długi okres utajenia cho-rób związanych z azbestem, któ-ry wynosi około 40 lat, eksperci prognozują, że zmniejszenie liczby przypadków tych chorób o 30 proc. lub więcej można by osiągnąć od 2045 r. Ich zdaniem przełożyłoby się to na oszczęd-ności w wysokości co najmniej 12 mld euro rocznie, wynikające m.in. z niższych kosztów leczenia.

Źródło informacji: Euro-PAP News

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Wydział Archeologii UW reaktywował blog Archeowieści.pl

Popularyzować archeolo-gię rzetelnie, ale jednocześnie lekko i zrozumiale zamierzają pracownicy Wydziału Archeo-logii UW, którzy postanowili reaktywować blog Wojciecha Pastuszki Archeowieści.pl. Ukazały się na nim już pierw-sze wpisy. Będą to oryginalne teksty o badaniach naukow-ców Wydziału Archeologii UW, ale i polskich archeolo-gów z całego kraju. Mają rów-nież ukazywać się tłumaczenia

popularnonaukowe artykułów naukowych badaczy zagra-nicznych.

Jak czytamy w informacji przesłanej Nauce w Polsce, Wojciech Pastuszka założył w czerwcu 2006 r. blog Archeo-wieści.pl, który przez 10 lat był jednym z najbardziej poczyt-nych w sieci. Po długiej prze-rwie w funkcjonowaniu pieczę nad jego dalszym losem przejął Wydział Archeologii Uniwersy-tetu Warszawskiego.

„Jest to dla nas ogromny

zaszczyt, że możemy kontynu-ować działalność Archeowieści, choć zdajemy sobie sprawę, że poprzeczka została postawiona bardzo wysoko. Liczymy jednak na to, że całym zespołem złożo-nym z pracowników, doktoran-tów i studentów Wydziału Ar-cheologii UW będziemy w sta-nie choć zbliżyć się do poziomu Archeowieści z czasów, gdy blog prowadził Wojciech Pa-stuszka i popularyzować archeo-logię rzetelnie, ale jednocześnie lekko i zrozumiale. Chcemy,

aby blog tworzony przez zawodowych archeologów był miejscem przyjaznym dla wszystkich czytelników zainteresowanych wiedzą o przeszłości” – piszą Julia M. Chyla, Miron Bogacki, Arkadiusz Sołtysiak.

Chyla przekazała Nauce w Polsce, że wybrane treści będą tłumaczone na język angielski. Na razie planowane jest umieszczanie 1-2 tekstów w ciągu tygodnia. Będą to oryginalne teksty o badaniach naukowców z kraju i zagranicy. Nowi redaktorzy bloga wspominają, że od początku powstania Archeowieści z zainteresowaniem śledzili pojawiające się tam informacje.

„Sami także mieliśmy okazję przekazywać wiadomości o naszych odkryciach. Nieraz Archeowieści były pierwszym miejscem, gdzie można było przeczytać o aktualnych badaniach polskich archeologów i

wziąć udział w często bardzo żywych dyskusjach na ich temat. Nie bez przyczyny Wojciech Pastuszka został dwukrotnie nagrodzony za popularyzację archeologii: w 2011 r. nagrodą im. Krzysztofa Dąbrowskiego oraz w 2010 r. w konkursie Popularyzator Nauki serwisu Nauka w Polsce PAP, przy współpracy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego” – zauważają.

Wojciech Pastuszka udostępnił nowemu zespołowi redakcyjnemu swoją domenę i profil na Facebooku. „To, że (archeolodzy – Nauka w Polsce) zdecydowali się prowadzić bloga pod marką, którą stworzyłem, to kolejny bardzo miły i całkowicie niespodziewany skutek mojego eksperymentu sprzed blisko 15 lat” – napisał Pastuszka. Dodał, że łącznie pisał Archeowieści przez 10 lat.

Ostatecznie jednak z przyczyn finansowych musiał poświęcić czas innej działalności.

Projekt reaktywacji bloga uzyskał wsparcie finansowe ze strony UW w ramach programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, realizowanego przez resort edukacji i nauki. O środki ubiegał się pomysłodawca odtworzenia Archeowieści.pl dr hab. Arkadiusz Sołtysiak. Z uwagi na jego zainteresowania badawcze na blogu pojawiać się będą również materiały promujące badania bioarcheologiczne na Bliskim Wschodzie.

PAP – Nauka w Polsce, Szymon Zdziebłowski

Redaktor

Więcej na:
www.liderzyinnowacyjnosci.com

Pijesz dużo kawy, twój mózg działa inaczej

Badacze sugerują, że osoby nalogowo pijące kawę wykazują odmiennie wzorce połączeń mózgowych oraz wyższy poziom czujności w porównaniu do tych, którzy nie spożywają jej wcale. Różnice wykazano aż w kilku obszarach mózgu. Kofeina poprawia kontrolę motoryczną, poziom uwagi i czujności, uczenia się i zapamiętywania. Nowe badanie z niespotykaną dotąd szczegółowością przeanalizowało wpływ picia kawy na sieć połączeń w naszym mózgu, a jego wnioski pomagają zrozumieć i udoskonalić efekty działania.

wskazując, że w efekcie następuje u nich poprawa kontroli motorycznej i zwiększenie poziomu czujności, a więc reakcji na wszelkie bodźce. U osób, które zaś nie piją kawę, nie zauważono tego rodzaju zmian.

Wzorce większej wydajności zostały również znalezione w innych obszarach mózgu w spoczynku – takich jak mózdzek – i były spójne z efektami już pisanymi, czyli poprawą motoryki i zwiększoną czujnością. W grupie miłośników kawy naukowcy zaobserwowali też większą aktywność dynamiczną w kilku obszarach mózgu, co pozwoliło dodać do listy

w czasie rzeczywistym. Wnioski te mogą, przynajmniej w pewnym stopniu, pomóc zaoferować nowy pogląd na niektóre z obserwowanych efektów” – wyjaśnia Nuno Sousa.

A co dzieje się z naszym mózgiem po picciu umiarkowanych ilości kawy? W grupie takich “odświętnych” kawoszy również zaobserwowano zmiany w pracy mózgu. Naukowcy przyznają, że jest to mocnym dowodem na to, że kawa ma zdolność do narzucania zmian w łączności między różnymi częściami mózgu w bardzo krótkim czasie.

Opisane badanie zostało prze-

Opublikowane na łamach czasopisma “Molecular Psychiatry” efekty pracy Nuno Sousa – kierownika Szkoły Medycznej na Uniwersytecie Minho oraz badacza ICVS – i jego zespołu oferuje unikalne spojrzenie na zmiany w strukturze i łączności, które zachodzą w mózgu osób regularnie pijących kawę. Badacze odkryli, że mózgi osób, które spożywają dużo kofeiny, wykazują w spoczynku mniejszy stopień łączności między dwoma obszarami mózgu zwanymi precuneus prawy i insular prawy,

tych efektów zauważalną poprawę w [poziomie koncentracji, uczeniu się i zapamiętywaniu.

Czy małe ilości kawy też mają taką moc?

„To pierwszy raz, kiedy wpływ, jaki na naszą sieć mózgową wywiera regularne picie kawy, jest badany z takim poziomem szczegółowości. Byliśmy w stanie zaobserwować wpływ tego napoju na strukturę i funkcjonalną łączność naszego mózgu, a także różnice między osobami pijącymi kawę regularnie a tymi, które jej nie piją,

prowadzone przy użyciu technologii zwanej funkcjonalnym rezonansem magnetycznym (fMRI) w celu porównania struktury i łączności mózgu grupy osób, które codziennie piją sporo kawy z grupą wolontariuszy, którzy nie piją kawy w ogóle. Pełen opis badania można przeczytać na łamach “Nature”.

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Kielecka uczelnia zwiększa liczbę przyjęć na wydziale lekarskim

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w roku akademickim 2021/2022 wykształci większą liczbę studentów medycyny. Jest to podyktowane problemami w służbie zdrowia, która boryka się z brakiem personelu medycznego. Podczas tegorocznej rekrutacji, która rozpocznie się w czerwcu, Collegium Medicum UJK zamie-

komunikacie prof. Stanisław Głuszek, rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.

Zwiększenie liczby studentów medycyny jest podyktowane problemami w służbie zdrowia, która boryka się z brakiem personelu medycznego. Ponadto uczelnia zamierza otworzyć nowy kierunek w filii w Piotrkowie Trybunalskim. Na pielęgniarstwie czeka tam 50

świętokrzyskim. Łączna liczba studentów i doktorantów wynosi obecnie ok. 11,5 tys. Uczelnia ma osiem wydziałów i dwie filie: w Piotrkowie Tryb. i Sandomierzu. Posiada cztery uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego i 13 do tytułu naukowego doktora.

Etapy rozwoju uczelni stanowiły kolejno: Wyższe Studium Nauczycielskie (1969-1973), Wyższa

rza przyjąć 100 osób na studia stacjonarne i 75 osób na studia niestacjonarne.

Jak poinformowały władze UJK to wzrost w porównaniu z naborem z poprzednich lat, kiedy to limit na studia stacjonarne wynosił 75 osób, a niestacjonarne 50 osób. Oprócz tego, przyjętych zostanie 50 osób na studia w języku angielskim. „Wystąpiliśmy do ministerstwa z prośbą o zwiększenie limitu przyjęć. Jest to dla nas z pewnością wyzwanie organizacyjne, ale mamy możliwość przyjęcia większej liczby osób” – powiedział cytowany w

miejsce na studiach I stopnia. Uruchomienie tego kierunku będzie możliwe po uzyskaniu zgody Ministerstwa Edukacji i Nauki.

W nowym roku akademickim na wszystkich kierunkach UJK studiować będzie mogło blisko 4,5 tys. żaków. Na studiach pierwszego stopnia na kandydatów czeka 3001 miejsc, na studiach drugiego stopnia 1385 miejsc. Rekrutacja rozpocznie się w czerwcu.

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach to największa państwowa uczelnia w regionie

Szkoła Pedagogiczna (1973-2000), Akademia Świętokrzyska (2000-2008) i Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego (2008-2011). Od 2011 r. uczelnia jest klasycznym uniwersytetem.(PAP)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Ciąg dalszy ze s.8
Od naszej stałej korespondentki z Francji

LA TOUR EIFFEL

chu opery paryskiej), Victorien Sardou (pisarz) i inni.

Nie szczędzono ostrych krytyk i obelg wobec autorów projektu, zaś opisując konstrukcję wieży używano takich epitetów, jak:

- **Ce lampadaire véritablement tragique...** (tłum. : coś za naprawdę tragiczna lampa uliczna) – Léon Bloy (pisarz) ;

- **Ce squelette de beffroi...** (tłum. : ten szkielet dzwonnicy...) – Paul Verlaine (poeta);

- **Cette haute et maigre pyramide d'échelles de fer, squelette disgracieux et géant, dont la base semble faite pour porter un formidable monument de Cyclopes, et qui avorte en un ridicule et mince profil de cheminée d'usine** (tłum. : Ta wysoka i chuda piramida z żelaznych drabin, niezgrabny i gigantyczny szkielet, którego podstawa nadaje się pod wspaniałą pomnik Cyclopów, a z której wychodzi śmieszny i wąski profil fab-

rycznego komina”). - Guy de Maupassant.

Gustaw Eiffel nie ulegając naciskom odpowiedział na zarzuty podając skuteczny i ponadczasowy argument: wartość artystyczna tego dzieła nie może być oceniana tradycyjnymi kategoriami, gdyż ma ono swój własny, niepowtarzalny urok.

Dziś wiemy, że Gustaw Eiffel miał rację, i to w stu procentach.

Żarliwe polemiki i pamflety ośmieszające budowlę ucichły

Sprzedaż na wynos w jednej z paryskich restauracji.

Muzeum zamknięte dla zwiedzających - pałac Chaillot.

Pasaż handlowy z czynnymi sklepami przy Champs-Élysées.

Jedna z zamkniętych restauracji.

Klienci restauracji kupione posiłki zjadają na ulicy.

samoistnie w obliczu popularności wieży Eiffla podczas Wystawy Światowej. Wieżę obejrzało wtedy około dwóch milionów zwiedzających zachwyconych niezwykle konstrukcją i kunsztem inżynierskim. Wieża była zbudowana na potrzeby Wystawy Światowej, a po wystawie przeznaczona była do rozbiórki po dwudziestu latach.

Losy „żelaznej damy” odmienił jednak postęp naukowo-techniczny. I co ciekawe, że Gustaw Eiffel był świadomy tego, że wieżę może uratować przed rozbiórką jej użyteczność dla nauki, dlatego zaproponował wykorzystanie swojej konstrukcji do obserwacji meteorologicznych, astronomicznych, do eksperymentów z dziedziny fizyki i innych. Tak też się stało.

Gustaw Eiffel uzyskał przedłużenie koncesji, a wieżę ura-

towano. Albowiem, już od roku 1889 posłużyła jako laboratorium badań naukowych. A sam Gustaw Eiffel na trzecim piętrze wieży urządził dla siebie biuro, w którym umieścił przyrządy do obserwacji astronomicznych oraz laboratorium meteorologiczne. Wieża również świetnie nadawała się do eksperymentów w zakresie aerodynamiki. A ze względu na wysokość wieża okazała się też być doskonałą anteną dla rozwijającej się komunikacji radiowej, od pierwszych połączeń radiowych, po publiczne emisje radiowe, aż po dziś dzień do emisji telewizyjnych.

Pierwsze połączenie bezprzewodowe odbyło się w 1898 r. na odległość czterech kilometrów, a rok później fale radiowe przesłano już za kanał La Manche. A od roku 1913 możliwe

stały się emisje fal radiowych za ocean i na okręty kursujące w promieniu aż 6 000 km. Natomiast w okresie I wojny światowej wieża znalazła dodatkowe zastosowanie, do przechwytywania meldunków wojskowych wroga, toteż podziemia wieży zagospodarowano na cele wojskowe. A w roku 1921 rozpoczął nadawanie pierwszy cywilny nadajnik radiowy, zaś w 1935r. pierwszy nadajnik telewizyjny. A w dniu 2 czerwca 1953r. dzięki antenie umieszczonej na wieży Eiffla telewizyjnie w całej Francji mieli możliwość obejrzenia na żywo ceremonii koronacji królowej Elżbiety II.

Z biegiem czasu i rozwoju techniki oraz komunikacji medialnej okazało się, że wieża jest za niska, toteż dla potrzeb telewizji, to znaczy celem instalacji

Przedsiębiorstwo Robót Drogowo–Mostowych S.A. w Szamotułach

Oferta handlowa

Firma PRDM S.A w Szamotułach posiada na terenie placu przerobowego w Lipnicy gm. Szamotuły suszarnie i sortownie piasku. Posiadamy w swojej ofercie piasek suszony o różnych parametrach.

Dostępne frakcje: 0,0 – 1,2 mm

Piasek suszony znajduje szerokie zastosowanie w różnych gałęziach przemysłu:
przemysł motoryzacyjny (tramwaje-hamulce),

chemia budowlana
(suche zaprawy murarskie i klejowe, tynki szlachetne),
budownictwo sportowe,
budownictwo o specjalnych właściwościach
(piaskowanie konstrukcji stalowych, kamienia,
elewacji, posadzki przemysłowe)
odlewnictwo
zoologia
ogrodnictwo

Piasek suszony umieszczamy w profesjonalnych opakowaniach :
big - bagi ok. 1,0 – 1,5 Mg
możliwość odbioru luzem

Zamówienia przyjmujemy na telefon **612920604**, fax **612921003**,
e-mail: **prdmsa@prdmsa.pl**

Ciąg dalszy ze s.66
Od naszej stałej korespondentki z Francji

LA TOUR EIFFEL

niezbędnych anten, wieżę kilka-
krotnie podwyższano, i obecnie
mierzy 324m wysokości.

Pojawienie się gigantycznej
konstrukcji w pejzażu Paryża
podczas wystawy przyciągnęło
natychmiast uwagę mieszkań-
ców miasta, ale też wielu ówczes-
nych celebrytów. Nowa sylwet-
ka architektoniczna zacieka-
wała takie osobistości, jak
Sarah Bernhardt, księcia Bau-
douin, szacha Persji, króla Gre-

cji Jerzego I, księcia Walii –
przyszłego króla Edwarda VII,
także nieoczekiwanego gościa,
jakim był William F. Cody, zna-
ny jako Buffalo Bill. Podziw
budziła zarówno sama wieża,
jak i panorama Paryża, która nie
była wówczas znanym wido-
kiem.

Podczas Wystawy Świato-
wej w 1889 r., zwiedzanie wieży
uświetniały dodatkowe atrakcje,
do których należały usytuowane
na pierwszym piętrze cztery re-

stauracje: rosyjska, francuska,
flamandzka i anglo-
amerykańska. W późniejszym
czasie restauracja flamandzka
zamieniona została na sale tea-
tralną. A z upływem czasu życie
wniosło kolejne zmiany i restau-
racje poddane zostały stosow-
nym transformacjom. I w ostat-
nim okresie na pierwszym pię-
trze funkcjonowały: restauracja
gastronomiczna, piwiarnia, bary,
zaś na drugim piętrze otwarto w
1983 r. luksusową restaurację

Tablica informująca o odnawianiu Wieży Eiffla już po raz dwudziesty.

Le Jules Verne, dla uczczenia słynnego pisarza powieści science-fiction.

Na szczycie wieży znajduje się muzeum upamiętniające spotkanie Thomasa Edisona i Gustwa Eiffla, podczas którego wynalazca wręczył gospodarzowi skonstruowany przez siebie fonograf (urządzenie nagrywające głos).

Do niedawna jeszcze wieża była tłem dla wielu wydarzeń kulturalnych, między innymi corocznych koncertów muzyki klasycznej z okazji święta narodowego Francji w dniu 14 lipca, które nadawano w telewizji na żywo. Wieża inspirowała wielu malarzy, piosenkarzy i filmowców.

Największą radość przynosiły widzom od zawsze spektakle pirotechniczne organizowane w wieczory sylwestrowe, w Nowy Rok, z okazji ważnych wydarzeń w kraju i w Europie lub dla uczczenia ważnych rocznic.

Wieczorem w zwykłe dni wieża także wygląda olśniewająco i efektownie, gdyż oświetlają ją reflektory

automatycznie zapalane po zmierzchu dzięki czujnikom. A obecnie ze względów oszczędnościowych instalowane są reflektory typu LED, których kolory można zmienić, zaś latarnia na szczycie wieży obracając się wokół swojej osi rzuca światło w promieniu 80 km. I zaznaczyć trzeba też, że iluminacja wieży gaśnie tylko wyjątkowo na znak żałoby narodowej.

Można jeszcze dodać, że Wieża Eiffla należy do miasta Paryż, zaś jej zarządzaniem zajmuje się firma SETE (Société d'Exploitation de la Tour Eiffel). Od 2019 roku wieża poddawana jest pracom renowacyjnym już po raz dwudziesty. Tym razem, wieża przybierze kolor złoto-brązowy, stanowiący akcent łączący ten paryski zabytek z Igrzyskami Olimpijskimi, mającymi odbyć się w 2024 roku.

Poza tym, wiele innych obiektów turystycznych, a także wiele obiektów nieruchomościowych użyteczności publicznej poddawanych jest obecnie remontom według nowych projektów biznesowych, i często w wyniku zmiany właściciela po ogłoszeniu

bankructwa spowodowanego zatrzymaniem gospodarki.

Wieża Eiffla, po zakończeniu prac renowacyjnych przewidzianych na rok 2021, z pewnością zachwyci elegancją i majestatem wszystkich, którzy czekają, by znowu móc ją oglądać bez przeszkód.

Opracowała:
Edwige Pietruch
Paryż
Francja

Źródła:

- https://pl.wikipedia.org/wiki/Wie%C5%BCa_Eiffla
- <https://www.tou Eiffel.paris/fr/le-monument/histoire>
- <https://www.tou Eiffel.paris/fr/le-monument/illuminations>
- <https://www.tou Eiffel.paris/fr/le-monument/chiffres-cle>
- <https://www.curieuseshistoires.net/accueil-tour-eiffel-histoire-guillotine/>

Panele fotowoltaiczne mogą być podatne na cyberataki

Fotowoltaika bije w Polsce rekordy popularności i stanowi jeden z motorów transformacji energetycznej. Okazuje się jednak, że może być podatna na zagrożenia związane z cyberbezpieczeństwem. W panelach PV wykorzystuje się urządzenia sterowane przez internet, które mogą być po-

datne na cyberataki. To zaś stwarza możliwość zakłóceń w przesyłaniu energii czy nawet całkowitego blackoutu. Ekspertcy podkreślają, że rząd będzie musiał zająć się tym problemem, zwłaszcza w kontekście błyskawicznego rozwoju branży PV.

Boom na fotowoltaikę trwa w Polsce od kilku lat i napędzi-

ły go m.in. korzystne zmiany w prawie i rządowy program dopłat do zakupu paneli PV Mój Prąd. Przydomowe instalacje fotowoltaiczne stały się już popularnym sposobem na produkcję własnej, ekologicznej energii i obniżanie rachunków. Coraz chętniej inwestują w nie również firmy, motywowane podwyżkami cen i koniecznością cięcia kosztów, a od kilku lat – dzięki aukcyjnemu systemowi wsparcia – rozwijają się też większe farmy fotowoltaiczne. W efekcie fotowoltaika rozwija się nawet szybciej od rynkowych prognoz. Jeszcze na początku grudnia moc zainstalowana PV w krajowej sieci energetycznej sięgała 3,6 GW (wzrost aż o 181 proc. r/r), a już na początku lutego przekroczyła 4 GW.

Okazuje się jednak, że sektor OZE – zwłaszcza fotowoltaika – może być podatny na zagrożenia do tej pory kojarzone głównie z branżą telekomunikacyjną i cyfrową. W instalacjach PV powszechnie wykorzystuje się urządzenia sterowane przez internet, które mogą być podatne na cyberataki.

Wyzwaniem jest postęp technologiczny i pojawienie się nowych elementów infrastruktury, np. optymalizatorów mocy wykorzystywanych w instalacjach fotowoltaicznych. W Europie ten temat nie jest jeszcze dobrze znany, ale w Stanach Zjednoczonych jest zagadnieniem poważnie podnoszonym już od 2019 roku. Tam ustalono, że ekspansję w tym zakresie

prowadzą Chińczycy, a właśnie w tych optymalizatorach mocy mogą znajdować się urządzenia szpiegowskie albo elementy, które mogą bezpośrednio wpływać na działanie systemu energetycznego – mówi **dr Marcin Kraśniewski**, ekspert z Uniwersytetu Łódzkiego.

Optymalizator mocy to element instalacji PV, który steruje parametrami prądu generowanego przez panele. W teorii może on zostać zhakowany, co stwarza możliwość zakłóceń w przesyłaniu energii czy nawet całkowitego blackoutu. Te urządzenia w 2019 roku stały się przedmiotem poważnej debaty politycznej w Stanach Zjednoczonych, gdzie zarówno senatorowie republikańscy, jak i demokraci wezwali departamenty energii i bezpie-

czeństwa do pilnych działań na rzecz ochrony krytycznych systemów infrastruktury elektroenergetycznej. Obecnie Chiny są światowym liderem w produkcji paneli fotowoltaicznych. W rankingach największych firm z branży i producentów paneli PV od kilku lat niezmiennie dominują właśnie firmy z Państwa Środka.

W czerwcu 2019 roku Chińczycy zrezygnowali z produkcji na amerykański rynek optymalizatorów mocy, które pozwalają na efektywniejsze funkcjonowanie instalacji fotowoltaicznych. I to pomimo tego, że ich urządzenia są bardzo konkurencyjne do oferowanych przez innych producentów z uwagi na bardzo zaawansowaną technologię – mówi dr Marcin Kraśniewski. –

W Polsce udział fotowoltaiki nie jest jeszcze aż tak duży, więc podobnie jak w innych krajach europejskich problem nie jest jeszcze zauważalny. Jednak z pewnością wystąpi.

Eksperti podkreślają, że cyberbezpieczeństwo – do tej pory podnoszone głównie w kontekście sieci telekomunikacyjnych – będzie mieć coraz większe znaczenie także w przypadku sieci elektroenergetycznych jako infrastruktury krytycznej, niezbędnej do zachowania ciągłości funkcjonowania państwa.

Więcej na newseria.pl

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Ciąg dalszy ze s.1

Za siwienie włosów odpowiadają nie tylko geny

Siwienie włosów to proces naturalny, który zachodzi w sposób fizjologicznie uwarunkowany na skutek starzenia się organizmu. Przyczyną jest stopniowe zmniejszenie produkcji melaniny w melanocytach, do którego dochodzi wraz z upływem czasu. Wpływ na jej poziom ma także przewlekły stres, nieregularny sen, niebilansowana dieta oraz nadużywanie alkoholu, nikotyny lub kawy.

Za siwienie włosów odpowiadają jednak przede

wszystkim geny – podkreśla **prof. Lidia Rudnicka**, kierowniczka Kliniki Dermatologii CSK MSWiA, prezeska Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego. Na skutek starzenia się organizmu barwnik przestaje docierać do macierzy włosa, w efekcie czego pojawiają się siwizna. Ekspertka zaznacza, że zmiana barwy włosów w każdym przypadku jest indywidualna – czas wystąpienia i przebieg procesu są różne. Czynniki, które o nich decydują poza genetyką, to tryb życia, odży-

wianie, ilość stresu, sięganie po używki – alkohol i tytoń.

A jak jest z dietą? Wieloletnie badania i obserwacje potwierdzają opinię, że dieta uboga w witaminy z grupy B sprawia, że włosy są słabsze i wcześniej pojawia się siwizna. Najbardziej niekorzystne dla włosów w tym aspekcie są niedobory biotyny, czyli witaminy H, witamin B3 i B5 oraz kwasu paraaminobenzoowego (PABA). Gdy w organizmie brakuje selenu, miedzi, cynku, żelaza, to także przyspie-

sza proces siwienia włosów (i stają się one słabsze). Dla skóry i włosów zbawienne są też witaminy: A, E, biotyny oraz minerały: wapń, selen, cynk, magnez, potas, żelazo i miedź (uwaga jednak z suplementacją – można „przedobrzyć”)

Chcąc zadbać o włosy, warto więc pilnować, by stosować urozmaiconą i bogatą w mikro- i makroskładniki dietę. Dzięki temu dostarczymy organizmowi wszystkich potrzebnych witamin i minerałów. Te z grupy B znajdziemy je w takich produktach jak: banany, pomarańcze, brokuły, otręby pszenne, mięso kurczaka, jaja. Witamina A znajduje się w tłuszczach rybich, maśle, mleku, żółtkach

Specjaliści radzą, że jeśli chcemy powstrzymać siwienie włosów musimy zachować odpowiednią higienę życia: dobrze się wysypiać i nauczyć się radzić sobie ze stresem, nie palić i unikać alko-

holu. Jeśli wyłącznie za pomocą diety nie jesteśmy w stanie dostarczyć organizmowi odpowiednich ilości witamin (co zdarza się w sytuacji niektórych chorób, na przykład zespołu złego wchłaniania), możemy spróbować suplementacji z wykorzystaniem witamin z grupy B, witaminy E, cynku, selenu lub preparatów ziołowych, np. z wyciągiem z pokrzywy lub skrzypu polnego.

Źródło informacji: Serwis Zdrowie

Ważne jest również, aby w diecie zawierały orzechy, migdały, kielki, warzywa o zielonych liściach – ale także masło, jaja czy ryby to z kolei źródła łatwo przyswajanej witaminy E. Cynk znajdziemy w żółtym serze i wielu warzywach. Najlepiej przyswajalne żelazo znajduje się w czerwonym mięsie, przy czym, żeby poprawić jego wchłanianie, do mięsa dodajmy dużo skropionej cytryną sałaty z natką pietruszki – chodzi o dodanie witaminy C.

Źródło informacji: Serwis Zdrowie

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Przerzuty nowotworowe w kościach się leczy

W zaawansowanym stadium choroby nowotworowej dość często się zdarza, że komórki nowotworowe z pierwotnego guza, np. zlokalizowanego w piersi albo prostaty, rozsiewają się po całym organizmie, przedostając się m.in. do tkanki kostnej. Choć przerzuty to nie jest dobry znak, to jednak nie oznacza to, że jesteśmy na przegranej pozycji. Trzeba je leczyć nawet wtedy, gdy nie dają jeszcze żadnych objawów.

Onkolodzy podkreślają, że blisko 70 proc. pacjentów z chorobą nowotworową w stadium uogólnionym (oznacza ono, że

choroba nowotworowa z miejsca pierwotnego rozprzestrzeniła się po organizmie) ma przerzuty do kości. U kobiet najczęściej dochodzi do nich w zaawansowanym stadium rozwoju raka piersi, a u mężczyzn w przypadku uogólnionego raka gruczołu krokowego (prostaty). Problem ten występuje jeszcze częściej (nawet w 95 proc. przypadków) w przebiegu jednego z nowotworów hematologicznych, jakim jest szpiczak mnogi. Zdecydowanie rzadziej zaś dochodzi do przerzutów kostnych w zaawansowanych rakach nerki czy płuca (około 40 proc. pacjentów).

U większości chorych przerzuty

kostne są umiejscowione w obrębie kręgosłupa, żeber, kości miednicy, kości udowych i ramiennych oraz w kościach czaszki. Mogą one dawać różne objawy, ale jednym z najczęstszych jest ból, który pojawia się w trakcie aktywności fizycznej oraz nocą, i nie zmniejsza się w pozycji leżącej.

Onkolodzy podkreślają, że przerzuty do kości można i trzeba leczyć, gdyż dzięki temu można zmniejszyć ryzyko rozwoju wielu groźnych powikłań albo przynajmniej znacząco opóźnić ich postęp, a przez to poprawić jakość życia w chorobie. Chodzi m.in. o takie możliwe powikłania oraz ich skutki,

jak: złamania, niedowłady, dolegliwości bólowe, konieczność wykonywania zabiegów chirurgicznych w obszarze kostnym, ograniczenie sprawności, utrata mobilności, skrócenie życia chorego.

Dlatego Europejskie Towarzystwo Onkologii Klinicznej (ESMO) rekomenduje, aby leczenie zmian przerzutowych w kośćcu rozpoczynać niezwłocznie po ich rozpoznaniu, nawet gdy nie dają jeszcze żadnych objawów. Od tego momentu, oprócz typowego, głównego leczenia onkologicznego nowotworu, konieczne jest więc także włączenie i prowadzenie równoległej terapii dedykowanej dla zmian przerzutowych kośćca, która ma zapobiec ich powikłaniom i poprawić jakość życia chorego – podsumowuje **lek. med. Małgorzata Stelmaszuk**,

specjalista onkologii klinicznej z sieci Lux Med Onkologia.

Stwierdzenie przerzutów do kości oznacza uogólnienie (rozszew) choroby nowotworowej w organizmie i pogarsza rokowanie. Jednak dzięki szybko rozpoczętemu leczeniu tych przerzutów można uniknąć lub złagodzić wiele związanych z nimi dolegliwości, a także wydłużyć życie. „W wielu przypadkach chorzy z przerzutami w kościach żyją jeszcze przez wiele lat” – napisano na stronie Fundacji Tam i z Powrotem.

Na koniec przypomnijmy, że ryzyko przerzutów do kości w chorobie nowotworowej można znacząco ograniczyć, ale pod pewnymi warunkami: że wykryje się nowotwór na wczesnym etapie jego rozwoju i bardzo szybko rozpocznie jego leczenie. Warto zatem zachowywać

czujność onkologiczną i regularnie poddawać się zalecanym badaniom profilaktycznym, w tym badaniom przesiewowym – cytologia i mammografia (kobiety), oznaczanie hormonu PSA w moczu i badanie per rectum (mężczyźni), kolonoskopia, morfologia i badanie ogólne moczu (obie płcie), niskodawkowa tomografia komputerowa płuc i/lub RTG płuc. Wciąż mało powszechna jest wiedza, że istnieją też szczepienia przeciw wirusowi HPV, zabezpieczające przed niektórymi nowotworami – przede wszystkim głowy i szyi, odbytu oraz szyjki macicy.

Źródło informacji: Serwis Zdrowie

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Ciąg dalszy ze s.1

ABM przekaze 300 mln na wdrożenie technologii RNA w Polsce

Premier Mateusz Morawiecki powierzył Agencji Badań Medycznych koordynację merytoryczną spraw związanych z wdrożeniem produkcji szczepionek bazujących na technologii mRNA w Polsce. Podjęte działania mają na celu przygotowanie na ewentualne, przyszłe pandemie i zabezpieczenie polskich pacjentów.

Uruchamiamy rządowe środki na początek wielkości 300 mln zł i już w maju będziemy uruchamiać i rozstrzygać nasz program, gdzie w kilku grantach po kilkadziesiąt milionów złotych skierujemy środki

do zespołów badawczych pracujących nad najnowszymi technologiami w zakresie biologii molekularnej – podkreślał prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki podczas wizyty w Międzynarodowym Instytucie Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie.

Technologia RNA jest nadzieją dla rozwiązań terapeutycznych m.in. w zapobieganiu i leczeniu COVID-19. Agencja Badań Medycznych jeszcze w maju 2021 roku planuje ogłosić konkurs na rozwój innowacyjnych rozwiązań terapeutycznych z wykorzystaniem tej technolo-

gii.

Główny cel konkursu to przyspieszenie wdrożenia innowacyjnych terapii opartych o RNA i udostępnienie ich pacjentom w naszym kraju. W ramach realizacji wyłonionych w konkursie projektów, opracowana zostanie uniwersalna platforma lekowa oparta o RNA, która umożliwi rozwój produktów leczniczych nowej generacji, stosowanych w różnych wskazaniach, ze szczególnym uwzględnieniem obecnych potrzeb pandemii COVID bazujących na technologii polskich badaczy.

Rozwój produktów opartych na kwasach nukleinowych to obecnie jeden z najbardziej obiecujących trendów współczesnej biotechnologii nieprzypadkowo nazywany „medyczną technologią przyszłości”. RNA wykorzystuje się już do aktywacji układu immunologicznego np. w szczepionkach przeciwowotworowych. Szczególne zainteresowanie mRNA zyskało jednak w związku z wykorzystywaniem m.in. do produkcji szczepionek przeciw COVID-19.

Te nowe technologie to wielka nadzieja. Wielka nadzieja nie tylko w kontekście walki z COVID-19. Oczywiście już dziś widzimy jak zasadniczy przełom dokonał się dzięki wynalezieniu szczepionek opartych o mRNA. To również nadzieja, na wynalezienie skutecznego leku przeciwko przynajmniej niektórym no-

wotworum – podsumowywał premier Mateusz Morawiecki.

Uniwersalność tej technologii potwierdzają pojawiające się wciąż nowe pomysły na jej wykorzystanie. Aktualnie prowadzone są badania kliniczne nad zastosowaniem RNA w terapii rdzeniowego zaniku mięśni. Niektóre grupy badawcze podążają o krok dalej i poszukują możliwości wykorzystania technologii w regeneracji mięśnia sercowego u pacjentów po przebytych zawałach serca, poprzez dostarczenie do kardiomiocytów matrycy w postaci transkryptu do produkcji białka, odpowiedzialnego za tworzenie naczyń krwionośnych.

Chcemy wyposażyć Polskę w technologię, nowoczesną platformę do produkcji szczepionek, którą będzie można wykorzystać do tworzenia preparatów nie tylko przeciwko COVID-19, ale

także leków onkologicznych stosowanych m.in. w terapii spersonalizowanej. W ciągu 2-3 lat chcemy zbudować własne narzędzia do walki z każdą nadchodzącą pandemią. W tym celu potrzebujemy dokonać transferu wiedzy i technologii od światowych korporacji, również technologii mRNA, która daje też możliwości tworzenia innowacyjnych leków. – wyjaśnia prezes Agencji Badań Medycznych i pełnomocnik prezesa Rady Ministrów ds. rozwoju sektora biotechnologicznego **dr n. med. Radosław Sierpiński**.

Równolegle Agencja Badań Medycznych prowadzi z największymi producentami międzynarodowymi. Chodzi o uruchomienie krajowych linii produkcyjnych, aby szczepionka mogła być w całości lub częściowo produkowana w naszym kraju.

Premier Mateusz Morawiecki powierzył Agencji Badań Medycznych koordynację merytoryczną spraw związanych z wdrożeniem produkcji szczepionek bazujących na technologii mRNA w Polsce. Podjęte działania mają na celu przygotowanie na ewentualne, przyszłe pandemie i zabezpieczenie polskich pacjentów.

*Uruchamiamy rządowe środki na początek wielkości 300 mln zł i już w maju będziemy uruchamiać i rozstrzygać nasz program, gdzie w kilku grantach po kilkadziesiąt milionów złotych skierujemy środki do zespołów badawczych pracujących nad najnowszymi technologiami w zakresie biologii molekularnej – podkreślał prezes Rady Ministrów **Mateusz Morawiecki** podczas wizyty w Międzynarodowym Instytucie Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie.*

Technologia RNA jest nadzieją dla rozwiązań terapeutycznych m.in. w zapobieganiu i leczeniu COVID-19. Agencja Badań Medycznych jeszcze w maju 2021 roku planuje ogłosić konkurs na rozwój innowacyjnych rozwiązań terapeutycznych z wykorzystaniem tej technologii.

Główny cel konkursu to przyspieszenie wdrożenia innowacyjnych terapii opartych o RNA i udostępnienie ich pacjentom w naszym kraju. W ramach realizacji wyłonionych w konkursie projektów, opracowana zostanie uniwer-

salna platforma lekowa oparta o RNA, która umożliwi rozwój produktów leczniczych nowej generacji, stosowanych w różnych wskazaniach, ze szczególnym uwzględnieniem obecnych potrzeb pandemii COVID bazujących na technologii polskich badaczy.

Rozwój produktów opartych na kwasach nukleinowych to obecnie jeden z najbardziej obiecujących trendów współczesnej biotechnologii nieprzypadkowo nazywany „medyczną technologią przyszłości”. RNA wykorzystuje się już do aktywacji układu immunologicznego np. w szczepionkach przeciwnowotworowych. Szczególne zainteresowanie mRNA zyskało jednak w związku z wykorzystywaniem m.in. do produkcji szczepionek przeciw COVID-19.

Te nowe technologie to wielka nadzieja. Wielka nadzieja nie tylko w kontekście walki z COVID-19. Oczywiście już dziś widzimy jak zasadniczy przełom dokonał się dzięki wynalezieniu szczepionek opartych o mRNA. To również nadzieja, na wynalezienie skutecznego leku przeciwko przynajmniej niektórym nowotworom

– podsumowywał premier Mateusz Morawiecki.

Uniwersalność tej technologii potwierdzają pojawiające się wciąż nowe pomysły na jej wykorzystanie. Aktualnie prowadzone są badania kliniczne nad zastosowaniem RNA w terapii rdzeniowego zaniku mięśni. Niektóre grupy badawcze podążają o krok

dalej i poszukują możliwości wykorzystania technologii w regeneracji mięśnia sercowego u pacjentów po przebytym zawale serca, poprzez dostarczenie do kardiomiocytów matrycy w postaci transkryptu do produkcji białka, odpowiedzialnego za tworzenie naczyń krwionośnych.

*Chcemy wyposażyć Polskę w technologię, nowoczesną platformę do produkcji szczepionek, którą będzie można wykorzystać do tworzenia preparatów nie tylko przeciwko COVID-19, ale także leków onkologicznych stosowanych m.in. w terapii spersonalizowanej. W ciągu 2-3 lat chcemy zbudować własne narzędzia do walki z każdą nadchodzącą pandemią. W tym celu potrzebujemy dokonać transferu wiedzy i technologii od światowych korporacji, również technologii mRNA, która daje też możliwości tworzenia innowacyjnych leków. – wyjaśnia prezes Agencji Badań Medycznych i pełnomocnik prezesa Rady Ministrów ds. rozwoju sektora biotechnologicznego **dr n. med. Radosław Sierpiński**.*

Równolegle Agencja Badań Medycznych prowadzi z ramienia rządu rozmowy z największymi producentami międzynarodowymi. Chodzi o uruchomienie krajowych linii produkcyjnych, aby szczepionka mogła być w całości lub częściowo produkowana w naszym kraju. Ma to pozwolić na zabezpieczenie bieżącego dostępu obywateli do preparatów opartych o tę technologię.

Inwestycja wpisuje się w opracowywany przez Agencję Badań Medycznych Plan Rozwoju Polskiej Biotechnologii oraz ogłoszony niedawno Krajowy Program Odbudowy. *Wchodzimy w zupełnie nowy sektor innowacyjnej farmacji i biotechnologii. Mówimy o działaniach, które pozwolą nam osiągnąć technologię i dysponować własnym potencjałem strategicznym*

tak ważnym dla bezpieczeństwa Polaków.” – podkreśla dr n. med. Radosław Sierpiński, prezes Agencji Badań Medycznych.

Utworzenie w Polsce platformy do opracowywania leków opartych o RNA, nie tylko ma na celu zapewnić bezpieczeństwo w przypadku kolejnej epidemii, ale także stanowić wartość dodaną w światowych innowacjach

związanych z rozwojem nowych form terapii. To szansa zarówno dla polskich pacjentów jak i dla grup naukowych, które mogą wynieść polską naukę na najwyższy poziom. (MS)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Ciąg dalszy ze s.1

Webinarium: „Bezpieczna komunikacja w biznesie i edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi”

Dostrzegając ryzyko związane z przeprowadzaniem spotkań w tradycyjnej formie zapraszamy Państwa w imieniu redakcji Liderzy Innowacyjności, Vision Distribution oraz spółki NOT Informatyka na bezpłatne webinarium na temat: „Bezpiecznej komunikacji w biznesie i edukacji z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi”.

Firma Vision Distribution jest dystrybutorem znanych i cenionych marek, oferujących szeroki wachlarz rozwiązań multimedialnych dla placówek edukacyjnych, administracyjnych i przedsiębiorstw. Spółka NOT Informatyka dostarcza oprogramowanie gwarantujące bezpieczne prowadzenie spotkań w trybie on-line oraz wprowadza nowatorskie rozwiązania wirtualne. Termin spotkania: 06.05.2021 r. godzina 11.00

W czasie webinarium przedstawimy korzyści wynikające z zastosowania innowacyjnych

rozwiązań bezpiecznej komunikacji zintegrowanej z interakcją połączoną podczas spotkań online w biznesie, JST i edukacji.

PROGRAM WEBINARIUM
I. Wprowadzenie i moderowanie Jolanta Czudak – Redakcja Liderów Innowacyjności

II. Vision Distribution: BIZNES

- 1/. Oszczędność czasu i środków finansowych, brak konieczności przemieszczania się,
- 2/. Dynamiczne zarządzanie dokumentami (Word, Excel, PowerPoint, pdf, jpg, png, itp.) poddany analizie, dokonywanie korekt i zmian w czasie rzeczywistym on-line podczas realizowanego spotkania wideo,
- 3/. Jasność wyświetlacza dynamicznie zmieniająca się do warunków otoczenia,
- 4/. Stabilna i szybka komunikacja audio-wideo,
- 5/. Bardzo wysoki kontrast i rozdzielczość wyświetlanych obrazów (wyświetlanego kontentu) 4K UHD HDR,
- 6/. Bardzo wysokiej jakości

przekaz audiowizualny (szerokokątna kamera 4K, wbudowane mikrofony),

7/. Obsługa do 100 jednostek terenowych (rozproszonych w terenie) podczas jednej sesji,

8/. Szyfrowana komunikacja, bezpieczeństwo realizowanego spotkania wideo oraz przetwarzanych danych,

9/. Możliwość rejestrowania spotkań

10/. Szybkie i łatwe skomunikowanie urządzeń typu: smartfon, tablet, iPad, iPhone) w danej sesji z możliwością wykonywania zrzutów ekranowych (mirror)

11/. Budowanie interakcji podczas spotkań

12/. Komunikacja LAN i WLAN

13/. Udostępnianie ekranu, praca na wspólnej tablicy

EDUKACJA (JST)

1/. Dwa programy dofinansowania dla szkół

2/. Nowe kryteria podziału rezerwy 0.4 proc. części oświatowej subwencji ogólnej,

BEZPIECZNA KOMUNIKACJA POŁĄCZONA Z INTERAKCJĄ PODCZAS SPOTKAŃ ON-LINE W BIZNESIE, JST, EDUKACJI

- 3/. Dofinansowanie zakupu pomocy dydaktycznych w ramach programu aktywna tablica,
- 4/. Realizacja zajęć zdalnych w dobie pandemii,
- 5/. Wysokiej jakości, prosta i łatwa komunikacja audio-wideo,
- 6/. Realizowanie zajęć lekcyjnych metodą hybrydową z prowadzeniem doświadczeń i laboratorium on-line,
- 7/. Możliwość transmisji z kilku kamer
- 8/. Dostęp do filmów instruktażowych, scenariuszy lekcji i kart pracy

III. NOT Informatyka – Bezpieczeństwo spotkań w trybie on-line,

- 1/. Bezpieczeństwo narzędzi wykorzystywanych do komunikacji online
- 2/. Weryfikacja uczestników
- 3/. Aspekty bezpieczeństwa podczas wyboru platformy
- 4/. Audyt oraz wytyczne dotyczące dostawców platformy
- 5/. Kwestie prawne związane z przetwarzaniem informacji
- 6/. Ryzyka wiążące się z wyciekiem informacji
- 7/. Aspekty dotyczące przekazywania danych do państw trzecich
- 8/. Incydenty podczas spotkań on-line

PRELEGENCI

Jolanta Czudak – Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej, związana przez wiele lat z Polskim Radiem. Była ekspert i rzecznik prasowy w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Od 2007 roku prowadzi własną agencję ARJOL - MEDIA, która jest wydawcą magazynu „Liderzy Innowacyjności” w Dzienniku Gazecie Prawnej i portalu www.liderzyinnovacyjnosc.com o tej samej nazwie. Specjalizuje się w upowszechnianiu wiedzy o zaawansowanych rozwiązaniach technologicznych we wszystkich dziedzinach i sektorach gospodarki, od medycyny, cyfryzacji, IT, przemysłu, budownictwa po energetykę.

Kamil Wójcik – Absolwent Politechniki Warszawskiej na kierunkach „Elektroenergetyka” oraz „Zarządzanie zasobami IT” oraz Uniwersytetu Łódzkiego na kierunku „Wdrażanie przedsięwzięć innowacyjnych”. Pedagog, kształcący młodzież w dziedzinach informatyki i telekomunikacji. W roku 2006 podjął działania na rzecz FSNT-NOT, angażując swoją wiedzę i doświadczenie z obszaru IT i zarządzania projektami. W ra-

mach przedsięwzięcia „Inkubator Platform Technologicznych” zainicjował projekt opracowania i realizacji wspólnej platformy komunikacyjnej dla FSNT-NOT. W efekcie realizowanych działań na rzecz FSNT-NOT w roku 2009 został powołany na stanowisko Pełnomocnika Zarządu FSNT-NOT ds. Informatycznych. Jest inicjatorem utworzenia i członkiem założycielem Stowarzyszenia Wspierania Techniki Polskiej (SWTP). Wybrany jednogłośnie w głosowaniu podczas posiedzenia założycielskiego, pełni rolę Prezesa SWTP. Od grudnia 2016 roku jest Wiceprezesem Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej, a w obszarze jego odpowiedzialności są rozwój technologii oraz promocja działań realizowanych przez Federację.

Tomasz Bondar – Dyrektor Generalny firmy VISION DISTRIBUTION, od ponad 20-stu lat właściciel firmy COPYSE-RVICE. Absolwent Zespołu Szkół Technicznych Mera-ZAP w Ostrowie Wielkopolskim o specjalności elektryczne i elektroniczne maszyny i systemy cyfrowe oraz Politechniki Poznańskiej Wydziału Elektrotech-

nicznego o specjalności Maszyny Elektryczne i Systemy Sterowania Automatyki Przemysłowej. Lider w rynku edukacyjnym od 2008 roku zajmujący się wdrożeniami i rozwiązaniami systemów interaktywnego i multimedialnego przekazu informacji. Laureat Konkursu Prezydenta Miasta Łodzi – Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację 2018 nominowany do nagrody „Łódzkie Łabędzie”, Certyfikowany Organizator Procesów Innowacyjnych Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Generalny importer i dystrybutor marek: eBoard, SenseDisc, TrueTrue, ELMO. Autoryzowany partner i przedstawiciel rozwiązań PRO AV: NEC, SONY, Canon. Autoryzowany i Certyfikowany inżynier w zakresie obsługi serwisowej urządzeń techniki biurowej: Canon, RICOH, Nashuatec, Konica-Minolta. Organizator w latach 2010 – 2014 czterech edycji (KKDiN) Kaliskiej Konferencji Dyrektorów i Nauczycieli oraz przedstawicieli Jednostek Samorządu Terytorialnego, spotkań i paneli dyskusyjnych w zakresie wdrożeń i stosowania nowych technologii w edukacji.

Krzysztof Fortuna

Nauczyciel dyplomowany z przeszło 20 letnim stażem, na co

dzień pracuje w Szkole Podstawowej w Starym Jarosławiu, absolwent Politechniki Koszalińskiej o specjalności Inżynierskie Zastosowania Komputerów, Politechniki Warszawskiej, Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku, Warszawskiej Szkoły Filmowej, a także ukończył studia podyplomowe z zakresu zarządzania oświatą, informatyki, techniki i telekomunikacji, matematyki, fizyki oraz edukacji dla bezpieczeństwa. Pomysłodawca i organizator Ogólnopolskiej Konferencji Edukacyjnej dla uczniów „Noc Systemożerców” oraz Powiatowego Konkursu Wiedzy Informatycznej „Informatyka dla każdego Europejczyka”. Certyfikowany trener i wdrożeniowiec rozwiązania „Librus Synergia” dla edukacji oraz prelegent na ogólnopolskich konferencjach „Nowoczesny Dyrektor”, Lider ogólnopolskiego programu Filmoteka Szkolna i założyciel Bałtyckiej Grupy Edukacyjnej Filmoteki Szkolnej. Jest animatorem i propagatorem wplatania w proces kształcenia edukacji filmowej oraz liderem wielu szkolnych projektów. Twórca szkolnego kina, szkolnego studia filmowego, pracowni animacji poklatkowej, pierwszej w Polsce profesjonalnej szkolnej pracowni modelowania

i druku 3D oraz projektu „Przerwa na kanapkę”. Wielokrotnie nagradzany przez dyrektorów szkół, wyróżniony w plebiscycie „Nauczyciel Gimnazjum Powiatu Sławieńskiego” i „Osobowość Roku 2015”, otrzymał nagrodę Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej oraz jest Laureatem LISTY 100 (edycja 2019) osób, które w znaczący sposób przyczyniły się do rozwoju umiejętności cyfrowych w naszym kraju. Prywatnie motocyklowy podróżnik po Świecie.

Termin spotkania: 06.05.2021 r. godzina 11.00

Miejsce spotkania: Platforma VMS – NOT Informatyka

Link do spotkania zostanie wysłany po rejestracji

REJESTRACJA <https://konferencje.swtp.pl/>

Nie ma konieczności instalowania dodatkowego oprogramowania. Po kliknięciu w link prosimy o wpisanie imienia i nazwiska lub instytucji i dołączyć do spotkania. System zapyta w jaki sposób chcemy uczestniczyć w spotkaniu. Prosimy o wybranie opcji mikrofonu lub słuchawek.

Spotkanie potrwa ok. 60 minut

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnovacyjnosci.com

Nagroda im. Martina Schoellera dla laureatów UKSW

Fundacja Rozwoju UKSW zaprasza na uroczystą ceremonię wręczenia nagrody im. Martina Schoellera dwóm laureatom ubiegłorocznej edycji: Karolinie Matyjaszcyk i

Radosławowi Mędrzyckiemu. W ceremonii online na platformie Zoom, w piątek 30 kwietnia br. o godz. 18.00 swój udział zapowiedział książę bałtycki z dynastii Wittelsbachów, Jego Królewska Mość,

Luitpold Prinz von Bayern. Nagroda Martina Schoellera została ustanowiona w 2019 roku za najlepsze prace doktorskie i magisterskie powstałe na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w War-

szawie o tematyce, która dotyczy szeroko pojętej etyki przedsiębiorczości i biznesu, dobrych praktyk społecznej gospodarki rynkowej oraz Chrześcijańskiej Nauki Społecznej.

Fundator nagrody Martin Schoeller jest niemiecko-szwajcarskim przedsiębiorcą i współzałożycielem Schoeller Group, powiązanych ze sobą podmiotów z siedzibą w Monachium i Zurychu. Firmy te prowadzą działalność w zakresie opakowań zwrotnych, systemów łańcucha dostaw i usług w zakresie własności intelektualnej, ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju.

Przez wiele lat był przewodniczącym Związku Przedsiębiorców Rodziny w Bawarii. Realizuje wiele projektów pomocowych w Afryce. Ostatnio napisał książkę „Afrika First”, w której opisuje model rozwijania społecznej gospodarki rynkowej w kulturze krajów afrykańskich. Jest honorowym konsulem Togo w Bawarii, Badenii -Wirtembergii i Saksonii.

Podczas ceremonii Martin Schoeller przedstawi swoją autorską koncepcję podstawowych zasad społecznej gospodarki rynkowej oraz trzech filarów tworzenia pokojowego porządku społecznego: No power abuse, No poverty, No room for radicalism.

W czasie uroczystości wręczenia Nagrody odbędzie się również prezentacja książki „Afrika First!: Die Agenda für unsere gemeinsame Zukunft”, napisanej przez Martina Schoellera i Daniela Schönwitza.

Spotkanie będzie tłumaczone na j. polski i niemiecki.

Laureaci nagrody Martina Schoellera 2020

W roku 2020 zostało zgłoszonych pięć prac, z których Kapituła Nagrody wyłoniła dwie.

Praca dr Karoliny Matyjaszczyk (napisana u prof. Anieli Dylus) dotyczy ewolucji systemu emerytalnego w III RP i została napisana na gruncie nauk o polityce i administracji. Celem pracy jest, jak deklaruje autorka, „zbadać uwarunkowań, które wpłynęły na ewolucję systemu emerytalnego w III RP i przesądziły o konieczności podjęcia kolejnych reform zabezpieczenia ryzyka starości w Polsce”.

Praca stanowi – w ocenie

Kapituły – bardzo udane studium nad polskim systemem zabezpieczeń emerytalnych, jako jedną z głównych form realizacji przez państwo zasad międzypokoleniowej solidarności i sprawiedliwości społecznej, w warunkach nieprzewidywalnej koniunktury gospodarczej, oraz niekorzystnych zmian demograficznych.

W warstwie teoretycznej, praca porządkuje wiedzę, oraz rozstrzygnięcia formalne, dotyczące społecznego oraz ekonomicznego znaczenia systemu emerytalnego. Na tym gruncie, w wymiarze materialnym, praca przybliży okoliczności jakie towarzyszyły zarówno transformacji systemu emerytalnego w Polsce w roku 1998, jak i jego kolejnym zmianom. Tym samym przybliży i przekonująco interpretuje prymat uwarunkowań politycznych nad społecznymi i ekonomicznymi, w tym procesie. W sposób samodzielny, uwzględniający zarówno uwarunkowania demograficzne, wymogi solidarności międzypokoleniowej, jak i odpowiedzialność ekonomiczną państwa. Oceniana praca kreśli także, perspektywę niezbędnych uzupełnień w tym zakresie, oraz poszukiwania nowych rozwiązań.

Praca Radosława Mędrzyckiego (napisana u prof. Ireny Lipowicz) nosi tytuł „Zadania administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania bezdomności – studium administracyjnoprawne”.

Praca ma charakter administracyjnoprawny i sytuuje się wyraźnie w obszarze nauk o administracji. Nie mniej, z tej właśnie perspektywy, w sposób

samodzielny, przekonujący i konkluzyjny podejmuje, istotny z punktu widzenia solidarności i sprawiedliwości społecznej, problem „stale ewoluujących zadań administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania bezdomności w Polsce”.

W wymiarze teoretycznym praca w sposób przejrzysty analizuje rozumienie – na gruncie prawa administracyjnego – odpowiedzialności państwa wobec zjawiska bezdomności. Co jeszcze ważniejsze, w wymiarze praktycznym, praca jest szerokim, dobrze skonceptualizowanym, samodzielnym i osadzonym w literaturze przedmiotu studium ewolucji administracji publicznej w Polsce w jej odniesieniu do zwalczania i zapobiegania bezdomności.

Praca nie tylko wskazuje na występujące w tym zakresie osiągnięcia (ewolucja w kierunku subsydiarności) i mankamenty (np. skłonność do przenoszenia całej odpowiedzialności publicznej na instytucje III sektora, czy brak „spójności poziomej zadań administracji publicznej”), ale formułuje także szereg samodzielnych wniosków i postulatów (np. koordynacja między sektorami, potrzeba prawnej standaryzacji usług dla bezdomnych, stworzenie administracyjnej ścieżki odwoławczej dla osób nieposiadających adresu).

Więcej informacji o samej nagrodzie i Fundatorze, Martinie Schoellerze: <https://www.fundacja.uksw.edu.pl/>

Redaktor

Więcej na: www.liderzyinnowacyjnosci.com

Przewodnik po samoobsłudze cyfrowej

Współcześni klienci stają się bardziej samowystarczalni. Wszystko dzięki natychmiastowemu dostępowi do informacji, gdziekolwiek się znajdują. Organizacje starają się sprostać rosnącym wymaganiom swoich konsumentów. Harvard Business Review potwierdza, że 81 proc. klientów z różnych branż próbuje działać samodzielnie, zanim skontaktuje się z obsługą klienta. Samoobsługowe portale dla klientów nie tylko są w stanie zaspokoić potrzebę autonomii współczesnego klienta, ale także zmniejszyć wysiłek zespołów wsparcia, które inwestują w każdą interakcję z klientem.

Gartner przewiduje, że do 2022 r. 85 proc. wszystkich interakcji związanych z usługami zacznie się od samoobsługi, która do 64 proc. zaangażuje klientów.

Samoobsługa daje cyfrowe doznania. Dzięki temu użytkownik dysponuje narzędziami do znajdowania potrzebnych informacji i lepszej interakcji z produktem lub usługą, bez pomocy pracownika centrum serwisowego. Obsługa i wsparcie klienta to największy podsegment rynku oprogramowania Customer Experience. Głównym celem firm, które wchodzą w interakcje z klientami na poziomie wielu kanałów, jest zapewnienie poczucia, że klient prowadzi

spójną rozmowę z firmą, która zawsze uwzględnia informacje zawarte na jego profilu. Gartner nazywa to „ciągłymi rozmowami”.

Biznes w obliczu pandemii

Większość firm zostało zmuszonych zamknąć działalność w efekcie pandemii koronawirusa. Podmioty starają się dokonać zdecydowanych zmian, aby utrzymać obsługę klienta i operacje wsparcia w świecie cyfrowym. Badania przeprowadzone w regionie EMEA pokazują, że portale z informacjami o kontaktach klientów są wykorzystywane w 37 proc.

Liczby pokazują, że firmy oferujące programy samoobsługowe wyróżniają się wynikami

w porównaniu do tych, które ich nie mają. Dzięki temu, są w stanie poprawić (lub zmniejszyć) wysiłek klientów, a to pomaga zwiększyć wskaźniki satysfakcji. W rzeczywistości przedsiębiorstwa korzystające z samoobsługi cieszą się o 71 proc. większą roczną poprawą wskaźników satysfakcji klientów w przeciwieństwie do tych, które tego nie praktykują.

Pandemia przyspieszyła cyfryzację?

Kryzys wywołany pandemią koronawirusa pokazał, że w celu utrzymania działalności i sukcesu biznesowego niezbędna jest strategia obsługi klienta, która coraz częściej wykorzystuje technologie cyfrową. Twarde dane potwierdzają, że pandemia przyspieszyła trend cyfryzacji, co spędza sen z powiek wielu przedsiębiorstwom. W efekcie często operacje Call Center są zastępowane przez wirtualne ekosystemy narzędzi cyfrowych,

takich jak samoobsługa. Z pewnością firmy, które zapewniają odpowiednią i sprawną obsługę klienta, będą wyróżniać się na tle konkurencji.

„Ostatecznie inwestycja w samoobsługę to inwestycja w doświadczenie i utrzymanie klienta. Środki wydane na strategię i realizację samoobsługi cyfrowej przyniosą korzyści wszystkim zainteresowanym. Wraz ze wzrostem liczby wykorzystywanych technologii i kanałów cyfrowych stosy technologii obsługi klienta zaczną zawierać odmienne, nakładające się systemy, co prowadzi do niespójnych doświadczeń klientów” – mówi **Zsolt Balogh**, dyrektor zarządzający Liferay.

Aby zwalczyć to ryzyko, rozwiązanie firmy Liferay, Platforma Digital Experience (DXP), może ułatwić integrację istniejących usług w jedną, ujednoliconą, przyjazną dla użytkownika platformę. W ramach

DXP systemy i aplikacje można łatwo łączyć, aby zapewnić spójne doświadczenia wielokanałowe. Ponadto DXP są zbudowane tak, aby były elastyczne i rozszerzalne, dzięki czemu platforma może nie tylko łączyć nowe systemy i włączać nowe technologie w miarę ich pojawiania się. Co więcej, może być również rozszerzana na inne przyszłe potrzeby.

Konsumenci zmierzają w kierunku w pełni połączonego świata, który umożliwi technologią. Wymagają natychmiastowości, łączności i prostoty w każdej interakcji podczas podróży zakupowej. Firmy, które są w stanie zapewnić odpowiednie i elastyczne doświadczenia klientów, nie muszą obawiać się o ich lojalność.

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Astrologiczny raport tygodniowy (26.04-02.05.)

Wielu z nas jest rozczarowanych tegoroczną wiosną. Pandemia dramatycznie skomplikowała nasze życie towarzyskie, rodzinne, plany wyjazdów i podróży, na co nałożyła się kiepska pogoda. Wprawdzie było kilka ładnych dni, ale dużo więcej – zimnych, nieprzyjemnych i ponurych. I mimo, że prognozy nie są entuzjastyczne, trzyma zaś nas przy nadziei wizja majowego długiego weekendu i wiara w to, że spędzimy ten czas

przyjemnie i wesoło.

Tydzień zaczynamy na spokojnych obrotach. Pomyślne informacje związane ze stopniowym znoszeniem ograniczeń, wraz z koniunkcją Merkurego z Wenus, zachęcą nas do weryfikacji planów, przeorganizowania życia towarzyskiego, odświeżenia relacji i znajomości. To także szansa na powrót do tych przedsięwzięć zawodowych i projektów, które zatrzymała pandemia, które musiały poczekać na lepszy czas. Jednak wieczorne wejście Księżycy w znak Skorpiona

mocno popsuje nam nastrój. Paskudna, zimna pogoda nasili depresyjne stany u tych, którzy tęsknią za słońcem i ciepłem.

Emocjonalne huśtawki z ostatnich dni znajdują swoje uzasadnienie w postaci wtorkowej pełni Księżycy, która znajdzie się w opozycji do Wenus, Urana i Merkurego. Dołączy do tego Pluton wkraczający w ruch wsteczny, co na długo zamrozi i zablokuje te zmiany, na których nam zależało. Gdy jeszcze do tego dorzucimy dotkliwy chłód i zachmurzone niebo, połączone z

czekaniem na uwolnienie nas od pandemicznego gorsetu ograniczeń, nadejdzie moment, gdy poczujemy, że mamy wszystkiego dość.

Uspokojenie sytuacji przyjdzie we środę. Księżyc wkraczając wieczorem w znak Strzelca poprawi nam nastrój i samopoczucie poszarpane pełnią i zimną pogodą.

W rozpoczynający długi weekend piątek czekają nas spore przetasowania i zmiany. Sekstyl Merkurego z Neptunem oraz koniunkcja Słońca z Uranem obudzą w nas nadzieję na to, że wraz z majem przyjdzie coś dobrego, że wyrwiemy się z poczucia niemocy, że uwolnimy umysł od stresu i napięcia. Jednak wejście Księżyca w znak Koziorożca ostrzega przed zbyt

mizmem. Czekają nas bowiem pilne porządki, trzeba będzie podjąć kilka trudnych decyzji i rozwiązać pewne problemy, które nie mogą czekać.

Początek maja przyniesie oczekiwany spokój i odprężenie, ale jeszcze w nocy może nas męczyć stres i napięcie, na co spory wpływ będzie mieć opozycja Księżyca z Marsem. W dzień zrobi się znacznie przyjemniej i możemy liczyć na miłe chwile na wyjazdach, w podróży, podczas rodzinnych spotkań i biesiad.

Przyjazny trygon Merkurego z Plutonem zapewni nam w niedziele miłe przeżycia, ciekawe odkrycia i doświadczenia. Pierwsze od wielu miesięcy wyjazdy i podróże będą dla naszej psychiki prawdziwym wybawie-

niem. Niemiłą niespodziankę zapowiada zaś po południu koniunkcja Księżyca z Plutonem. Konieczność dokonania przykrych rozliczeń z bliskimi, członkami rodziny lub partnerem będzie nie mniej przykra, niż tegoroczna zimna wiosenna aura. Nadzieję przyniesie wieczorem Księżyc wkraczający w znak Wodnika, co sprawia, że nasze ciało i umysł wreszcie doświadczą głębokiego odprężenia i spokoju.

Piotr Gibaszewski

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Zakończenie pandemii zależy od szczepień, ale również skutecznych leków na COVID-19

Żaden lek nie budzi tylu emocji w środowisku medycznym w Polsce co amantadyna. Przez kilka dekad stosowana była w leczeniu grypy typu A, następnie choroby Parkinsona, a ostatnio ma szansę uzyskać nowe wskazanie. Z obserwacji praktyków wynika, że stymuluje układ nerwowy, działa przeciwwzapalnie i może chronić przed rozwojem następstw pocovidowych. Prowadzone od niedawna badania kliniczne, które zainicjował prof. dr hab. n. med. Konrad Rejdak, mają sprawdzić te hipotezy. Kierownik Katedry i Kliniki Neurologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie i jednocześnie prezes elekt Polskiego Towarzystwa Neurologicznego jako pierwszy na świecie opublikował w zeszłym roku wnioski z badania sprawdzającego wpływ amantadyny na przebieg COVID-19.

Obserwacje pana profesora dużo wcześniej docenili uczeni za granicą, niż w Polsce. Z czego wynikał ten początkowy brak przychylności krajowej rady medycznej do rozpoczęcia badań klinicznych?

Eksperymentalne leczenie amantadyną chorych na COVID-19 mogło budzić obiekcje, ponieważ nie jest to lek ściśle przeciwwirusowy. Posiada inne wskazania. Jest stosowany w leczeniu schorzeń neurologicznych m.in. pacjentów z chorobą Parkinsona czy stwardnieniem rozsianym. Działa przeciwwzapalnie, ale przede wszystkim stymuluje układy neuroprzekazników w mózgu. Stosowanie amantadyny w chorobie covidowej mogło wydawać się dla części środowiska medycznego ryzykowne. Ostrożność w medycynie nie jest wadą. Z moich obserwacji pacjentów z chorobą Parkinsona i SM zakażonych koronawirusem wynikało, że amantadyna im pomaga. To były osoby

w różnym wieku i różnym stanie zdrowia, które bardzo łagodnie przechodziły COVID-19, dlatego widziałem potrzebę prowadzenia badań klinicznych z tym lekiem dla sprawdzenia czy będzie skuteczny w walce z infekcją.

Zdarzały się w przeszłości podobne sytuacje, zniechęcające pana profesora do prowadzenia badań klinicznych wśród innych leków?

Były takie sytuacje. To jest dość naturalna u nas reakcja na coś nowego. Co jakiś czas w mojej praktyce tego doświadczam. Pojawiają się zarzuty, że skoro na Zachodzie nikt do tej pory takich badań nie prowadził, to dlaczego my chcemy to robić w Polsce.

Co pan wtedy odpowiada?

Przedstawiam argumenty uzasadniające moje starania i przekonują do nich sceptyków. Z wykształcenia jest neurofarmakologiem, dlatego badania kliniczne są wpisane w moją działalność naukową. Podobnie było z amantadyną. Kiedy wybuchła pandemia świat poszukiwał różnych sposobów na walkę z wirusem wśród zarejestrowanych leków, które miały inne wskazania terapeutyczne. Wszędzie prowadzono mniej lub bardziej udane eksperymenty. Jako neurolog dokonywałem obserwacji zakażonych koronawirusem chorych na Parkinsona i SM. Zauważyłem, że żadna spośród kilkunastu osób przyjmujących amantadynę nie przechodziła ciężko tej infekcji. A osoby te były obciążone też chorobami współistniejącymi. W takich przypadkach chorzy przechodzą znacznie ciężiej COVID-19, a w tej sytuacji było inaczej. Nie omieszkalem tego opisać w prestiżowym czasopiśmie naukowym.

Jak była reakcja środowiska medycznych na ten raport?

Był to pierwszy tego typu raport kliniczny na świecie na temat pacjentów neurologicznych przyjmujących

amantadynę w kontekście COVID-19, opracowany przy udziale prof. Pawła Grieba z Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN. To otworzyło szeroką dyskusję w kraju i na forum międzynarodowym. Pojawiły się komentarze w innych czasopiśmie, że amantadyna może być ciekawą opcją w leczeniu COVID-19. Równolegle rodziły się podobne koncepcje u różnych ekspertów i ta teoria zyskiwała coraz więcej zwolenników wśród badaczy i lekarzy zarówno w Polsce jak i za granicą.

Kto zainteresował się pańskimi badaniami za granicą?

Do tej pory nasza praca była cytowana 47 razy m.in. przez ośrodki ze Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Hiszpanii, Meksyku, a ostatnio także z Chin. Badacze w dużej części potwierdzili te wyniki. Grupa z University of Cambridge gdzie badano przeżywalność pacjentów z Parkinsonem chorych na COVID-19 potwierdziła, że żadna z tych osób, które otrzymały amantadynę nie zmarła. Nie zawsze zatem musimy czekać na to, co świat wymyśli, ale sami możemy z sukcesem to inicjować i być pionierami w pewnych rozwiązaniach. Dzięki pieniądзом z Agencji Badań Medycznych mamy okazję do sprawdzenia czy amantadyna uzyska wskazanie do leczenia COVID-19. Dopóki nie będzie leku na tę chorobę nie uwolnimy się od pandemii.

Panie profesorze, jak działa amantadyna?

Lek wchłania się do ośrodkowego układu nerwowego i pobudza układy przekaźnikowe w mózgu. Wspiera układ nerwowy w walce z infekcją. Dopamina to ważny przekaźnik dający nam napęd motoryczny. To jest taki wzmacniacz funkcji organizmu w krytycznym stanie. Pacjenci, którzy walczą z infekcją, potrzebują takiego impulsu

su, bo mogą mieć słabą wydolność oddechową.

Niektórzy porównują, że amantadyna działa na mózg jak turbo stymulator

To przesada, ale lek pobudza oddychanie i może wspomagać skutecznie walkę organizmu z infekcją. Jeżeli stymulujemy układ nerwowy, a tym samym cały organizm, bo wszystkie organy reagują na bodźce nerwowe, to mamy szansę przełamać ten kryzys związany z covidem. Poszukujemy jeszcze dowodów, sprawdzających czy amantadyna może działać na zmiany zapalne w płucach. Chińskie badania wydają się wspierać tę koncepcję przeciwwzapalną, dotyczące hamowania reakcji immunologicznej w tym aspekcie. To wszystko wymaga jednak rzetelnego zbadania i na tym się koncentrujemy. Zanim jednak wszystkiego nie sprawdzimy w badaniach klinicznych zalecam ostrożność w stosowaniu amantadyny, zwłaszcza osobom które ją przyjmują bez konsultacji z lekarzem. Nie można

podejmować samodzielnie takich decyzji, bo może to przynieść zgubne skutki dla organizmu.

Kiedy będą pierwsze wyniki badań klinicznych?

Trudno to na razie określić. Badania kliniczne prowadzone są w 8 ogólnopolskich ośrodkach sprawdzających przydatność amantadyny w leczeniu choroby covidowej. To są szpitale uniwersyteckie, wojewódzkie i powiatowe. Bardzo ważnym ośrodkiem dla nas jest Centralny Szpital Kliniczny MSWiA w Warszawie, a także m.in. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grudziądzu i w Wyszakowie, Kliniczny Szpital Wojewódzki w Rzeszowie, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Zależało nam na włączeniu w te badania szerokiego kręgu pacjentów mniej więcej równomiernie na terenie całego kraju, których dotknęła choroba covidowa. Obserwacją chcemy objąć ok. 200 pacjentów poddawanych standardowej opiece zdrowotnej, któ-

rzy mają możliwość skorzystania z leczenia w formie zakodowanej, czyli lekiem aktywnym lub placebo. Na wczesnym etapie infekcji nie ma zbyt wielu opcji z wyjątkiem ścisłego monitorowania stanu zdrowia oraz podawania leków objawowych. Mamy pewien problem z rekrutacją osób do badania. W szpitalach przebywają chorzy w bardzo poważnym stanie, a my koncentrujemy się w naszych badaniach na pacjentach ze świeżo wykrytą infekcją, ponieważ do takich właśnie osób adresowany jest nasz projekt. Do jego realizacji przystąpiliśmy pod koniec marca, a więc jest jeszcze za wcześnie na jakiegokolwiek wnioski. Rezultatami tych badań na pewno podzielimy się ze światem.

Z prof. Konradem Rejdakiem rozmawiała Jolanta Czudak

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Hapteny mogą zabijać

(cz.2)

nie. Zespół redakcyjny
Wszystkie osoby Albowiem, pan życzy panu haptenolo-
zainteresowane kolej- heptenolog ze wzglę- gowi Jerzemu Grzesz-
nym odcinkiem (cz.2) du na stan zdrowia nie czukowi szybkiego
wywiadu z haptenolo- może w tej chwili pra- powrotu do pełni
giem Jerzym Grzesz- cować. zdrowia i możliwości
czukiem uprzejmie in- Wszystkich zainte- kontynuowania pro-
formujemy, że następ- resowanych Czytelni- wadzonej działalności
ny odcinek wywiadu ków przepraszamy. odkrywczej dla dobra
będzie opublikowany Cóż, samo życie. ludzkości.
w późniejszym termi-

Redakcja

Ciąg dalszy ze s.1

Okna dla skowronków

Skowronek jest to ptak o upierzeniu brązowoszarym, wyraźnie większy od wróbla. Z wierzchu jest ciemno plamkowany, a od spodu białawy z kreskowaną piersią. Natomiast na głowie można zauważyć niewielki czubek. Skowronki są uważane za zwiastuny wiosny. Można je usłyszeć na terenie ich siedlisk, czyli głównie pól uprawnych, łąk i pastwisk. Zatem jak najbardziej możemy je uznać za ptaki krajobrazu rolniczego.

W Polsce zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183) skowronek należy do gatunków obję-

tych ścisłą ochroną. Dodatkowo wprowadzono zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

U naszych zachodnich sąsiadów zauważono znaczący spadek występowania tego gatunku i wszczęto próby poprawy tej sytuacji. Jednym z podjętych działań było tworzenie tzw. okien dla skowronków. Okna dla skowronka powstają przez podniesienie siewnika o kilka metrów podczas wysiewu ziarna lub są tworzone już po wysiewie podczas kolejnych czynności na polach. Każde okno powinno

mieć co najmniej 20 m² przy założeniu od 2 do 10 okien na hektar. Należy zachować pewną odległość od terenów zabudowanych i drzew (wartość orientacyjna: 150 m), a także od ulic, zarośli i ptaków drapieżnych (wartość orientacyjna: 50 m). Jak największa odległość od ścieżek technologicznych ma sens, ponieważ są one często wykorzystywane jako ścieżki spacerowe przez koty i lisy. Należy również pamiętać, że nie należy tworzyć tego typu luk w uprawach jęczmienia ozimego, ponieważ czas zbiorów jest zbyt wczesny. Skutkiem tego byłaby utrata gniazd z młodymi ptakami.

Po co właściwie są potrzebne takie okna skowronkom?

Skowronki wykorzystują je gniazda w otaczającym je zbo- różnorodności.
do podchodzenia do lotu. Jednak zu. Tam znajdują osłonę, której
co najważniejsze łatwiej znajdu- potrzebują, aby wychować mło-
ją tam pożywienie w postaci de. Ponadto z okien
owadów i nasion. Ptaki te jako dla skowronków korzystają rów-
węgi naziemne potrzebują niskiej nież kuropatwy czy zające sza-
roślinności do rozrodu. raki. Zatem takie miejsca mają
Od połowy kwietnia tworzą znaczenie dla zachowania bio-

**Wielkopolski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Poznaniu**

Zaszczepiono już ponad 100 tys. funkcjonariuszy służb mundurowych

100 171 – dokładnie tylu funkcjonariuszy służb mundurowych przyjęło już pierwszą dawkę szczepionki. Zaszczepionych zostało prawie 43,6 tys. policjantów, niemal 28,2 tys. strażaków-ochotników, prawie 10,8 tys. funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej oraz ponad 5,1 tys. strażników granicznych. Funkcjonariusze szczepieni są preparatem AstraZeneca.

Wśród pozostałych służb mundurowych najwięcej zaszczepionych osób jest w Służbie Celno-Skarbowej (blisko 5

tys.) oraz w strażach gminnych i miejskich (ponad 3,8 tys.). Poza tym w ramach tej grupy szczepią się również: Służba Ochrony Państwa, Straż Ochrony Kolei, Inspekcja Transportu Drogowego oraz ratownicy górscy i wodni wykonujący działania ratownicze.

Szczepienia służb mundurowych trwają od 24 marca br., kiedy w szpitalu tymczasowym na PGE Narodowym odbyła się inauguracja tego procesu. Od tego dnia na terenie całego kraju systematycznie szczepieni są kolejni funkcjonariusze. Proces szczepień funkcjonariuszy służb

mundurowych odbywa się w szpitalach węzłowych i łącznie w 133 punktach szczepień. Większość z nich to placówki służby zdrowia MSWiA. Szczepienia funkcjonariuszy służb mundurowych koordynuje Komenda Główna Policji.

**Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Tekst otrzymaliśmy 18 kwietnia 2021.

Red.

Rusza budowa obwodnicy Smolajn!

Obwodnica Smolajn w ciągu drogi krajowej nr 51 to inwestycja realizowana w ramach rządowego Programu budowy 100 obwodnic. Zadanie o wartości blisko 26 mln zł zrealizuje firma Budimex. Planowany termin zakończenia inwestycji to październik 2022 roku.

Obwodnica Smolajn to pierwsze zadanie z programu obwodnicowego, które wchodzi w fazę robót budowlanych. Dzięki tej inwestycji, a także kolejnym obwodnicom w całej Polsce, poprawi się jakość podróży i zwiększy bezpieczeństwo na drogach – powie-

dział minister infrastruktury Andrzej Adameczyk.

Inwestycja o długości 1,8 km obejmuje rozbudowę drogi w istniejącym i częściowo budowę w nowym śladzie. W ramach zadania powstaną dodatkowe jezdnie do obsługi terenów przyległych, ciąg pieszo-rowerowy,

Program budowy 100 obwodnic

Ruszyła budowa obwodnicy Smolajn!

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

#100obwodnic

Generalna Dyrekcja
Dróg Krajowych i Autostrad

chodniki, dwie pary zatok autobusowych, przejścia dla pieszych z azylami oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Podstawowym celem inwestycji jest poprawa komfortu jazdy oraz bezpieczeństwa podróżnych i mieszkańców poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego ze Smolajny. Dzięki temu nastąpi odciążenie układu komunikacyjnego w tej miejscowości. Poprawi się też przepustowość oraz bezpieczeństwo przejazdu dla ruchu dalekobieżnego i regionalnego.

Droga krajowa nr 51 w tym rejonie stanowi północny wylot z Olsztyna w kierunku granicy państwa z Rosją. Dzięki budowie obwodnicy nastąpi poprawa parametrów drogi krajowej, co pozwoli na zachowanie stałej prędkości na całym odcinku objętym tą inwestycją. Jednocześnie zachowane zostaną najwyższe wymogi ochrony środowiska, zdrowia i życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju.

lata 2020-2030 w województwie warmińsko-mazurskim, oprócz obwodnicy Smolajn, do 2030 r. powstaną obwodnice Olsztyna i Dywit, Gąsek, Piszka oraz Szczytno. W ramach Programu w całym kraju powstanie w sumie 100 obwodnic na sieci dróg krajowych o łącznej długości ok. 830 km. Będą to trasy o najwyższych parametrach technicznych, dostosowane do przeniesienia obciążenia 11,5 t/oś.

**Program budowy
100 obwodnic**

**Szymon Huputyś
Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej**

W ramach rządowego Programu budowy 100 obwodnic na

Oświadczenie Ministerstwa Infrastruktury

Żaden z członków kierownictwa Ministerstwa Infrastruktury nie ingerował w postępowanie dotyczące badania okoliczności startu w dniu 2 lipca 2020 r. z lotniska w Zielonej Górze samolotu z Prezydentem RP na pokładzie, które jest prowadzone przez uprawniony organ – Państwową Komisję Badania Wypadków Lotniczych.

Według obecnego stanu wiedzy nie doszło w jego toku

do jakiegokolwiek incydentu stanowiącego zagrożenie dla bezpieczeństwa pasażerów. Wątpliwości dotyczą kwestii proceduralnych, w tym poprawności formalnej startu w procedurze VFR, skądinąd procedurze bezpiecznej i stosowanej w lotnictwie - głównie w kontekście wewnętrznej procedury operacyjnej LOT. Ostateczna ocena sytuacji należy jednak do ekspertów PKBWL.

Tego rodzaju zdarzenia powinny być przedmiotem merytorycznego badania przez uprawnionych specjalistów, nie zaś politycznych spekulacji.

**Ministerstwo Infrastruktury
Rzeczypospolitej Polskiej**

Od Redakcji:

Tekst otrzymaliśmy 20 kwietnia 2021.

Red.

Rehabilitacja pomoże ozdrowieńcom wrócić do pełnej sprawności

Ponad 100 placówek medycznych przystąpiło już do programu rehabilitacji postcovidowej. Na razie są wśród nich zakłady rehabilitacji i uzdrowiska, wkrótce dołączą do nich gabinety fizjoterapeutyczne. Jak wynika z obserwacji prowadzonej podczas pilotażu w szpitalu MSWiA w Glucholazach, osłabienie i duszności to najczęściej obserwowane dolegliwości, które mogą się utrzymywać nawet przez kilka miesięcy po przechorowaniu COVID-19. – Nie ma związku między wiekiem pacjentów lub przebiegiem choroby a występowaniem dodatkowych problemów zdrowotnych. Dolegliwości postcovidowe obserwujemy także u

osób młodych, aktywnych fizycznie, które przeszły zakażenie skąpoobjawowo – mówi prof. dr hab. Jan Szczegielniak, współautor pilotażu.

Dolegliwości, z jakimi często zmagają się pacjenci po przechorowaniu COVID-19, jest dosyć dużo, bo znamy już ponad 50 objawów. Większość z nich obserwujemy także u pacjentów, którzy przebywają na rehabilitacji postcovidowej w ramach pilotażowego programu obejmującego ozdrowieńców. Najczęściej są one związane z osłabieniem, które uniemożliwia wykonywanie większego wysiłku. Zazwyczaj towarzyszą im duszności i bardzo często zaburzenia czynności wentylacyjnej – wyjaśnia w rozmowie z agencją Newseria Biznes dr hab. n. med. Jan

Szczegielniak, profesor Politechniki Opolskiej, konsultant krajowy w dziedzinie fizjoterapii.

Dlatego też idea programu pilotażowego była ukierunkowana na ocenę rehabilitacji związanej z poprawą możliwości wysiłkowych. Szybko jednak okazało się, że dolegliwości, z którymi zgłaszają się ozdrowieńcy, jest znacznie więcej. Niepokojące objawy mogą być także związane z narządem ruchu, manifestujące się np. bólami mięśni i stawów. Często pojawiają się także bóle głowy czy klatki piersiowej. Pacjenci zgłaszają również dolegliwości związane z zaburzeniami równowagi i koordynacji, pamięci i koncentracji, a także lęki i objawy depresji.

Nie wszyscy zdają sobie

sprawę z tego, że kwestia powrotu do zdrowia w przypadku dolegliwości postcovidowych jest dość skomplikowana. Jest to związane z tym, że mamy do czynienia z objawami długo utrzymującymi się, a więc bardzo często trwającymi powyżej czterech tygodni, a niekiedy nawet powyżej 12 tygodni. Ponadto różne jest nasilenie i liczba tych dolegliwości u poszczególnych pacjentów, a przy tym są oni w różnym wieku – wymienia konsultant krajowy w dziedzinie fizjoterapii.

Jak podkreśla, problem dotyczy bardzo często osób starszych z chorobami współistniejącymi, zarówno pacjentów, którzy byli hospitalizowani, np. na oddziałach intensywnej terapii, jak i tych, którzy przeszli zakażenie skąpo- lub bezobjawowo. Pomocy wymagają jednak także osoby młodsze, poniżej 40. roku życia, nawet te, które były przed chorobą aktywne fizycznie.

Byliśmy przekonani, że program rehabilitacji będzie w większości dedykowany osobom starszym, powyżej 60. roku życia, u których występowały choroby współistniejące i w związku z tym koronawirus na-

silił dolegliwości. Okazało się, że dotyczy to także osób młodszych, a także tych, którzy nie przebywali w szpitalu czy na oddziałach intensywnej terapii, a pomimo to występują u nich takie objawy postcovidowe. Pobyt szpitalny na oddziałach intensywnej terapii wzmacnia dolegliwości, ale nasilenie tych objawów może wystąpić także u osób, które przechodziły COVID-19 skąpoobjawowo – zaznacza ekspert szpitala MSWiA w Głuchołazach.

U części osób objawy są tak nasilone, że po zakończonym programie rehabilitacji wymagają dalszych zajęć, diagnostyki i leczenia. To o tyle istotne, że niektórzy nie są w stanie wrócić do normalnej aktywności zawodowej. Szczególnie jeśli typowym dolegliwościom pocovidowym towarzyszą także np. wypadanie włosów, trudności z zasypianiem, kłopoty ze wzrokiem i słuchem.

Osobnym problemem jest zespół pocovidowy występujący u dzieci. W opinii Jana Szczegielniaka możliwe, że potrzebny będzie również program rehabilitacji pediatrycznej. – Program rehabilitacji postcovidowej musi być dostosowany do możliwości

i potrzeb każdego pacjenta. To ogromna odpowiedzialność, a z drugiej strony duży problem logistyczny – podsumowuje profesor.

W poniedziałek 26 kwietnia Ministerstwo Zdrowia zaprezentowało założenia pakietu odbudowy zdrowia Polaków po pandemii. Jednym z pięciu elementów składowych ma być właśnie rehabilitacja postcovidowa, która będzie finansowana przez NFZ. Będzie ona prowadzona, w zależności od stanu pacjenta, w trybie stacjonarnym lub ambulatoryjnym, w zakładach i na oddziałach rehabilitacyjnych, w uzdrowiskach, ale też w domach pacjentów. Poza zajęciami ruchowymi i wspomagającymi oddychanie ozdrowieńcy będą mogli również liczyć na wsparcie psychologiczne. Pacjenci będą kierowani na rehabilitację do sześciu miesięcy od zakończenia choroby. Podstawą będzie skierowanie wystawione np. przez lekarza POZ. (newseria.pl)

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Technologia mRNA zostanie z nami na długo

Prace nad wykorzystaniem technologii mRNA w szczepionkach czy lekach rozwijały się od trzech dekad, jednak pandemia dodała im przyspieszenia. Zapromocuje to rozwojem nie tylko preparatów do walki z innymi chorobami zakaźnymi, ale i nowatorskimi terapiami przeciwnowotworowymi. Dr hab. Piotr Rzymski, biolog medyczny z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu nie ma wątpliwości, że to przyszłość medycyny. Czym szczepionki mRNA różnią się od tradycyjnych?

Przede wszystkim tym, że nie zawierają patogenów lub całych ich fragmentów. Najbardziej klasyczne rozwiązania szczepionkowe wykorzystują drobnoustroje żywe, ale osłabione na tyle, by nie były w stanie wywołać ciężkiego przebiegu choroby, bądź inaktywowane czyli zabite, które nie są w stanie namnażać się w organizmie. Takie rozwiązanie stosuje się od dawna – podaje się do organizmu gotowy wzorzec, który umożliwia zbudowanie odporności układu immunologicznego wobec patogenu. Szczepionki mRNA działają zupełnie inaczej, bo dostarczają naszym komórkom instrukcję, w jaki sposób wyprodukować fragment patogenu. Przepis na ten fragment zawarty jest właśnie w cząsteczce informacyjnego RNA. Szczepionki przeciw COVID-19 opracowane w takiej technologii pozwalają naszym komórkom na produkcję białka S, zwanego popularnie „kolcem” – to najważniejszy element koronawirusa, który umożliwia mu zakażenie naszych komórek. Mechanizm preparatów mRNA jest zupełnie inny, ale ostatecznie we wszystkich szczepionkach chodzi o to samo – by wyszkolić nasz układ odporności do rozpoznawania i niszczenia patogenu.

W zasadzie nie jest to nowa technologia, wymyślona w czasie obecnej pandemii do walki z COVID-19...

To prawda, tego typu technologii nie da się przecież opracować w kilka miesięcy, czy nawet kilka lat. Stoi ona na fundamencie wielkich odkryć biologii komórki i biologii molekularnej. Pierwsze próby ze szczepionkami sięgają lat 90-tych, gdy w Instytucie Pasteura podano myszom eksperymentalną szczepionkę tego typu przeciw grypie. Okazało się, że była immunogenna, ale nośnik, w którym umieszczano cząsteczki mRNA, okazał się zbyt toksyczny, aby zastosować go u ludzi. Zaczęto więc szukać lepszych wehikulów dla mRNA, a jednocześnie próbowano podawać je bez nośnika, w nagiej formie. Niestety, podane w tej formie, bardzo szybko się degradowały i nie docierały do komórek docelowych. Cząsteczki mRNA są niestabilne, a na domiar złego podane do organizmu potrafią być rozpoznawane przez układ immunologiczny i niszczone. Postęp naukowo-technologiczny, który się dokonał na przestrzeni ostatnich dekad pozwolił pokonać bariery związane ze stabilnością mRNA oraz z dostarczeniem go do komórek.

Przełom dokonał się w roku 2012, gdy jako nośnik dla mRNA zaczęto wykorzystywać otoczki nanolipidowe. Udało się też zrozumieć, że obecność urydyny (jeden z budulców RNA – przyp. red.) w mRNA umożliwia atakowanie tych cząsteczek przez układ immunologiczny. Zastąpiono ją więc bardzo podobną cząsteczką 1-metylo-pseudourydyny, która również występuje naturalnie w komórkach. Nie wpływa to na instrukcje, które niesie taki mRNA, a pozwala mu dotrzeć do naszych komórek i spełnić swoją funkcję. To właśnie z

powodu zastosowania tego zmyślnego zabiegu w opisie szczepionek mRNA przeciw COVID-19 znajdziemy informacje, że zawierają modyfikowane nukleotydy.

Wróćmy do szczepionek...

Szczepionki mRNA przeciw COVID-19 są pierwszymi preparatami tego typu, które zostały autoryzowane do użytku, aczkolwiek, tak jak wspominałem, już wcześniej intensywnie pracowano nad tę technologią i testowano ją, również w badaniach klinicznych. Kiedyś musi być ten pierwszy raz, energią wyzwalającą okazała się pandemia, na którą musieliśmy odpowiedzieć. I tu duża zasługa mniejszych firm, np. Moderna czy BioNTechu, o których przed 2020 r., pewnie mało kto słyszał. Kiedy ta pierwsza otrzymała w lutym 2020 r. pierwszą partię swojego kandydata na szczepionkę, to jeszcze nie było jasne, czy w ogóle będzie ona potrzebna, niektórzy liczyli, że problem COVID-19 rozwiąże się bez konieczności jej stosowania. Szybko stało się jasne, że jest zupełnie inaczej, że dławi nas kryzys zdrowotny, gospodarczy, wszelaki. Bardzo szybkie rozpoczęcie prac, planowanie kolejnych faz badań w trakcie trwania poprzednich i bezprecedensowe tempo prac ekspertów instytucji regulatorowych zaowocowały: dziś mamy dwie autoryzowane szczepionki mRNA przeciw COVID-19, a kolejne są na zaawansowanym etapie badań. W przyszłości będziemy mieć natomiast szczepionki mRNA przeciw innym chorobom.

Jakich jeszcze chorób mogą dotyczyć?

Obecnie toczy się ponad 40 badań klinicznych szczepionek mRNA. Połowa dotyczy chorób zakaźnych i w tej puli około 60 proc. stanowią oczywiście szczepionki przeciwko COVID-19.

Reszta na tak powszechne infekcje jak: choroba wywołana przez wirusa cytomegalii, wirusa Epsteina-Barra (EBV), wirusa Zika, wirusa RSV, przeciwko grypie pandemicznej. Na początku 2021 roku Moderna ogłosiła rozpoczęcie badań klinicznych pierwszej fazy szczepionki mRNA przeciw HIV. Ma dwóch kandydatów na tę szczepionkę, których będzie testować i czas pokaże, czy to rozwiązanie nie okaże się przełomem w walce z tym skomplikowanym wirusem.

Trwają też prace nad szczepionką przeciwko wirusowi Nipah, który od 20 lat odpowiada za wybuchy epidemiczne w Bangladeszu, Malezji i Singapurze i figuruje na liście Światowej Organizacji Zdrowia jako zagrożenie epidemiczne, do pilnych działań badawczo-rozwojowych. Dlaczego? Wirus Nipah jest wirusem odzwierzęcym, zakażenie nim może prowadzić między innymi do układowego zapalenia naczyń, płuc i mózgu. Leczenie ciężkich powikłań oddechowych i neurologicznych, jakie wywołuje, wymaga intensywnej terapii, a śmiertelność określa się w granicach 40 -75 proc. Jest to wirus wysoce niebezpieczny, na domiar złego ma długi czas wylegania, niekiedy nawet do 45 dni. Konieczne więc należy mieć na niego plan B, już teraz, kiedy to jeszcze nie stanowi globalnego problemu.

Spore nadzieje wiąże się też ze szczepionkami mRNA w kie-

runku nowotworów.

To prawda. Od lat prowadzi się badania przeciwnowotworowych preparatów mRNA. Mają one stymulować układ odporności pacjenta – tak, by rozpoznawał białka zmienione w nowotworowych komórkach. Układ immunologiczny ma przecież za zadanie nie tylko zwalczać patogeny, które próbują wtargnąć do naszego organizmu, ale również eliminować nieprawidłowo zmienione komórki. Niestety, to nie zawsze się udaje w przypadku nowotworów. Jednak coraz więcej rozumiemy w zakresie ich biologii molekularnej, specyficznych mutacji, które w nich występują. Przeciwnowotworowe preparaty mRNA mają więc na celu wprowadzenie instrukcji, służącej do wyprodukowania zmienionego przez mutacje białka i jego zaprezentowania układowi odporności. Dzięki temu zostaje on przeskolony i może rozpocząć walkę ze zmienionymi nieprawidłowo komórkami. Proszę zwrócić uwagę, że tego typu rozwiązanie umożliwia tworzenie preparatów spersonalizowanych dla potrzeb danego pacjenta. Wymaga to wprawdzie zidentyfikowania z jakim typem nowotworu mamy do czynienia, z jakim profilem mutacji. Następnym krokiem jest uzyskanie odpowiednio skonstruowanej cząsteczki mRNA.

Niektórzy obawiają się wprowadzenia obcego mRNA do na-

szych komórek. Co pan odpowie na te obawy?

W skrócie można powiedzieć, że wszystkie preparaty mRNA zamieniają małą populację komórek, głównie mięśniowych, w fabrykę określonego białka. Tymczasowo oczywiście, bo mRNA nie jest cząsteczką trwałą – po wykonaniu swojego zadania jest degradowane w komórce przez specyficzne enzymy. A komórki, do których dotarło mRNA, również zostają ostatecznie usunięte z naszego organizmu. A to dlatego, że po produkcji białka, komórka prezentuje je na swojej powierzchni, co umożliwia reakcje układu odporności, związane z produkcją przeciwciał i odpowiedzią komórkową. W ramach tej drugiej, przeszkolone cytotoksyczne limfocyty namierzają komórki, które prezentują obcy element wirusa i niszczą je. To właśnie dlatego między innymi po podaniu szczepionki odczuwamy po pewnym czasie ból ramienia w miejscu wkłucia. Podsumowując – po cząsteczce mRNA, która zostaje wprowadzona do naszego organizmu nie pozostanie ślad. Dla porównania – skutki zakażenia koronawirusem mogą być bardzo poważne, niekiedy tragiczne, a konsekwencje przechorowania ciągnąć się miesiącami.

Tych zalet szczepionek mRNA jest więcej...

Kolejną jest to, że można bardzo szybko uzyskać kandydata na

szczepionkę. Otrzymanie odpowiednich cząsteczek przy sprawnie działającej platformie mRNA to tak naprawdę kwestia jednego dnia, troszkę więcej czasu zabiera umieszczenie cząsteczek w odpowiednim nośniku, np. we wspomnianych wcześniej otoczkach nanolipidowych. Ale to też kwestia jedynie kilku dni.

Co ważne – w przypadku szczepionek opartych na mRNA nie ma konieczności pracy z czynnikiem zakaźnym...

To ogromna zaleta, dlatego że w przypadku produkcji wspomnianych wcześniej szczepionek żywych lub inaktywowanych, jest ciągła potrzeba, by utrzymywać, często niebezpieczny patogen, w hodowli. Trzeba więc bardzo uważać, by przypadkiem nie dostał się poza teren produkcji preparatu. W przypadku szczepionek mRNA potrzebujemy jedynie informacji o materiale genetycznym danego patogenu i rozumieć jego biologię.

W przypadku SARS-CoV-2 sekwencję całego jego genomu opublikowano po raz pierwszy już 10 stycznia 2020 r., posiadaliśmy też doświadczenie z innymi koronawirusami, które są patogenami człowieka. Wiadomo było, że najlepszym antygenem szczepionkowym będzie białko S, które jest dla koronawirusów – w tym dla SARS-CoV-2 – kluczem do drzwi naszych komórek. Wystarczyło więc rozpocząć produkcję cząsteczek mRNA, które to białko kodują. Dysponując taką platformą możemy w krótkim czasie, bez konieczności posiadania patogenu i utrzymywania go w hodowli, stworzyć kandydata na szczepionkę przeciw wirusowi Zika, Nipah, czy SARS-CoV-2. To znacząco skraca prace rozwojowe.

A to chyba ten najbardziej czasochłonny moment w tworzeniu szczepionki?

Dalsze etapy, badania przedkliniczne i zwłaszcza kliniczne, to też ogromne przedsięwzięcie. Ale o nich możemy myśleć dopiero wtedy, gdy mamy gotowy preparat. W przypadku rozwiązań klasycznych proces wytwarzania wydaje się z jednej strony dość prosty, ale z drugiej strony jest żmudny, bo trzeba pasażować patogeny w hodowli komórkowej, obrabiać je, osłabiać bądź inaktywować. To wszystko trwa. Tym wszystkim nie musimy zajmować się, gdy pracujemy nad szczepionką mRNA. Właśnie dlatego szczepion-

ka mRNA była jedną z pierwszych dostępnych szczepionek przeciw COVID-19.

Dodatkowo przy produkowaniu tych szczepionek nie trzeba stosować immunogennych dodatków chemicznych. Adjuwanty dodawane do innych szczepionek mają zwiększać immunogenność preparatu. Powszechnie stosuje się je w szczepionkach inaktywowanych, które są przede wszystkim absorbowane na wodorotlenku glinu. Potrzebne są też w szczepionkach białkowych, dlatego Novavax w swojej szczepionce przeciw COVID-19, która zawiera wyizolowane białko S, stosuje adjuwant pochodzenia roślinnego. Dodatkową zaletą jest fakt, że nie ma problemu z istniejącą wcześniej odpornością na nośnik, z czym trzeba się borykać w przypadku technologii wektorowej, która bazuje głównie na zmodyfikowanych adenowirusach. Część z ludzi ma kontakt z naturalnie występującymi wersjami tych wirusów i wytworzyła na nie odporność, a to może potem przekładać się na skuteczność szczepionek, które wykorzystują ich zmienione formy. Np. przeciwko ludzkiemu adenowirusowi typu 5, który często jest wykorzystywany jako wektor szczepionkowy, przeciwciała posiada około 40 proc. populacji Stanów Zjednoczonych i niemal 80 proc. w niektórych rejonach subsaharyjskich. Podobnie kłopotliwy jest ludzki adenowirus typu 26, wobec którego obserwuje się występowanie przeciwciał neutralizujących u większości populacji np. w Ghanie czy Tajlandii. Oczywiście problem ten można ominąć wykorzystując adenowirusy niezwiązane z człowiekiem, np. szympanse. Ale i wtedy po podaniu szczepionki u osób zaszczepionych mogą powstawać przeciwciała przeciwko wektorowi. Jak długo mogą się utrzymywać? Czy mogą mieć wpływ na skuteczność drugiej dawki albo szczepionek przeciw innym chorobom, ale opracowanym w oparciu o ten sam wektor? To są wciąż pytania otwarte. W przypadku szczepionek mRNA nie trzeba ich sobie stawiać.

Sporo kontrowersji wywołuje natomiast glikol polietylenowy (PEG) stosowany w szczepionkach mRNA. O co chodzi?

Lipidy, które są używane do tworzenia otoczek są faktycznie „pegowane”. Niektórzy ludzie charakteryzują się wysokim poziomem przeciwciał przeciwko PEG, co potencjal-

nie może nieść u takich osób podwyższone ryzyko reakcji anafilaktycznej. Warto jednak podkreślić, że związek pomiędzy tą substancją a wstrząsem anafilaktycznym po podaniu szczepionek mRNA póki co nie jest potwierdzony. Częstość jego występowania nie odbiega od tej obserwowanej wobec stosowanych od dawna szczepionek. PEG jest swoją drogą powszechnie stosowany także w lekach i w kosmetykach, np. paście do zębów czy szamponie. Nie do końca jasny jest mechanizm, poprzez który PEG miałby powodować tego typu reakcje, bo nie uczestniczą w nim przeciwciała IgE.

Ograniczeniem dla szczepionek mRNA jest to, że wymagają one niskich temperatur do przechowywania.

Tak, w przypadku szczepionki Pfizera nawet ekstremalnie niskiej, bo minus 70, Moderna nieco lepiej, ale też poza strefą komfortu (minus 20). To prowadzi do istotnych ograniczeń logistycznych. Ale ten problem zostanie rozwiązany, a w zasadzie niektórym już to się udało. Szczepionka mRNA niemieckiej firmy CureVac, która puka do drzwi autoryzacji w Unii Europejskiej, może być przechowywana przez dwa miesiące w zwykłej lodówce. W przyszłości, szczepionki mRNA nie będą wymagać skrajnie niskich temperatur.

Wygląda na to, że COVID-29 niezwykle przyspieszył postęp, który zaowocuje także w przypadku innych chorób.

Dokładnie tak. mRNA to technologia, którą rozwijano od lat 90-tych. Po drodze trzeba było pokonać dużo przeszkód i ograniczeń. Odpowiedź na pandemię pozwoliła skumulować wszystkie wcześniejsze doświadczenia. Co więcej, teraz gdy są one masowo stosowane na świecie, prowadzony jest taki ogrom rozmaitych porejestacyjnych badań, że zaryzykuję twierdzenie, że ostatecznie będą to najlepiej przebadane szczepionki w historii wakcynologii. Szczepionki mRNA to przyszłość. I szansa na skuteczne terapie przeciwnowotworowe.

Źródło informacji: Serwis Zdrowie

Redaktor

Więcej na:

www.liderzyinnowacyjnosci.com

Informacje różne

Restrukturyzacja małych gospodarstw

Od 31 marca do 29 maja 2021 roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje wnioski w ramach działania „Restrukturyzacja małych gospodarstw”. Forma pomocy wynosi 60 tysięcy zł. Premia będzie płatna w dwóch ratach: pierwsza rata 48 tysięcy zł i druga rata 12 tysięcy zł. Szczegóły pomocy dostępne są na stronie internetowej Agencji: www.arimr.gov.pl.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu świadczy usługi związane z wypełnianiem dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej (dofinansowania) przez zainteresowanych rolników.

Premia dla młodych rolników

Od 31 marca do 29 maja 2021 roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje wnioski w ramach działania „Premia dla młodych rolników”. Forma pomocy wynosi 150 tysięcy zł. Wydatkowanie premii musi być w całości przeznaczone na gospodarstwo rolne. Środki będą wypłacane w dwóch ratach: pierwsza rata 120 tysięcy zł i druga rata 30 tysięcy zł. Szczegóły pomocy dostępne są na stronie internetowej Agencji: www.arimr.gov.pl.

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu świadczy usługi związane z wypełnianiem dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej (dofinansowania)

przez zainteresowanych rolników.

Uwaga Koła Gospodyń Wiejskich – CIT-8

Nie do 31 marca, ale do 30 czerwca 2021 roku wszystkie Koła Gospodyń Wiejskich muszą złożyć deklaracje CIT-8 i CIT-8/O do właściwego Urzędu Skarbowego. Szczegóły są dostępne [tutaj](#).

Aktualne druki są do pobrania tutaj:

- 1/. [CIT-8\(30\)](#)
- 2/. [CIT-8/O\(17\)](#)
- 3/. [CIT-D\(7\)](#)

Utylizacja zwierząt padłych w 2021 roku z dofinansowaniem ARiMR

W 2021 roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawarła umowy z dziesięcioma firmami na świadczenie usług utylizacyjnych padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, świnie, owce, kozy i konie. Są to firmy: Eko-Stok Sp. z o.o., Energoutil Sp. z o.o., Jasta Sp. z o.o., PP-H Hetman Sp. z o.o., PPP Bacutil Sp.J., Promarol Plus Sp. z o.o., Saria Polska Sp. z o.o., Struga S.A., ZP-H Rakowscy Sp.J., ZR-P Farmutil HS S.A. W Wielkopolsce można skorzystać z firm wymienionych w dołączonej poniżej tabeli, lecz należy sugerować się maksymalną ceną. Stawki maksymalne, do których Agencja Restruktury-

zacji i Modernizacji Rolnictwa dofinansowuje utylizację, znajdziemy w kolejnym załączniku.

Zasady korzystania w 2021 roku z usług utylizacyjnych z dofinansowaniem Agencji dla producentów rolnych nie ulegają zmianie w stosunku do lat ubiegłych. Pomoc może być udzielona na dofinansowanie kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwienia padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, konie oraz świnie.

Kwota, jaką ewentualnie będą zobowiązani zapłacić rolnicy zależy od wieku i gatunku padłego zwierzęcia. I tak, Agencja sfinansuje za rolnika pełne koszty zbioru i transportu padłego bydła, owiec, kóz, koni oraz świń, a także pokryje w 100% koszty unieszkodliwienia bydła, które ukończyło 48 miesiąc życia, oraz owiec i kóz, które ukończyły 18 miesiąc życia (zwierzęta z tych grup podlegają badaniom w kierunku TSE).

Natomiast w przypadku unieszkodliwienia padłego bydła poniżej 48 miesiąca życia, a owiec i kóz poniżej 18 miesiąca życia oraz świń i koni niezależnie od ich wieku, Agencja może dofinansować do 75% kosztów poniesionych przez producenta rolnego. W przypadku producentów rolnych będących płatnikami podatku VAT, dofinansowanie Agencji nie obejmuje kwoty podatku VAT.

W załącznikach znajdują Państwo numery telefonów do firm utylizujących padłe zwierzęta gospodarskie oraz wzór oświad-

czenia producenta rolnego ubiegającego się o dofinansowanie poniesionych kosztów zbioru, transportu, unieszkodliwiania padłych zwierząt.

Do pobrania:

1/.[wzor oswiadczenia producenta rolnego.xlsx](#)

2/.[Maksymalne ceny jednostkowe 2021.xls](#)

3/.[Utylizacja telefony zgłoszeniowe 2021.xls](#)

Europejski Plan Działań na rzecz Rozwoju Produkcji Ekologicznej

Komisja Europejska opracowała kompleksowy ekologiczny plan działania dla Unii Europejskiej. Za pomocą planu działania Komisja będzie dążyć do osiągnięcia celu Europejskiego Zielonego Ładu, jakim jest 25% gruntów rolnych objętych rolnictwem ekologicznym do 2030 roku.

Ponadto w opublikowanym dokumencie Komisja Europejska wskazuje szereg działań, jakie powinny być podejmowane celem rozwoju produkcji ekologicznej, między innymi w zakresie projektowanego wsparcia ze środków Wspólnej Polityki Rolnej, Wspólnej Polityki Rybackiej, wprowadzenia wymogów względem udziału żywności ekologicznej w zielonych zamówieniach, publicznych zakładach żywienia zbiorowego, wzmocnienia struktur doradztwa oraz organów kontrolnych oraz działań sektora naukowego.

Więcej informacji na stronie: ec.europa.eu

Płatności bezpośrednie 2021

Od 15 marca rozpoczęła się

roczna kampania składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich, która potrwa do 17 maja 2021 roku. Wniosek należy złożyć w formie elektronicznej poprzez aplikację e-WniosekPlus dostępną na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W tym roku nie ma możliwości złożenia oświadczenia potwierdzającego brak zmian w wersji papierowej. Dlatego każdy musi złożyć wniosek elektronicznie.

Ponadto od roku 2021 do rolników nie będzie już przesyłany w wersji papierowej spersonalizowany formularz wniosku wraz z materiałem graficznym.

Konkurs „Polska wieś – dziedzictwo i przyszłość”

Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa we współpracy z Wydawnictwem Naukowym Scholar ogłosiła XIII edycję konkursu „Polska wieś – dziedzictwo i przyszłość”. Patronat honorowy nad konkursem objął Polski Komitet do spraw UNESCO. Celem konkursu jest promocja polskiego rolnictwa, problematyki związanej z obszarami wiejskimi, dziedzictwa kulturowego oraz wzbogacenie publicznej debaty na temat polskiej wsi.

W ramach konkursu Kapituła Konkursowa oceni prace w dwóch kategoriach:

1/. Prace naukowe (między innymi prace doktorskie), popularno-naukowe i inne nienależące do tych dwóch kategorii, ale prezentujące szczególnie inspirowane i innowacyjne spojrzenie na problematykę rozwoju wsi.

2/. Prace prezentujące dorobek kulturowy kraju i regionu, opisujące inicjatywy lokalne, dzie-

dzictwo historyczne wsi (monografie wsi, archiwalne zbiory zdjęć stanowiące element dokumentacji, pamiętniki) oraz prace ilustrujące przykład sukcesu w rozwoju polskiej wsi.

W konkursie preferowane są prace nowatorskie, interdyscyplinarne, wykazujące oryginalność w zakresie podjętej problematyki lub metodologii badań, napisane w sposób atrakcyjny dla potencjalnych czytelników.

Spośród zgłoszonych prac Kapituła Konkursowa wybierze dwa wyróżniające się opracowania. Zwycięzca w każdej z kategorii otrzyma nagrodę pieniężną w wysokości 5 tysięcy złotych. Nagrodzone prace będą mogły być wydane w postaci książkowej w Wydawnictwie Naukowym Scholar.

Termin nadsyłania prac mija 31 lipca 2021 roku. Regulamin i wymagane dokumenty dotyczące konkursu znajdują się na stronie internetowej organizatora www.fdpa.org.pl oraz są dostępne w formie wydruku w siedzibie Fundacji na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa, ul. Gombrowicza 19, 01-682 Warszawa. Dodatkowych informacji na temat konkursu udziela: Jakub Zieliński, e-mail: j.zielinski@fdpa.org.pl, tel. 695 116 110, 22 864 03 90.

Informacje na temat poprzednich edycji konkursu, Kapituły Konkursowej i laureatów można znaleźć na stronie internetowej www.fdpa.org.pl oraz na Facebooku www.facebook.com/Fundacja.FDPA.

Zmiany w działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym PROW 2014-2020

10 marca 2021 roku zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2021 roku

zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Najważniejsze trzy zmiany, jakie zostały wprowadzone i obowiązują od 15 marca 2021 roku, są przedstawione w dołączonym poniżej pliku PDF.

Do pobrania: [zmiany w działaniu RSK.pdf](#)

Trwa kampania dopłat 2021 – przypominamy terminy i zmiany w płatnościach

Wniosek o przyznanie płatności wraz z wymaganymi załącznikami składa się od 15 marca do 17 maja 2021 roku.

Wniosek może być także złożony w terminie 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, czyli do 11 czerwca 2021 roku, jednak za każdy dzień roboczy opóźnienia będzie stosowane zmniejszenie płatności w wysokości 1% należnej kwoty płatności. Zgłoszenia zmian we wnioskach można składać do 31 maja 2021 roku. Wnioski składa się w formie elektronicznej, za pośrednictwem aplikacji [eWniosekPlus](#).

Zmiany w płatnościach:

1/. W 2021 roku nie ma możliwości złożenia uproszczonego oświadczenia zastępującego wniosek o przyznanie płatności.
2/. Od kampanii 2021 rolnicy posiadający poniżej 10 hektarów gruntów ornych we wnioskach o przyznanie płatności bezpośrednich, w ramach deklarowanych dzia-

łek rolnych, muszą podawać informacje na temat poszczególnych upraw. Zebrane w ten sposób informacje służyć będą realizacji działań PROW.

3/. Od 2021 roku do rolników nie jest już przesyłany spersonalizowany formularz wniosku wraz z materiałem graficznym w wersji papierowej.

4/. Obowiązują dodatkowe wymogi w ramach płatności do pomidorów: wymóg założenia uprawy pomidorów z rozsady i minimalna obsada 20 tysięcy sztuk na hektar.

5/. Brak jest różnicowania wysokości stawki płatności do roślin strączkowych na ziarno w zależności od powierzchni (dotychczas do pierwszych 75 hektarów upraw roślin strączkowych przysługiwała dwukrotnie wyższa stawka).

Wsparcie dla grup producentów rolnych i organizacji producentów

Od 15 kwietnia do 31 maja 2021 roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będzie przyjmowała wnioski o wsparcie na „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów”.

Dokumenty mogą składać grupy producentów rolnych uznanych od 18 sierpnia 2020 roku. Grupy te muszą składać się z osób fizycznych prowadzących działalność jako mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo. Więcej informacji o tym wsparciu znajduje się na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: www.arimr.gov.pl

Optymalne pH gleby jednym z warunków prawidłowego

rozwój korzeni kukurydzy

Cele:

1/. Uzyskanie silnych i głębokich korzeni, które w warunkach niedoboru wody będą w stanie pobierać ją z większych głębokości.

2/. Stworzenie optymalnej struktury gruzełkowej gleby.

3/. Skuteczny rozkład resztek poźniwnych i przekształcanie ich w próchnicę glebową.

4/. Niezakłócony obecnością wolnych jonów glinu (aluminium) rozwój korzeni kukurydzy.

Cele te uzyskamy poprzez:

1/. Regularne badanie gleby na pH.

2/. Przed zbiorami przedplonu zakupimy wapno nawozowe dostosowane do klasy gleby – na gleby lżejsze i średnie stosujemy wapna węglanowe i kredy nawozowe, a na gleby ciężkie wapna tlenkowe lub ich formy mieszane.

3/. Kupujemy wapno tylko o sprawdzonej reaktywności, gdyż gwarantuje ono działanie odkwaszające gleby.

4/. Unikamy kupowania wapna o nieznanym pochodzeniu bez ważnych dokumentów potwierdzających jego skład i reaktywność.

5/. Lepiej używać niższych dawek, ale systematycznie, niż jednorazowo wysokich.

6/. Na rozdrobnioną słomę po zniwach dajemy wapno i mieszamy z glebą. Neutralizujące działanie wapna sprawi, że rozkład resztek poźniwnych będzie skuteczny i powstanie z nich próchnica glebowa.

Dzień Ziemi – 22.04.2021

Dzień Ziemi to od 1970 roku najważniejsze, najbardziej znane i najhuczniej obchodzone ze świąt ekologicz-

nych. Tegorocznym motywem przewodnim jest hasło „Przywróć naszą Ziemię”. Dzień Ziemi obchodzony jest w momencie równonocy wiosennej na półkuli północnej, czyli w dniu równonocy jesiennej na półkuli południowej. Wyróżnia się tym, że na całej planecie dzień trwa tyle samo, co noc. Równonoc wiosenna w starożytnych kulturach rolniczych wiązała się ze świętem rodzącego się życia.

W Dniu Ziemi na całym świecie tysiące stowarzyszeń ekologicznych organizuje manifestacje, konferencje, pokazy i akcje na rzecz środowiska naturalnego. Celem jest uświadomienie problemów związanych ze zmianami klimatu, przeludnieniem, wymieraniem gatunków czy brakiem wody. Wspieranie środowiska oraz uczenie się o nim jest możliwe również bez wychodzenia z domu. Organizacje ekologiczne udostępniają wiele materiałów edukacyjnych oraz tłumaczą, jak dbać o to każdego dnia.

Najczęściej Dzień Ziemi kojarzony jest ze sprzątaniami świata. Co roku w szkołach podczas specjalnie zorganizowanych zajęć uczniowie wychodzą na zewnątrz i razem z opiekunami oczyszczali wybrany teren z odpadków i śmieci. W bieżącym roku w głównej mierze zostanie przeniesiony do Internetu, ale każdy z nas może zadbać o otaczające nas środowisko i posprzątać swoją najbliższą okolicę.

Nowy biologiczny fungicyd do ochrony roślin przed szarą pleśnią i zgnilizną twardzikową

Na rynku środków ochrony roślin pojawił się nowy preparat

z oferty firmy BASF o nazwie **Serifel**, który skutecznie chroni rośliny przed szarą pleśnią i zgnilizną twardzikową. Jest polecany w uprawach pomidora, papryki, bakłażanu, sałaty, truskawki, porzeczki, agrestu, maliny, borówki i pieczarki.

Jak zapewnia producent, preparat cechuje wysoka elastyczność stosowania – ułatwia sprostanie wymogom zrównoważonej produkcji roślinnej, w tym zarządzanie poziomem pozostałości. Substancją czynną omawianego preparatu jest *Bacillus amyloliquefaciens* szczep MB1600. Jest to pożyteczna bakteria naturalnie występująca w przyrodzie. Jej zarodniki są zdolne do kiełkowania, rozmnażania i kolonizacji powierzchni roślin. Najlepiej działa zapobiegawczo, zanim patogeny grzybowe porażą roślinę. Stosując profilaktycznie preparat mamy czas na kiełkowanie, kolonizację powierzchni rośliny i wytworzenie metabolitów zwalczających choroby. Tworzy on tarczę ochronną przed szerokim spektrum patogenów.

Serifel został zakwalifikowany do stosowania w rolnictwie ekologicznym.

Źródło: na podstawie informacji z czasopisma „Warzywa”, nr 3/2021.

Konkurs fotograficzny „Nowoczesna polska wieś”

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaprasza do udziału w konkursie fotograficznym „Nowoczesna polska wieś”. Otrzymane fotografie będą wykorzystane przez ARiMR w działaniach informacyjno-promocyjnych pokazujących efekty osiągnięte w rolnictwie i przetwórstwie żywności, dzięki dobremu wy-

korzystaniu środków wypłacanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej. **Konkurs trwa od 30 marca do 20 września 2021 roku.** [Więcej informacji na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.](#)

Trwa kampania dopłat 2021 – przypominamy, jakie są zmiany

Wnioski o przyznanie płatności składa się w formie elektronicznej, za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus. Aplikacja ta jest udostępniona jest na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: www.arimr.gov.pl. Termin składania wniosku o przyznanie płatności wraz z wymaganymi załącznikami (dokumentami): od 15 marca do 15 maja. Ponieważ w 2021 roku 15 maja przypada w sobotę, złożenie wniosku jest możliwe do 17 maja. Złożenie wniosku jest również możliwe do 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, tj. do 11 czerwca 2021 roku, jednak za każdy dzień roboczy opóźnienia stosowane będzie zmniejszenie płatności w wysokości 1% należnej kwoty płatności. Zgłoszenia zmian we wnioskach można składać do 31 maja.

Zmiany w systemie dopłat bezpośrednich w 2021 roku:

- 1/. Nie będzie już przesyłany spersonalizowany formularz wniosku wraz z materiałem graficznym w wersji papierowej.
- 2/. Nie ma możliwości złożenia uproszczonego oświadczenia zastępującego wniosek o przyznanie płatności.
- 3/. Rolnik posiadający poniżej 10 ha gruntów ornych,

we wnioskach o przyznanie płatności bezpośrednich, w ramach deklarowanych działek rolnych, wypełniając wniosek ma obowiązek podać informacje na temat poszczególnych upraw (analogicznie jak obecnie rolnicy posiadający powyżej 10 ha gruntów ornych).

4/. Obowiązują dodatkowe wymogi w ramach płatności do pomidorów – wymóg założenia uprawy pomidorów z rozsady i minimalna obsada 20 tysięcy sztuk na hektar.

5/. Brak różnicowania wysokości stawki płatności do roślin strączkowych na ziarno w zależności od powierzchni. Dotychczas do pierwszych 75 ha upraw roślin strączkowych przysługiwała dwukrotnie wyższa stawka.

6/. Brak wsparcia konopi odmiana Finola w Polsce. Ze względu na zawartość tetrahydrokanabinolu (THC), która przekroczyła dopuszczalną w Unii Europejskiej wartość, tj. 0,2% w 2019 i 2020 roku.

XXII edycja konkursu „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju województwa wielkopolskiego”

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego organizuje konkurs pod nazwą „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju województwa wielkopolskiego”. Projekty można zgłaszać w dwóch kategoriach:

1/. **kategoria I** – projekty dotyczące lokalnego oddziaływania w zakresie działalności proekologicznej – promujące, ochrona i kształtowanie przyrody, edukacja ekologiczna, zrównoważony rozwój, między innymi w takich dziedzinach jak ochrona wód,

powietrza, ochrona powierzchni ziemi, gospodarka odpadami;

2/. **kategoria II** – projekty dotyczące lokalnego oddziaływania w zakresie działalności prokulturowej – o znaczeniu kulturowym, historycznym, nawiązującym do tradycji.

Jedna jednostka może zgłosić do konkursu maksymalnie dwa projekty w każdej kategorii. **Termin zgłoszeń upływa 31 maja 2021 roku.**

[Więcej informacji o konkursie, w tym regulamin konkursu, znajduje się na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.](#)

Projekt „Rozwój kompetencji kadr zawodowych i społecznych dla potrzeb turystyki w zakresie poprawy świadczonych usług”

Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne” realizuje projekt pod nazwą „Rozwój kompetencji kadr zawodowych i społecznych dla potrzeb turystyki w zakresie poprawy świadczonych usług”. Projekt jest realizowany w terminie marzec-grudzień 2021 i współfinansowany jest ze środków otrzymanych od Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii.

Przedsięwzięcie ma na celu poprawę jakości świadczonych usług turystycznych na wsi i zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego. W ramach operacji zostaną wypracowane kryteria oceny w zakresie kategoryzacji Wiejskiej Bazy Noclegowej warunkujące posługiwanie się znakiem „Bezpieczna kwatera”. Ponadto, będzie przeszkolona 40-osobowa grupa właścicieli wiejskich obiektów turystycznych oraz 20-osobowa grupa

inspektorów kategoryzacyjnych i kandydatów na inspektorów w zakresie przygotowania oraz oceny obiektów pod kątem spełnienia wyżej wymienionych wymagań. Efektem tych działań ma być wzrost zaufania gości do stanu bezpieczeństwa obiektów przystosowanych do świadczenia usług zgodnie z przepisami i wytycznymi Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii oraz Głównego Inspektora Sanitarnego. Wynikiem projektu będzie również prezentowanie

w serwisie www.agroturystyka.pl ofert ze znakiem „Bezpieczna kwatera”, a także dostosowanie serwisu do wymogów dotyczących dostępności względem osób niepełnosprawnych.

[Informacja o projekcie dostępna jest na stronie internetowej Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej.](#)

Przechowywanie, konserwowanie oraz przygotowanie pasz

Jednym z kluczowych i najważniejszych elementów w żywieniu zwierząt gospodarskich jest przygotowanie pasz przeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji przez zwierzęta. Ważne są też sposoby ich konserwacji. Poniżej w dołączonym pliku PDF zamieszczono artykuł dotyczący prawidłowego przechowywania, konserwowania i produkcji pasz.

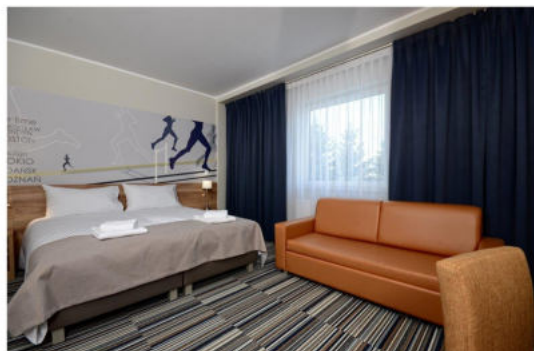
Do pobrania: [przygotowanie przechowywanie konserwacja pasz.pdf](#)

Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

CENTRUM MARATON

HOTEL & SPORT ***

KOMFORTOWE *** POKOJE

SMACZNA KUCHNIA

RELAKS NA PŁYWALNI, W SAUNIE I GRODZIE SOLNEJ

ZAPLECZE REKREACYJNO - SPORTOWE

ZAPRASZAMY DO AKTYWNEGO SPĘDZENIA CZASU.

Centrum Maraton Hotel & Sport ***
ul. Sportowa 6
64-500 Szamotuły
Tel. + 48 61 29 219 61
www.centrummaraton.com